

311409

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 13-వ తేది సోమవారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ అష్టమి ౮.

No. ౬7-౬
సంచిక ౮౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోహముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

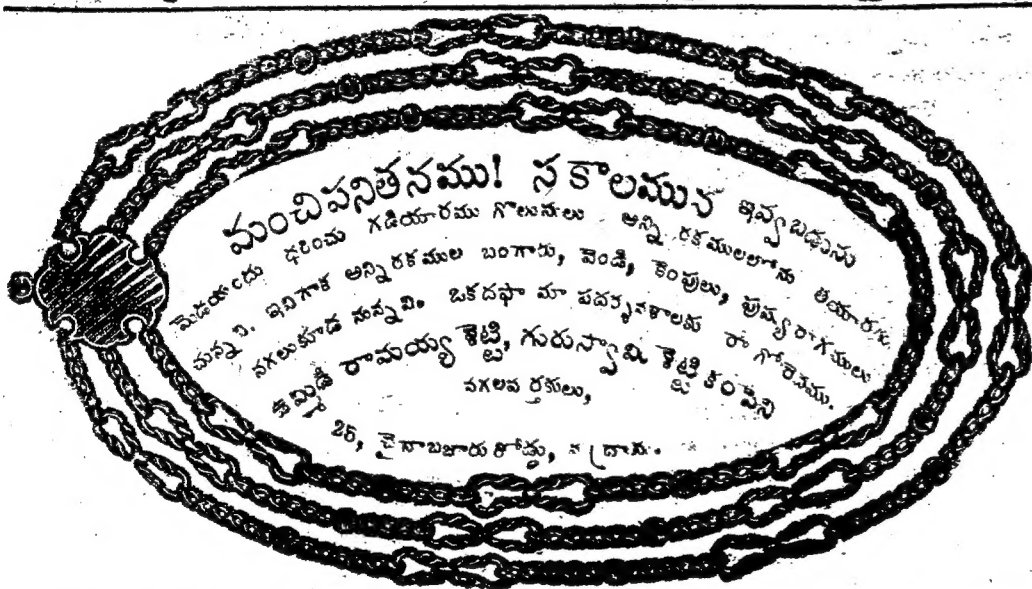
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
జ్వరముల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

మొదటిరకం పువ్వరాగ
ములకు, కెంపులకు పూచీనిచ్చెదము.

వెల్లింగ్ టన్ సి సి మా

11-7-25 శనివారమునుండి 17-7-25 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-80
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 ని॥ కూడ
ప్రవర్తనము గలదు.

పాతీస్ క్రొత్త శీరియల్

రూత్ రోలండు ఇన్
రూత్ ఆఫ్ రేంజి (3 వ భాగము)
అత్యద్భుతము, తప్పక చూడతగినది.

ప్రకటన

నెల్లూరు నవాబుపేటలో నేంచేసి యుండే
మల్లేశ్వరస్వామివారి దేవాలయముయొక్క ధర్మ
కర్త (ట్రస్టీ) పదవిని గోరువారు ఈనెల 20-వ తేది
లోపల దరఖాస్తులు నెల్లూరిలో ఇన్ స్పెక్టరుగారి
వద్ద గాని, పోస్టుద్వారా బోర్డువారికిగాని దరఖాస్తు
దాఖలు చేసికొనవచ్చును.

సి. యస్. స్వామినాథన్,

సెక్రటరీ, హిందూధర్మసంస్థలబోర్డు, సదరుగార్డెన్స్,
కేఫీడ్రలుపోస్టు, చెన్న పట్టణము.

రాజేశ్వరి

చర్మవ్యాధులకు

బొరాక్సుసబ్బు

వజ్రయుధము

మైనపువ్వులు, అన్నిరకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజెంట్లు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్సు. బెజవాడ.

కాను బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము.

మావద్ద పలురకముల లోలాకులు, దుడ్డులు, అంటుపోగులు, చంపనరములు, పతకములు, మోపులు, బంగారుమెడచెయిసులు, చెయిను అడ్డెగలు, వెంకి కాలు
గొలుసులు, మిరియాలగొలుసులు, మొలతాడులు, టంబుర్లు, కాఫీకెట్లు మొదలగునవి తయారుగనున్నవి. వివరములకు ఈడిగువ విలాసములకు వ్రాయుడు.

కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అందు బ్రదరు.

ప్రొఫైటర్లు:

హెడ్డాకీసు: బెజవాడ,

ది ఆంధ్రజ్యోతి లిరి మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ,

బ్రాంచి: 51, చైనాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు.

చెన్న పురి కార్పొరేషను నోటీసు

100 కి నగరము 1 కి రూపు 6 లు వడ్డీ చొప్పున 6 నెలల కొకసారి వడ్డీ చెల్లించు పద్ధతిపై నను 30 నెలలములలో నరికినది చెల్లించునట్లు చెన్న పురి కార్పొరేషనువారు రూపు 2,68,300 ను ఋణమును తీసికొనెదరు. ఋణమునకు సంబంధించిన పూర్తిపత్రాలు, నిబంధనలు, దరఖాస్తు ఫారము మొదలగునవి రెవిన్యూ ఆఫీసరుగారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

మొదరుదారులు తాము ఋణమిచ్చుటకు అంగీకరించు మొత్తముపైన 100 కి రూపు 5 లు చొప్పున డిపాజిట్టు మొత్తముతో సహా కార్పొరేషను కమిషనరుగారికి 3-8-1925 తేది నాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు లోపుగ చేరునట్లు దరఖాస్తుతో సహా సంపుకొనవలెను.

నిర్ణయించబడు మొత్తము 15-8-1925 తేది లోగా పూర్తిగా చెల్లించవలెను.

చెన్న పురి కార్పొరేషను } డి. హెచ్. ఎమ్. బవరు, అట్టి సంకమిషనరు.
4-7-1925

ఆయుర్వేద వాషధ రత్నాకరమ్

ఆయుర్వేద ఆత్మమృతగ్రంథము

కొత్తకోడలువరకు వల 3-0-0.

శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

ప్రిన్సిపాల్ అండు సీయర్ డాక్టరు, రెజివాడ.

ప్రథమమున వ్రాయబడిన

కార్మిక క్రొత్త కొక్కోక శాస్త్రము

కార్మిక సంస్థానము మహారాజగారగు శంభు సింగుగారి ప్రధానమంత్రి శండిత కొక్కోగారి చరిత్రముకూడ ఇందులోగలదు.

72 అధ్యాయములు, "9+8" పైజాడి, 112 చిత్రపటములుగలవు కావ్యోదయగలవి. ఇందులోగల విషయముల సారాంశము. పద్మిణీ, చిత్రణి, శంభుని, హస్తినీ అను నాలుగు స్త్రీజాతుల నాలుగు పురుషజాతుల వర్ణన; స్త్రీపురుషులకు అవయవములు, ముఖరూపములందు గల భేదములు; చంద్రుడు, నక్షత్రములు యేదేరాత్రులందు; గంటలందు అనుకూలముగా నుండునది; ముట్టు, ఆందుకు సంబంధించిన వ్యాధులు, చికిత్సలు గర్భము, ఏమేమిటనునందు ఎట్లుండునది చిత్రములతో సహా వివరింపబడినది; గర్భిణీ స్త్రీ అనుసరించవలసిన విధులు; ఎట్టివాడైతే ప్రసవముగలకు కావలసినవిధులు; జీవితమును ఎంతకాలము వర్తన వృద్ధిశాస్త్రమునుకూడ కావలసిన చికిత్సలు; ప్రజలకుగల వరుసబడి కారకముల స్థితిగతులను బట్టి కిడ్డు పుట్టుటకై గల సాధనములు; రలచినట్టి గుణములుగల మొగలేక అడవిడ్డపుట్టుటకు గల విధులు; పుట్టుటకు మునుపే అడవిడ్డనా లేక మొగడిడ్డనా యని తెలుసుకొనుట; గర్భముగా నున్నప్పుడు ప్రసవమైనచోవార స్త్రీకిగల సాంధ్యభూమి కాపాడుకొనుటకు కావలసిన విషయములు, బిడ్డులలేనివానికి బిడ్డుగలుగుటకు ఆవలంబించవలసిన విధులు మొదలగునవి ఇందులోగలవు. ఇవిగాక అనంతమును కలిగించు ఇతర విషయములు; దీర్ఘ వ్యాధులకు చికిత్సలు, యిచ్చుట తెలుపుటకు విలులేని కొన్ని విషయములు మొదలగునవి కూడగలవు. ఈ గ్రంథము ఆంగ్ల, ఆంధ్ర భాషలలో నున్నది. అన్ని విషయములు అభిప్రాయముగా ఆచరించి నిరీక్షాగణనలు చక్కగా వ్రాయబడినది. హిందూ కావ్యశాస్త్రమునందు ఇది చాల ప్రాచీనమైనట్టియు, ఆపర్యాప మైనట్టి గ్రంథము. యిప్పటికి 56000 ప్రతులు ఖర్చయినవని పూచిగా శిష్యులగును. ప్రస్తావన 1 కి చిత్రపటములతో సహా ధర రూపు 5-0-0.

International Publishing Company,
International Buildings, Ludhiana, (Punjab)

మదరాసు హిందూమతధర్మాదాయముల శాసనము

పాతకుల యువయోగార్థమై, యీశాసనమును ఛార్జ్ నుట్టు బార్ని గెజట్టునుండి దీని ముద్రించుచున్నాము

3 వ అధ్యాయము

దేవాలయ కమిటీలు.

కమిటీలను నిర్ణయించుట, మార్పులు, ఎత్తివేయుట.

16. (1) లోకలు గవర్న మెంటువారు ప్రకటనద్వారా

(ఎ) ఏదైన దేవాలయమునకుగాని దేవాలయములకుగాని దేవాలయములయొక్క యే తరగతికిగాని ఒక కమిటీయొక్క నిర్మాణమును నిర్దేశించవచ్చును;

(బి) అట్టి యే కమిటీయొక్కయైన మెంబర్ల సంఖ్యను గాని విచారణాధికారమునుగాని మార్చవచ్చును; లేదా

(సి) అట్టి ఏకమిటీనైన ఎత్తివేయవచ్చును.

అయితే ఈ క్రింది ప్రకారము వుండవలెను:—

(i) ఒకే దేవాలయము లేక దానికి సంబంధించిన ఎం దవు మెట్లమీద ఒక కమిటీకంటె ఎక్కువ కమిటీలకు విచారణాధికార ముండకూడదు.

(ii) (బి) క్లాజ్ లేక (సి) క్లాజ్ ననుసరించి ఒక ప్రకటనను జారీచేయుటకు పూర్వము లోకలు గవర్న మెంటువారు ఏకాగ్రములపైని తాము అట్లుచేయ నుద్దేశించుచున్నారో ఆ కారణములను సంబంధముగల బోర్డుకును కమిటీకిని తెలియజేసి, ఉద్దేశమునకు ప్రతిపూలముగా కారణమును కనుబరచుటకు ఆ బోర్డుకు లేక కమిటీకి వ్యాయమైన కాలపరిమితిని నిర్ణయించి, దాని సమాధానములు ఆక్షేపణలు ఏ వైన నున్నయెడల వాటిని ఆలోచించవలెను.

(2) మార్చబడిన లేదా ఎత్తివేయబడిన కమిటీ తాలూకు సాక్షులను దాఖ్యలను మార్పులను లేక ఇతరవిధమున పరిమర్చింబుటకు గురించి బోర్డు తనకు యుక్తమని తోచునట్టి ఉత్తరవులను చేయవచ్చును.

కమిటీలో మెంబర్ల సంఖ్య

17. లోకలు గవర్న మెంటువారివలన నిర్ణయించబడ గలట్టి ఎన్నుకొనబడిన మెంబర్ల సంఖ్యను కమిటీ కలిగియుండవలెను; అట్టి సంఖ్య ఆరుగురుకంటె తక్కువగను, పండ్రెండు గురుకంటె ఎక్కువగను నుండకూడదు.

క్రొత్త కమిటీల మెంబర్లందరూ నియయింపబడవలెను.

18. 17 వ సెక్షనులో నేమి చెప్పబడియున్నదాని తో నిమిత్తములేకుండ లోకలు గవర్న మెంటువారు మొదటి పర్యాయమునకుగాని, ఎత్తివేయబడిన ఏదైన ఒక కమిటీకి బదులుగాగాని, ఒక కమిటీయొక్క నిర్మాణమును నిర్దేశించవచ్చును; అట్టి క్రొత్త కమిటీ మెంబర్ల ఒక సంవత్సరము ను మించనట్టి నిమిత్తము లోకలు గవర్న మెంటువారు నిర్ణయించునట్టిని కాలపరిమితివరకు ఉద్యోగమును కలిగియుండవలెను. మరియు వారందరూ అట్టి కాల పరిమితియందు లోకలు గవర్న మెంటువారివలన నియయింపబడవచ్చును.

ఎన్నికదారుల ప్రదేశములను సర్కిళ్లు.

19. (1) లోకలు గవర్న మెంటువారు, మెంబర్లను ఎన్నుకొను కార్యమును నిమిత్తము ప్రతి కమిటీకిని ఒక ఎన్నికదారుల ప్రదేశమును ప్రకటించవలెను.

(2) బోర్డు అనుమతితో తన ఎన్నికదారుల ప్రదేశమును కమిటీ సర్కిళ్లుగా (నుండలములుగా) విభజించి, ప్రతిసర్కిళ్లు ను పంపబడిన మెంబర్ల సంఖ్యను నిర్ణయించవచ్చును.

ఎన్నికదారుల పట్టి

20. (1) ప్రతి ఎన్నికదారుల ప్రదేశమునకు, వోటు (నమ్యురీటిసి) నిచ్చుటకు అర్హులగు మనుష్యుల పేర్లను గమనించు ఎన్నికదారుల పట్టి యొకటి ప్రతి మూడేసి సంవత్సరములకును ఒకసారి తయారుచేయబడి, నిర్దేశించబడినట్టి అధికారి వలనను, అట్టివిధమునను ప్రకటించబడవలెను.

(2) ఒక ఎన్నికదారుల ప్రదేశము సర్కిళ్లుగా విభజింపబడియున్న సందర్భములలో, ఎన్నికదారుల పట్టి భాగములుగా విభజింపబడి, ప్రతిసర్కిళ్లుకును ఒక్క భాగము ప్రత్యేకింపబడవలెను.

(3) ఈ సెక్షను ననుసరించి ప్రకటించబడిన ఎన్నికదారుల పట్టిలో పేరు కనుపడు ప్రతిమనిషియును, అది అమలులోనుండునంత కాలము, ఒక ఎన్నికవద్ద వోటునిచ్చుటకు హక్కు కలిగియుండవలెను; అట్టి పట్టిలో పేరు కనుపడని ఏమనిషియును ఒక ఎన్నికవద్ద వోటు నివ్వకూడదు.

(4) (1) వ సభ సెక్షనులో ఏమి చెప్పబడియున్నదానితో నిమిత్తములేకుండ ఒకసారి ప్రకటించబడిన ఎన్నికదారుల పట్టి, క్రొత్త ఎన్నికదారుల పట్టి ప్రకటించబడునంతకును అమలులోనుండవలెను.

రుల పట్టి, క్రొత్త ఎన్నికదారుల పట్టి ప్రకటించబడునంతకును అమలులోనుండవలెను.

ఎన్నికదారుల అర్హతలు, అనర్హతలు

21. హిందూ మతమును అవలంబించునట్టియు, 1 వ షెడ్యూలుయొక్క 1 వ భాగములో అట్టి ప్రదేశము తాలూకు ఎన్నికదారులకు విధింపబడిన అర్హతలను కలిగియుండునట్టియు, మరియు 1 వ షెడ్యూలుయొక్క 2 వ భాగములో వివరింపబడిన అనర్హతలలో వేటికిగాని లోబడియుండునట్టియు ప్రతిమనిషియును ఒక ఎన్నికదారుల ప్రదేశము తాలూకు ఎన్నికదారుల పట్టిలో తన పేరును చేర్చించుకొనుటకు హక్కును గలిగియుండవలెను.

అభ్యర్థుల యొక్కయు మెంబర్లయొక్కయు అనర్హతలు

22. (1) ఒక మనిషి—(1) సంబంధముగల ఎన్నిక ప్రదేశపు పట్టిలో వానిపేరు కనుపడనియెడల; (2) పేర్కొనబడిన ఎన్నుకొనబడిన లేదా నియమింపబడిన లేదని వాడు—

(1) అన్యథా చిత్తుడుగను, చెవుడు, మూగ రెండును కల వాడుగను, లేదా అంటు సోకుడును కలిగించు కుమ్రాగమునలన బాధపడుచు ఉన్నయెడల, లేదా (2) విడుదలచేయబడిన దివాలాగోరుగా ఉన్నయెడల, లేదా (3) కమిటీలో ఇదివరకే మెంబరుగానుండి, వానిఉద్యోగ కాలపరిమితి వాని క్రొత్త యెన్నిక లేక నియమనము అమలులోనికి వచ్చుటకు పూర్వము అంతయు కానియెడల, లేదా (4) కమిటీ విచారణాధికారమును కలిగియుండు ఒక దేవాలయముయొక్క బ్రహ్మిగా లేదా నేతనమివ్వబడు ఉద్యోగస్థుడుగా ఉన్నయెడల, ఒక కమిటీకి మెంబరుగా, ఎన్నుకొనబడుటకుగాని, నియమింపబడుటకుగాని అనర్హుడై యుండవలెను.

(2) ఒక క్రిమినలు (నేరములను విచారించు) కోర్టులన ద్వీపాంతరవాసముతోగాని, ఆరు నెలలకంటె ఎక్కువయును కాలమువరకు ఖయిదుతోగాని శిక్షింపబడిన మనుష్యుడు (అట్టి శిక్ష కొట్టివేయబడియుండునయెడల, లేదా ఆరు నెలలకంటె ఎక్కువకాని కాలపరిమితికి తగ్గింపబడినయెడల, లేదా నేరము తమింపబడియుండునయెడల,) ఆ శిక్ష ననుభవించుచున్నప్పుడును, లేదా అట్టిశిక్ష నిలుపుచేయబడిన, లేదా ఆశియుంచబడిన కాలములోను, మరియు ఆశిక్ష అంతమైన లేదనిండి అయిదు శం వత్సరములవరకును ఒక కమిటీకి మెంబరుగా ఎన్నుకొనబడుటకుగాని, నియమింపబడుటకుగాని అనర్హుడైయుండవలెను :

అయితే, అట్టిశిక్ష ఒక అనర్హతగా అమలు కలిగియుండకూడదని లోకలు గవర్న మెంటువారు నిర్దేశించవచ్చును.

(3) ఒక కమిటీ మెంబరు, వాడు.

(ఎ) (2) వ సభ సెక్షనులో వివరింపబడినట్టి శిక్ష వానికి కోర్టువారిచే విధింపబడినయెడల :

అయితే అట్టిశిక్ష ఒక అనర్హతగా అమలు కలిగియుండకూడదని లోకలు గవర్న మెంటువారు నిర్దేశించవచ్చును ;

(బి) అన్యథాచిత్తుడును, మూగ, చెవుడు రెండును కల వాడును అయినయెడల, లేదా అంటు సోకుడును కలిగించు కుమ్రాగమునలన బాధపడుచుండునయెడల ;

(సి) దివాలాగోరుగా లేక ఋణగ్రస్తుడుగా తీర్పుపొందుటకు దరఖాస్తు పెట్టినయెడల లేదా దివాలాగోరుగా లేక ఋణగ్రస్తుడుగా తీర్పుపొందినయెడల ;

(డి) కమిటీ విచారణాధికారమును కలిగియున్న ఒక దేవాలయముయొక్క బ్రహ్మిగాని, నేతనమివ్వబడు ఉద్యోగస్థుడుగాని అయిన యెడల ;

(ఇ) హిందూ మతము నవలంబించుట మానినయెడల ; లేదా?

(ఎఫ్) వరుసగా మూడవ నెలలవరకు కమిటీ మీటింగులలో గయిరుహజరయినయెడల, లేదా ఆ కాలపరిమితిలోగా వరుసగా మూడు మీటింగులలో జరుపబడినయెడల వరుసగా మూడు మీటింగులలో గయిరుహజరయినయెడల, తన ఉద్యోగమును కలిగియుండక నిలిచిపోవలెను.

(4) (3) వ సభ సెక్షనుయొక్క (ఎఫ్) క్లాజ్ నను సరించి ఒక మనిషి మెంబరుగా నుండక నిలిచిపోయినప్పుడు అటుగైరువారి జరుగు కమిటీ మీటింగువద్ద కమిటీ ప్రెసిడెంటు ఆ సంగతిని కమిటీకి రిపోర్టుచేసి, దానిని అట్టి మనిషికికూడ వారములకముగా తెలియజేయవలెను. అట్టి వర్తమానము ప్రెసిడెంటువద్దనుండి తనకు అందినప్పటినుండి ఒక నెలలోగా తనను తిరిగి యుద్యోగమునకుండునకుని అట్టి మనిషి దరఖాస్తు పెట్టుకొన్నయెడల, అట్టి దరఖాస్తు అందిన తరువాత అన్యథా హిందూగా అరుగు మీటింగులో కమిటీవారు వాని కమిటీ మెంబరు యుద్యోగమునకు వానిని తిరిగి యింపవచ్చును :

అయితే, ఒక కమిటీ మెంబరు వాని యుద్యోగకాల పరిమితియందు మూడు వర్సాభ్యుదయలకంటె సెక్కువసారులు ఆ ప్రకారము తిరిగి యుద్యోగమునకుండునట్లుబడకూడదు.

మెంబర్ల ఉద్యోగకాలపరిమితి

23. ఇతరవిధమున స్వచ్ఛముగా నిబంధింపబడియున్నట్లు తప్ప, ఒక కమిటీయొక్క ప్రతిమెంబరును, వాడు ఎన్నుకొనబడినట్లు లేదా నియమింపబడినట్లు నిర్ణయింపబడిన రీతిని ప్రకటించబడిన లేదనుండి ఆయిదు సంవత్సరముల కాలపరిమితివరకు ఉద్యోగమును కలిగియుండుటకు హక్కు కలిగియుండవలెను.

(పెసిడెంటు, వైసుప్రెసిడెంటును

24. (1) ప్రతి కమిటీయొక్క దాని మెంబర్లలోనుండి ఒకప్రెసిడెంటునును ఒక వైసుప్రెసిడెంటునును ఎన్నుకొనవలెను.

(2) ఒక ప్రెసిడెంటు లేదా వైసుప్రెసిడెంటు తాను ఎన్నుకొనబడిన లేదనుండి మూడు సంవత్సరములవరకు, ఈ ఖాళీగా నతను ప్రెసిడెంటుగా లేక వైసుప్రెసిడెంటుగా తన ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చినంతవరకు లేదా కమిటీయొక్క మెంబర్లుగానుండక నిలిచిపోయినంతవరకు, ఉద్యోగమును కలిగియుండుటకు హక్కును కలిగియుండవలెను.

(3) ప్రెసిడెంటు ఉద్యోగము ఖాళీగా ఉన్నప్పుడు, ఒక క్రొత్త ప్రెసిడెంటు ఉద్యోగమును వహించువరకు, వైసుప్రెసిడెంటు ప్రెసిడెంటుయొక్క అధికారములను చేలాయించవలెను.

కమిటీ ప్రెసిడెంటుయొక్కయు, మెంబర్లయొక్కయు రాజీనామా

25. (1) ప్రెసిడెంటుగాక ఒక కమిటీ మెంబరును, వైసుప్రెసిడెంటును ప్రెసిడెంటుకు నోటీసు నిచ్చి తన యుద్యోగమునకు రాజీనామాను ఇవ్వవచ్చును. మరియు ఒక ప్రెసిడెంటు కమిటీకి నోటీసు నిచ్చి తన యుద్యోగమునకు రాజీనామాను ఇవ్వవచ్చును.

(2) ఒక మెంబరు లేదా వైసుప్రెసిడెంటు విషయములో నోటీసుప్రెసిడెంటుకు అందిన లేదనుండి, ప్రెసిడెంటు విషయములో అది కమిటీయెదుట ఉంచబడిన లేదనుండిని రాజీనామా అమలును కలిగియుండవలెను.

ఖాళీలను భర్తీచేయుట

26. (1) ఒక కమిటీ తొలగాకు ఒక మెంబరుయొక్క ఉద్యోగములో ఖాళీ తలపించిన మీదట, 18 వ సెక్షనులోని నిబంధనలకు లోబడి ఒక క్రొత్తమెంబరు, వానికి పూర్వము ఉద్యోగముండున్న మనిషి యెట్లు ఎన్నుకొనబడెనో అదేవిధముగా ఎన్నుకొనబడవలెను.

(2) (1) వ సభు సెక్షను ననుసరించి జరుపబడిన ఎన్నికలో మెంబరు ఎన్నుకొనబడనియెడల, ఒక క్రొత్త ఎన్నిక జరుపబడవలెను.

(3) అట్టి క్రొత్త ఎన్నికను (ఎన్నిక)లో మెంబరు ఎన్నుకొనబడనియెడల ఖాళీని భర్తీచేయుటకు లోకలు గవర్నమెంటువారు ఒక మనిషిని నియమింపవచ్చును.

(4) ప్రెసిడెంటు ఉద్యోగము ఖాళీగా ఉన్నయెడలను, వైసుప్రెసిడెంటు లేనియెడలను, కమిటీయొక్క యే ముగ్గురు మెంబర్లయిన తదితర మెంబర్లకు న్యాయమైన నోటీసు నిచ్చిన తరువాత ప్రెసిడెంటును ఎన్నుకొనునీతియు ఒక మీటింగును సమావేశపరచవచ్చును.

(5) ఉద్యోగమును వదిలి వెళ్లు మెంబరు, ప్రెసిడెంటు లేదా వైసుప్రెసిడెంటు ఇతరవిధమున అన్యదేయున్నయెడల తిరిగి యెన్నుకొనబడుటకు లేదా తిరిగి నియమింపబడుటకు అర్హుడయి యుండవలెను.

(6) ఒక మెంబరు, ప్రెసిడెంటు లేదా వైసుప్రెసిడెంటుయొక్క ఎన్నిక లేక నియమము నిర్ణయింపబడిన రీతిని ప్రకటించబడవలెను.

విధుల కనుగుణముగా లేదనకారణమున కమిటీయొక్కచర్య చెల్లకగదిగా చేయబడకూడదు

27. ఒక కమిటీయొక్కగాని, లేదా అట్టికమిటీ ప్రెసిడెంటుగాగాని, వైసుప్రెసిడెంటుగాగాని, మెంబరుగాగాని వ్యవహారము ఏ మనిషియొక్కగాని చర్య యేదియును, అట్టి కమిటీయొక్క స్థాపనయందుగాని లేక నిర్వహణయందుగాని లోపమున్నదను కారణము మాత్రముచేత, లేదా అట్టి కమిటీయొక్క యే మెంబరుయొక్క అట్టి ఉద్యోగమునకు అనర్హుడను లేదా అట్టి ఉద్యోగమును కలిగియుండకనిలిచిపోయినాడను కారణముమీద, లేదా అట్టి చర్య అట్టికమిటీ ప్రెసిడెంటు, వైసుప్రెసిడెంటు లేక మెంబరు ఉద్యోగములో ఏరయిన ఖాళీ యున్నకాలమందు చేయబడినదను కారణముచేత, చెల్లకగదిగా భావింపబడకూడదు.

కమిటీని సంఘీభూతముగా చేయుట

28. ప్రతి కమిటీయొక్క, లోకలు, గవర్నమెంటువారు నిర్ణయించగలట్టి పేరున ఒక సంఘీభూతమైన సభగా ఉండవలెను; మరియు కాశ్వతపారంపర్యక్రమమున్నూ, సమదాయము ద్రయన్నూ కలిగియుండవలెను; మరియు అది సదరుపేరున న్యాయము చేయవలెను. మరియు దానిమీద సదరుపేరున న్యాయము చేయవలెను.

కొత్తమాన్యుప్రార్థిని ఉపయోగించిన

ఎక్కడగా యిస్త్రీ చేయవలసినది లేదు

రాకెలివారి (ను తనకు, మరియు వారి
12 ముప్పాళ్లను చెప్పినందుక, — తనను (వారి)
మిక్కిలి తెలుపుగాను అందముగాను అగును. సకల
మగానుండు గంజి, గుడ్డలను పాడుచేయుచు ఆహ్వా
కరమైన పనులు, పచ్చని సురకలను కలిగించును.
మంచి రాకెలివారందరూ

కొత్తమాన్యు ప్రార్థినే (గంజినే)
ఉపయోగించుడు.

అది
యిస్త్రీ చేయు

పెట్టుకు అంటుకొనదు.

No.14

జ్యము చేయబడవలెను.
కమిటీఉద్యోగములను, సేవకులను, వారిని నియమించుటయును,
* త్రిం చుట యు ను

29. (1) కమిటీ అప్పగింపును తన ఉద్యోగములయొక్కయు, సేవకులయొక్కయు సంఖ్యను, హోదాలపేర్లను, వారి శీతపు పరిమితులను, ప్రమాణములను లేక ఇతర ప్రతిఫలమును తీర్మానించవచ్చును.

(2) బోర్డు విధించగలట్టి అధికారమునకు లోబడి, కమిటీ ప్రెసిడెంటు అట్టి ఆఫీసర్లను, సేవకులను నియమించుటకును, బరలాయించుటకును అధికారమును కలిగియుండవలెను. మరియు విధులయొక్కగాని శిక్షణముయొక్కగాని ఉల్లంఘనమునకుగాని, నిర్లక్ష్యమునకుగాని, అనర్హతకుగాని, పనియెడల ఉపేక్షకుగాని, దుష్ప్రవర్తనకుగాని లేదా చాలినంత ఇతర కారణమునకుగాని వారికి అల్పానా చేయవచ్చును. హోదానుండి తగ్గించవచ్చును. వారిని తాత్కాలికముగా పనిలోనుండి నిలుపవచ్చును. తీసివేయవచ్చును లేదా బరతరపు చేయవచ్చును.

ప్రెసిడెంటు తీర్మానములను అమలుజరుపవలెను

30. ఒక కమిటీయొక్క తీర్మానములు దాని ప్రెసిడెంటువలన అమలు జరుపబడవలెను; మరియు, ఇటు తరువాతనిబంధింపబడినట్లు తప్ప కమిటీయొక్క యావత్తు ఎక్షకూటిపు (కార్యనిర్వాహక) అధికారమున్న అతనియందుండవలెను.

దేవాలయములమీద కమిటీ సామాన్యమైన అధికారమును కలిగియుండవలెను.

31. 14 వ సెక్షను ననుసరించి బోర్డుకుల అధికారములకును, ఈయాక్టు ననుసరించి పరిష్కరింపబడిన లేదా పరిష్కరింపబడినట్లు భావింపబడు ఏదైన స్త్రీ-ముయొక్క నిబంధనలకును లోబడి, ఒక కమిటీ, ఏదేవాలయములకొరకు అది నిర్మింపబడినదో ఆ దేవాలయములమీద సామాన్యమున పైఅధికారమును చేలాయించుటకు హక్కు కలిగియుండవలెను.

కమిటీ నిబంధనలను చేయవచ్చును.

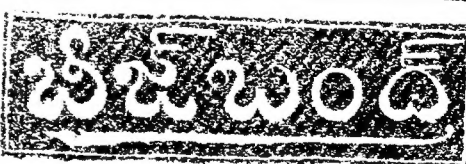
32. నిర్ణయింపబడగలట్టి అధికారమునకు లోబడి, ఈ క్రింది వ్యవహారముల విషయమై, ఈ యాక్టుకుగాని, దాని ననుసరించి చేయబడిన యేదైన విధులకు లేక ఉపవిధులకుగాని విధులముకాని నిబంధనలను ఒక కమిటీ చేయవచ్చును:—

(ఎ) దాని సభలకాలము, స్థలము; (బి) వాటినిగరించి నోటీసు ఇవ్వవలసిన విధము, (సి) సభలవద్ద వ్యవహారమును జరుపుటకు కోరం (మెంబర్ల కనిష్ఠ సంఖ్య); (డి) సభలవద్ద క్రమసంరక్షణమును చర్యలను జరుపుటయును, తన తీర్పులను

అమలులో పెట్టు కార్యమునిమిత్తము, ప్రెసిడెంటు చేలాయించగల అధికారములను; (ఇ) మీటింగుల చర్యలు రికార్డు చేయబడవలసినట్టిన్ని, ప్రకటించబడవలసినట్టిన్ని విధము; (ఎఫ్) కమిటీ ప్రెసిడెంటుకు, వైసుప్రెసిడెంటుకు, మెంబర్లకు పనుల విభజన; (జి.) కమిటీయొక్క లేదా దాని ప్రెసిడెంటుయొక్క అధికారములను, విధులను లేదా పనులను. ౧. ప్రెసిడెంటుకు, లేదా వైసుప్రెసిడెంటుకు లేదా (ప్ర) మెంబర్ల ఉపసంఘమునకు ఒప్పగించుట; (ఎచ్) కమిటీకి చెప్పింపబడిన ప్రాముఖ్యత రకముల నిర్వహణలకును; (ఐ) మరల సంబంధమైన ఎండవు మెంట్లయొక్క ప్రస్తావనలను దాఖలు చేయబడవలసిన లెక్కలను, రిటర్న్లను, రిపోర్టులను; (జే) కమిటీ వారి తీర్పులు మీటింగులవద్ద కాకుండ ఇతర విధమున తెలుసుకొనబడవలసిన రీతియును; (కె) అదేవిధమైన యావత్తు యితర వ్యవహారములను.

మకములమీదను, మినహాయింపబడిన దేవాలయములమీదను కమిటీ విచారణాధికారమును చేలాయించకూడదు.

33. ఈ అధ్యాయముయొక్క నిబంధనల ననుసరించి నిర్మింపబడిన కమిటీ యేదియును మకములమీదగాని, మినహాయింపబడిన దేవాలయములమీదగాని, వాటి తొలగాకు ప్రస్తావనమీదగాని ఎట్టి విచారణాధికారమును చేలాయించుటకు హక్కు కలిగియుండకూడదు.

బీజే బింద్:—నీలై పోయిన వీర్యమును గట్టిపరచుటకు లోకప్రసిద్ధి తెంచినది. స్వచ్ఛమందుగాని మాత్రముతోగాని వీర్యము స్థిరముగనున్న యెడల లక్షణం నిలిచివేయును. ముసలితనమును, నవుంకతనమును తొలగించి యౌవనమొనంగును. ఎంతెబడినాని కయినను రెండంగులలో సరములకు బలమునిచ్చి సంసారసుఖము అనుభవించునట్లు జేసి సంతానవంతులుగజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సీ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చారి వేరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం,
13, బైరాగిమఠంవీధి, మద్రాసు.

కలకత్తా పురపాలక సంఘా భృత్యపదవి

తదాద్యోగమున నెన్నుకొనుటకు
17 వ తేదీని సభ జరుగును

కలకత్తా, 12-జూలై 17 వ తేదీ కుక్రవాగమనాడు దేశ
బంగు చిత్తరజనవాసుగారి మరణమున గడిగిన పేయగు పదవి
కొని పూర్తియైయుటకు కలకత్తా పురపాలక సంఘముయొక్క
ప్రత్యేక సభ గావించును (అ. ప్రె.)

తపాల కచ్చేరీలో ధనావహరణము

దార్జిలింగ్ జూలై 12:- దార్జిలింగ్ జనరలు తపాలకచ్చే
రీ లోని షిఫ్ట్‌మెన్‌లను ముగ్గురు వైగర్లు, మని ఆర్డరు బట్టా
దా గుమాస్తా వంటియొక గుమాస్తాయను ధనావ హరణమునకై
నిర్బంధించబడి న్యాయాధికారియగు యకా. నేనుగారి యెదుటకు
దీసుకొని రాబడిన ధన మెంతో నిర్ణయము కాలేదు. పోలీసువారి
పరిశోధన సాగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

నూతన పైన్యాధికారి

విలియమ్ బడ్డువుడ్డుగారు త్వరలో పదవి
నాక్రమింతురు

సిల్క్, జూలై 12:- ప్రస్తుతము పైన్యాధికారి గా ను
జనరలు జాకబుగారు సత్తమణి సిల్క్‌నుండి సంచారముకై
బయలుదేరిరి. అయ్యది బొంబాయిలో నంత్యమగును. అప్పుడు
తపాయద్యోగము ప్లీమూర్షలు, సర్ విలియమ్ బడ్డువుడ్డుగారి
కొప్పగింతురి. జాకబు దంపతులు వైమనుపద్ధ ప్రభుత్వ కార్య
నిర్వాహక సభ్యులు మొదలగు వారనేకులు వీడ్చివిడిచిరి.
(అ. ప్రె.)

మరణము

బొంబాయి, జూలై 11:- పశ్చిమ హిందూదేశము
నందంతులను దూరము పలుకుటలలో ప్రసిద్ధిపొందిన సాంగ్లీ
దాసుదేవ యస్. వి. వత్సాబుగారు పూనాలో మరణించిరి.

విల్సన్‌నల్ ప్రయోగము

బొంబాయి, జూలై 11:- బొంబాయి గవర్నరు భా
ర్యయగు విల్సన్ దొరసానిగారు శోధికన్యతోగూడ మాల్వా
యోడపై నాంగ్లదేశమునకు నేటిపూర్వాయము బయలుదేరిరి.

ఇంజీరియలు బాంకి లాభము

బొంబాయి, జూలై 11:- 1925 వ జూనులో సం
త్వముద్దో యర్థసంతృప్తమునకు యింజీరియలు బాంకి 69
లక్షల రూపాయలు లాభము వచ్చెను. నూటికి 16 సంతున లాభ
ములు వాటలపై పంచుదురు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి పురపాలక సభ

పురాభివృద్ధిని ప్రభుత్వము పాలకసంఘమున
కిచ్చుట

గుట్టపుసంచెములు జరుగు స్థలములందు జూద
మాడుట తీసివేయనందులకు ప్రభుత్వమును నిర
సించుట.

బొంబాయి, జూలై 12:- బొంబాయి పురాభివృద్ధి
నిధిని ధర్మకర్త సంఘమునుండి దీసికొని పురపాలకసంఘమున
కొప్పగించునట్టి యొక చట్టమును ప్రభుత్వము తమ శక్తియలో
ప్రకటించిరి. ఆనిధి పురపాలకసంఘము సాధారణపు ద్రవ్యము
గాపాడుటకు పీలుకాదు. ప్రత్యేకముగ నభివృద్ధిసంఘ మను నొక
సంఘ మేర్పడి పట్టణాభివృద్ధికి మాత్రమే యానిధి నుపయో
గించవలయును. ధూమలను సంపాదించుట కేర్పడిన ప్రత్యేక
ద్రవ్యము నుం దనదనములేదు. కాన తీసివేయబడినది. కొద్ది మాత్ర
యలో ప్రజావద్ద నన్నుదీసికొను నధికారగ మీయబడితి.

గుట్టపుసంచెములందు జూదము

గుట్టపుసంచెములు జరుగునట్లు జూదమాడు విషయ
మున నట్లు జరుగకుండ వెస్టరకొయిండియా టర్నుకల్లువారి
నిశ్చయముతో ప్రభుత్వము జోక్యము కలిగించుకొన జాలమికి
బహిరంగము తీర్మానించిరి.

కీర్తిశేషులగు దేశబంధు దాసుగారు

విదేశ పత్రికాభిప్రాయములు

నేషను పత్రిక

బెంగాలులో ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము నిలిపివేయబడి
నట్లును, 1927 జనవరివరకు భారతీయమంత్రులందరనియు
ప్రకటించిన ఒకటి రెండు దినములలోనే సి. ఆర్. దాసుగారు
కాలముచేసిరి. క్రింద జేతు జూలయి మాసములోనే
బెంగాలు శాసనసభయందలి స్వరాజ్యయుల
ప్రతిష్ఠాభవనవిధానము ఒత్తిడిచే లిట్టనుప్రభువుగారు బ్రాంకు
ఫర్మాకాళలను వశమజేసికొని మాంటేనువిధానమునకు పూర్వ
ముండిన నిరంకుశపాలనకు గడంగవలసివచ్చెను. దాసుగారు
వారి సహకారులు మంత్రులనేతనముల నిరాకరించి అట్టి పరి
స్థితుల తెచ్చిపెట్టిరి. హాశ్యావృద్ధులగు యీ క్లిష్టస్థితి నేదో
రీతిగ తొలగించు టవర మయ్యుండెను. ప్లేటుసెక్రటరీ
గిగారును, వైస్రాయిగారును దీనిగూర్చి యోగ్యముగ పరిష్క
రించిరి లేదో సందేహముగనే యున్నది. ఇండియావిషయముల
గూర్చి త్వరలో ప్రకటించెదనని బర్లిను హేడు ప్రభువుగారు
వాగ్దానము చేసియున్నారు. ఇట్టి సమయముననే బెంగాలులో
ద్వంద్వప్రభుత్వ మంతరించినట్లు ప్రకటింపనేల వారి నాయకు
డు అకస్మాత్తుగ మరణించుట చే స్వరాజ్యయు
లకు గొప్ప విపత్సంభవించినది. ఆతని
స్థానమునకు తగినవాడు బెంగాలులో లేడు. అన్నట మహమ్మదీ
యులు హిందువులను పరస్పర మనస్పర్థలు గలిగియున్నారు.
మితవాదులసంఖ్య గవనింపదగ్గదికాదు. ఈ సమయము లిట్లు
ప్రభుగారి మారించుచున్నది. దైర్యముగ బౌదాధ్యమును విత్తు
వేసినచో స్వతంత్రులను తమ ప్రక్క చేర్చుకొనవచ్చును.

బెంగాలు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడైన సి. ఆర్. దాసు
గారి గూర్చి ప్రప్రథమమున చెప్పవలసిదేమన, నిరుడు ఆశివరు.
ప్రభువుగారు వర్ణించినట్లుగా ఆయన "సాత్వికస్వభావమునందు
గాంధీగారి తరువాత గాంధీయంతవాడు" కాదు. సాత్వికము
గ మానివలె నుండుగాక. రాజకీయములందు మరుకుగ పనితీయు
టయే ఆతని ముఖ్యోద్దేశము. మింటోగారు వైస్రాయిగానున్న
పుడు పట్టువడిన బెంగాలి అరాచకాలతరపున వాదించుచుండగా
తాను మెడట జూపినట్లు (ఆతని బాగానెరిగిన) ఒకరు వ్రాయు
చున్నారు. అప్పుడు దాసుగారు కలకత్తా హైకోర్టులో క్రిమి
నలు బాధిష్టుగా ఘనత గాంచుచున్నారు. చాల తెలివైన
వాడును, ఆకర్ష నీయుడుగ నుండి చాలధనము సంపాదించు
చుండెను. మొదటనుండియు ఆయన జాతీయవాదులలో
అతివాదిగనే యుండెను. పత్రికలకు ధనసహాయముజేయు,
యువకులను ప్రోత్సహించియు సహాయపడుచుండెను. ఈయన
వకుల సహాయములేనిది మహాత్మాగాంధీగారికి గూడ యంత
ఘనత వచ్చియుండదు.

అప్పటికోజులలో దాసుగారు కులాసాపురుషుడుగ
నుండెను. ఇంగ్లాండులో యెక్కువధనము వెచ్చించి ఆనందించు
చుండెడివాడు. గాంధీగారు రాతని మార్చిరి. అంత నాతడు అస
హాయవాదియై, వృత్తినివదలి, తనధనమంతయు ఉద్యమమునకు
వెచ్చించి ఆదర్శములు జెయింతు బోయెను. వేంగీయులలో
ధనికు డెప్పుడును పేదలయడ దయవలగియుండునని భారతీ
యులు నమ్ముచుందురు. సి. ఆర్. దాసుగారు ఉత్పన్నమైన
బౌదాధ్యముగలవారు. శ్రీనిధ్యకై ఆతనుజేసిన దానము అన్ని
టిని మించియున్నది. భారతదేశము తిరిగి పూర్వపు బౌద్ధ
త్వమును బహుగలదని ఆతని నమ్మకము. కాని గాంధీగారివలె
పూర్తిగా రాజకీయముల విడిచిపెట్టియుండుట దాసుగారికి
దుర్లభకార్యముగ నుండెను. ఆయన వెనుక నుండవలసివచ్చెను.
కాని మంచి నేర్పుగలవాడగుటచే నిరుడు మహాత్మునే రంగము
నుండి తొలగించెను. కలకత్తాకు
ప్రళయ భారతీయ నగరాభివృద్ధి కుండి (మేయగు)
సహాయనిరాకరణములందలి అపందర్భమును గుర్తించెను. బెం
గాలుశాసనసభలో ప్రతిష్ఠాభవనవిధానము నిరర్థక మని గవనిం
చెను. ప్రభుత్వమువారిలో సమాధానము కుదుర్చుకొని యుం
డునటులు సందేహము లేదు. ఆతనికి 55 ఏండ్లుండెను. ఇండి
యాలో పాటుబడువారు 55 ఏండ్లవారసగా మనలో 75 ఏండ్ల
యాడుగలవారన్నమాట. వారికి అతిమాత్రవ్యాధియే శత్రువు.

"ఇకామలీను" (వైద్యచికిత్స) కనిపెట్టినందునకు సంత
సించి, పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రచికిత్సను నిందించు గాంధీగారి
వాదము సిద్ధివాదముగ గుర్తించుటకు వీరలకు తగిన కారణము
గలదు. (నేషను)

*** **

గొప్ప స్వరాజ్యవాది

(మాంచెస్తరు గార్డియను)

ఈవారములో అకస్మాత్తుగా మరణించిన సి. ఆర్.
దాసుగారు ఇంగ్లాండులో మనకు బాగుగ పరిచయముగారు.
కావున మనము అతనిగూర్చి తగినంత గ ప్రశంసించ
జాలకుండుము. ఆసలైన వంగీయాడుగను,
లాయరు రాజనీతిజ్ఞులలో ఆదర్శనీయుడుగను, వాగ్దారణీయు,
జ్ఞానము, బౌదాధ్యము, సమరసభావము ఉద్రేకస్వభావము
ఉత్పన్నముగ గలవానిగ గోచరించును. అతనికి ప్రజాభిమాన
ము బడయటయందును, తంత్రమునందు ఆసక్తి మొండు ప్రత్యే
కవ్యక్తులను ప్రజాసమూహము నెట్లు వశపరచుకొనవలెనో అతని
కరుక. వారిలోపముల గుర్తించి తన కనుబొలముగమరల్చుకొన
గల్గును. కేసులో జ్యూరీని వశపరచు కొనుటయందు నేర్పుకలిగి
యున్నటులే ప్రతిపాలవాది నోడించుటయందుగూడ సమర్థుడు.
హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య పరిష్కరింప నెంచిన యాతని
బెంగాలు పాక్టు యొక్క నెక్కువ కష్టముల తెచ్చి
పెట్టెను. తారకేశ్వరమునందు గురుకాబాగు పరిస్థితుల నేర్చుటప
జూచు యత్నములు అగౌరవమును తెచ్చినవి. అతను ప్రారం
భించిన కాసనసభల విధ్వంస విధానముగూడ, ఆ కొనినట్లు
గా ప్రజలలో నిరోధ సామర్థ్యమును పెంపొందింపలేకుండెను
దాసుగారు నిజముగ లా. య. రే. మాటలు
చెప్పుట యందును, దాక్కు మెంటులు అగ్రిమెంటులు
తయారు చేయుటయందు లాక్య మెరిగిన వాడేగాని వాటిలోని
నిజమును గ్రహింప జాలకుండెను. సగము స్వతంత్రవాదగల
గ్రామములలో గూడియుండు. అతని స్వరాజ్య విధానమునకును
కేంద్రప్రభుత్వము క్రింద నుండవలసిన పరిపాలనా విధానమునకు
యెట్టి సంబంధము లేదు.

దాసుగారికి బెంగాలు దాటినచో పలుకుబడిలేదు.
అయినను అతను నాయకుడే. 1922 సం॥ గాంధీగారి నుండి
తప్పించి ఇండియాను వేరొక మార్గమున నడపించ గల్గిన నాయ
కు డాతనే. ఆతనికి మరణకాలమున దీనికి బహుమానము
ముట్టెను. అతనికి రాజకీయ కార్యక్రమ మేదియు
లేదు కాని అనుచరులు మాత్రమున్నారు. ఇప్పు
డు ఇండియాలో నంతగా చెప్పుకొన దగ్గ నాయకుడేలేదు. బెం
గాలులోనుండి ఒక్క సక్రమవాదియగు నాయకుడు మరణిం
చుటచే యొక రహస్య సంఘములకు దౌర్జన్యవాదులకు బలము
అధికమగునటులు సందియములేదు. కాని యితర రాష్ట్రము
లలో మాత్రము యాతనిమరణమే కారణముగ రాజకీయ ప
క్షములు కలియవచ్చును. స్వరాజ్యయు
లకు మితవాదులకు సమాధానము కుదురవచ్చును. దాసుగారి చివర
కోజులలోనట్టి యేర్పాటులకు గడంగుచుండిరట. కాని 1922సం॥
తానే నిరూపించిన కార్యక్రమమునుండి యిప్పుడు తప్పించుకొ
నుట అతనికి కష్టముగనుండెను. స్వరాజ్యయులకు, స్వతంత్రులకు
మితవాదులకు పద్ధతులయందేగాని ఆదర్శములందు భేదములేదు. స్వరాజ్యయుల
పద్ధతి నిరుపయోగమయినది. స్వతంత్రుల పద్ధతిని మితవాదుల
పద్ధతికి అట్లే భేదమెన్నడును కనుపడలేదు. నాయకులభేదము
తప్ప వేరేమియులేదు. దాసుగారు గలిగిండుటచే ఆ అడ్డు తీరినది.
బి.పెంటుమ్మ యిప్పటికి హిందూనాయకులను వశపరచుకొని తన
కామనువెల్లుచట్టమును పార్లమెంటువారి నంగీకరింప ఒత్తిడి
కలుగజేయును. ప్రస్తుత క్లిష్టపరిస్థితుల మధ్యనుండి ఊడిబడుటకు
యిదియొక సాధనము కావచ్చును. ఈమె మొదట గూచించిన
చట్టమునందలి ప్రమాదము లన్నింటిని మన మెదుర్కొన నవసర
ము లేకుండినను, యిప్పటి చట్టమైనను పూర్తిగా మహమ్మదీ
యాభిమతిని బొందియున్నదను నమ్మకము లేకుండినను, దీనివలన
హిందువుల అభిప్రాయమేమో మనకు తెలియగలదు. ఆచరణ
యోగ్యముగ సమాధానము కుదుర్చుట కవకాశము గలదో లేదో
తెలిసికొనవచ్చును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రసంగము

ప్రజల సంగవలసిన ప్రత్యుత్తరము

I

గౌ. ప్రేమవరపు రామదాసుపంతులుగారి హెచ్చరిక

భారతదేశ మంత్రయగు బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వమును దలబడించు విధానమును వివరించు గావించిన ప్రసంగమును గురించి మా ప్రతినిధితో ప్రేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు తమ యభిప్రాయముల నివేదించుకొనినది.

బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులకు వారినభివృద్ధిని గమనించు భారతదేశముయొడల సానుభూతిని మాటలలో గవ్వరుచు, క్రియాశూన్యము జేయుట సాంప్రదాయమై యుండెను. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వ అట్లుజేయక తమ నిజాభిప్రాయమును వెల్లడిజేయుట మనకు మహాపకారమనియే నేను తలంచుచున్నాను. అన్ని రాష్ట్రములవారును ద్వంద్వవిధానములను ఏక గ్రీవముగ ఖండించుచున్నను 1929 సం. వరకు దానినే అమలులో పెట్టలేదు. ముగ్గురు ముఖ్యమంత్రుల నివేదనలలో మొదటి భాగముగాని అంగీకరించుటకు వీలు లేదనియు చెప్పుచు చెన్నపురి రాజధానిలో జరిగిన సమావేశమునందు లిఖితపత్రమువారిని ప్రకటించుటచేత నున్నా అధికారవర్గము వారి అభిప్రాయములతో బర్మెన్ హెడ్డుగారు పూర్తిగా నేకీ భవించుచున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. వీరి దృక్పథమునకు ఇండియాలో సర్వీసు యుద్ధ్యోగుల దృక్పథము నకు ఇంచుమకు ఖేదము గలుపించుట లేదు. భారతదేశములందరును గలసి యొక స్వపరిపాలన విధానమును తయారుచేసిందో అది ఆలోచనలోనికి చేబడునని చెప్పిన విషయము, మిక్కిలి నిస్సారముగనున్నది. దానిని విచారించుటకైనను వెంటనే రాయితీకమిషను సేర్పరచదవనిగూడ చెప్పియుండలేదు. ముందు వారి ఇష్టానుసారము జరుపబడు విచారణలో మనము చేయు సూచనలను ఆలోచింతురట.

1924 సం. జనవరి నెలలో అస్సెంబ్లీవారు స్వపరిపాలనపద్ధతిని నిర్ణయించుటకు రాండుపేటలు సమావేశమును గోరియుండిరి. ఈ కోరిక స్వయం నిర్ణయనూత్రము ననుసరించుచున్నది. మన ఆర్థికము ఒక కమిషనువలన పరిశీలించు ఈ స్వయం నిర్ణయనూత్రమునకు కేవలము వ్యతిరేకము. అందుచే దానిని స్వరాజ్యవాదు లంగీకరింపజాలరు.

మితవాదులను జప్తి సుపక్షమువారును గూడ ద్వంద్వ విధానమును తీవ్రముగ ఖండించి దానిని నడపుటకు ఎవరికిని శక్యముగాదని చెప్పియుండిరి. అట్టిసందర్భములలో బర్మెన్ హెడ్డుగారి ఆహ్వానము నంగీకరించి అవిధానమునే 1924 సంవత్సరము వరకు నడుపబూనుకొనుట వారి ఆత్మ గౌరవమునకు భంగకరమని నా యభిప్రాయము. ప్రస్తుతవిధానముందు మంత్రివరులు మొదలగు పెద్ద యుద్ధ్యోగులను స్వీకరించుట ఈ విధానమును నిలుపజేయుటకే ఆధారమగును. మరియు ఈ విధానము మార్చక ముందు అధికారవర్గముతో సహకారమునకు పూనుకొనుటగూడ ఈ విధానమునకు బలముచే కూర్చుంటున్నది. చెన్నపురియందును మరెన్ని రాష్ట్రములయందును ఈ విధానము కొంతవరకు జయప్రసంగముగ కొనసాగినట్లు బర్మెన్ హెడ్డుగారు చెప్పుటకు కారణమేమనగా నారాష్ట్రములో స్వరాజ్యవాదులకు బలములేక అధికారవర్గమువారి ఆజ్ఞలను శిరసావహించువారి ప్రాబల్యము ఎక్కువగానుండుటయే. ద్వంద్వవిధానము దేశములకు అయిష్టమే అయినచో ప్రజలు తమయభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారికి స్పష్టముగ చెబువలెను. ఇందుకోర్కీలేమార్గము. ఈ విధానమును స్వయంజేయుటకు కంఠముగట్టుకొన్న స్వరాజ్యవాదులతో అన్ని శాసనభలను లోకలబ్ధిగల రాజ్యాన్ని ఎన్నికలలో తప్పక నిలపవలెను. ఉద్ద్యోగులకు కాశించువారిని ప్రభుత్వము లో సహకారమునకు పూనుకొనువారిని పంపివ్రయోజనములేదు.

బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వము స్టేటుమెంటు నల్లననుమనకు స్వరాజ్యము బ్రిటిషువారివల్ల ఉచితముగ లభింపనని తెలిసికొనలేకపోయినచో మనకు ముక్తిమార్గములేదు. దానిని విని సజెనుగూడ సహకారమునకు పురిగొల్పుచున్నది. పాలుమొదలగువారి వ్రాతలు మిగల వివాదకరముగనున్నవి. ఇప్పటికియినను మితవాదులు స్వరాజ్యవాదులకు అధికారవర్గమువారితో నిరంతరము స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి పోరునల్పుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

పార్టీల కార్యక్రమములు ఒకేవిధముగగాని మార్పుచెందుండగాని వుండవలసిన అవసరములేదు. అవసరమును బట్టి వానిని మార్చుకొనవచ్చును. అయినను నెండు నూత్రములు మాత్రము అమలుపంపియములు ఒకటి మన ప్రణాళిక, ఆత్మ విశ్వాసముమీదను స్వతంత్రమీదను ఆధారపడి యుండవలెను.

తెండవది అసహాయనూత్రమును పురస్కరించుకొని అధికారవర్గముతో సహకారమును నిశ్చయింపవలెను. అసహాయనూత్రమును ఎన్నిమార్లు జేదినను దాని తత్వముమాత్రము మార్పు చెందినదికాదు. భారతవర్షమును శాశ్వతముగ ఇంగ్లాండు దేశమునకు లోబడియుండునట్లు చేయ నిశ్చయించుకొనిన రాజనీతిజ్ఞులతోను, అధికారులతోను సహకారము అసంభవము. సహకారమును అపేక్షించినచో ప్రభుత్వమువారు వారివిధానమును మార్చుకొని గౌరవమును పథకులమీద చేయుటకు తమతో ఏ ఏర్పాటునట్లు జేయకతప్పదు.

బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వము యువనూత్రముమీద విలంబము ప్రభుత్వము చేసిన వ్యాఖ్యానమువలన ఒక సారాంశము జేయుచున్నది. ద్వంద్వవిధానము కొన్ని రాష్ట్రములలో విచ్ఛిన్నమైనను రాష్ట్రపరిపాలనమునకు దానిచే నేనూత్రమును భంగపాటు గలుగలేదని విలంబము ప్రభుత్వము చెప్పిరి. అది నిజమే. ద్వంద్వవిధానమును నిర్మించుటలో బ్రిటిషువారు తమ పరిపాలనా పద్ధతులు, ఆద్యంతవిధానముయొక్క జయముచే గాని అపజయముచేగాని ఇంచుమకు మారకుండు నట్లే అతి దూరదృష్టితోను కాశలముతోను నిర్మించిరి. అందుచే నిట్టి మాయావిధానముచేత మోసపాక కొంతవరకు నను నిజమైన స్వాతంత్ర్యమును చేకూర్చగల విధానము లభించునరకును అసహాయనూత్రమును నిర్వహణకార్యక్రమమును కొనసాగించి ఆత్మ విశ్వాసమును స్వతంత్రిని బలపరుచుకొనుటకు మనము వ్యక్తసంకల్పము జేసుకొనవలెను. బర్మెన్ హెడ్డుగారి స్టేటుమెంటు యొక్క సారాంశము ప్రజలకు స్పష్టముగ చెప్పినచో నది ఈ సంకల్పమునకు తోడ్పడు నని నమ్ముచున్నాము. ఈ సంకల్పమును నెరవేర్చుటయే కీర్తికేమైన దేశ బంధుదాసు గారి జీవితోదర్శము గ నుండెను. దాసు గారి ఉద్ద్యమమును కొనసాగించుటకే దేశములందరును వెంటనే స్వరాజ్యపక్షములో జేరవలయునని కోరుచున్నాము. అట్లు జేసినచో కాన్పూరులో దేశము మహాసభవారు స్వరాజ్యపక్షకార్యక్రమమునే, దేశము మహాసభయొక్క కార్యక్రమముగ అంగీకరింతు రనుటకు సంభావ్యమేదు. ఇందు గాంధీ మహాత్ముడు తోడ్పడి కాంగ్రెసునకు నాయకుడుగ నుండి దేశమును ముందుకు నడుపగలడు.

* * * * *

II

ఆంధ్ర స్వరాజ్యపక్ష అగ్రుత్తులు, బెజవాడ పురపాలక సంఘాగ్రుత్తులు నకు శ్రీ ఆయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు గారి అభిప్రాయములు.

“బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వము ఇంతకంటే మంచి ప్రసంగము చేయుననిగాని, రీడింగుప్రభుత్వ ఆంగ్ల దేశమునకు పోవుటవలన మంచిఫలితములు గలుగునని గాని నే నెప్పుడును తలంచుచుండలేదు. కావున ఆ ప్రసంగమువలన నా కెట్టి ఆకాంక్షగను గలుగలేదు. కత్తితో పిందూదేశమును సంపాదించితిమను సిద్ధాంతము బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వము స్పష్టముగ చెప్పినను ఆంగ్లేయులందరకు మొత్తముమీద గల అభిప్రాయమిదియే! ఆంగ్లేయదేశములోని ఏ రాజకీయకక్ష నాశ్రయించినను మనకు గలుగబోవులాభము లేదు. మనము గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద ప్రారంభించిన సహాయ నిరాకర ఉద్యమమును సంపూర్ణ సాగించియుండినందులను ప్రభుత్వమునకు సరియైన ఒత్తి గలుగజేసినందులను, దేశములో నైక మత్యమును జూపియుండినను బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వము రీటి ప్రసంగము చేయుచుండెను. మన బలహీనతను, మన వికమత్య విహీనతను గుర్తించి మనమీద వారు సహా జేయుచున్నారు. వీలైనంతకాలము మనల దాస్యములో నుండుటయే బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వముకొని, ఇత రాంగ్లరాజకీయ వేలెయొక్కగాని ఉద్దేశ్యమును, లాభము నైయున్నది. రైతులకు శ్రాత్రిమేట్లు చేయవలెనని బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వము ప్రసంగములోని నటన నూతనమైనదిగాదు. నోరు లేని రైతులకు విద్యాధికులు నాయకులుగాని, ప్రతినిధులుగాని కారనియు తామే వారిని సంరక్షించుటకు 7 వేల మైల్ మూరముండి ఇటు దిగినట్టి పనియు ప్రభుత్వమువారు చెప్పుట మామూలు విషయమే. దానివలన భ్రమపడు రైతుసోదరులెవరు నుండరనియే నే తలంచెను. స్వరాజ్యప్రణాళిక యని పేరు పెట్టి మనలో మన కనేక భేదములు గల్గించుటకు, మనవృత్తి వానివంకకు మరల్చుటకు పన్నుగడయే గాని దానివలన గలుగులాభ మాపం తయు నుండబోదు. మనయొక్క విధి ఒకటేగలదు. అది ఏమన, కాంగ్రెసును బలపరచుటయే! కాంగ్రెసులో చేరిక కక్షీదారులలో నైనను సంపూర్ణ వికమత్యము గలిగి గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద స్వరాజ్యము నక్షేమన కక్షిమీద మన మధారపడి పనిజేయుటయే!

1929 సం. వరకు వేచియున్న మన కెప్పుడు లాభకరముగ సంస్కరణములు వచ్చునని తలంచుట కేవలభ్రమ. మన కక్షిని ప్రవర్తించినపుడే మనకు సరియైన సంస్కరణములు వచ్చును. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వము ప్రసంగము ననుసరించి తిరిగి ద్వంద్వప్రభుత్వము సాగించవలెనని ప్రయత్నించి రాజకీయ కక్ష వారెవరును మనదేశములో నుండరనియే విశ్వసించెదను.

వెంటనే కాంగ్రెసు నిర్వాహకార్యక్రమమునకు శ్రద్ధ గడంగి, స్థానికసంఘములను పశుపరమకొని రాజ్యాన్ని ఎన్నికలలో శాసనసభలద్వారా అన్ని రాష్ట్రములలోను ప్రభుత్వమును భగ్గుము జేసి బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వముతో సరియైన ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటయే మన దేశములగల్గవలెను. శాసనసభలలో కంటే బయట నిజమైనపని జరుగవలెయున్నది. ప్రజలలో స్వరాజ్య కాంక్షను, స్వరాజ్యత్వమును, వెంటాడుకొని పని జేరకాలములో శాసనోల్లంఘనమునకు ప్రజలను నేరమునకు చేయుట మన కర్తవ్యము.

* * * * *

III

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘాగ్రుత్తు లకు శ్రీ గాడినగల్ల హరి సర్వోత్తమరావుగారి అభిప్రాయము.

బర్మెన్ హెడ్డుగారి ప్రసంగము ఆంగ్లరాజకీయరంగము ములోని పూర్వాచారపరాయణుల సంప్రదాయము ననుసరించుచున్నదిగాని వేరుగాదు. భారతభూమియందుగల పలు తెరంగుల ప్రజలలోను నైమిష్యముల నెటుల గల్గించవలెనో, వాని నుపయోగించుకొని తమయధికారము నెటుల స్థిరపరచుకొనవలెనో ఆయాలోచనయే వారి మనముందుంటున్నది. ఏ ఏర్పాటునైనను విధిచేయుచున్నది. వ్యవసాయదారులయెడల కన్నులు తెరిచి సానుభూతి జేడు వారికి శ్రాత్రిక పుట్టుకొనినట్టిది. మనదేశమునందు క్రమక్రమముగ భూజలపదార్థాదుములను తగ్గించి ఆంగ్లదేశపు పరిశ్రమకు వినియోగపడగల ఆవకాశపదార్థమును పంటజేయుట బ్రిటిషురాజ నీతిజ్ఞులకు ప్రస్తుతప్రపంచపరిస్థితులలో అత్యవసరము. అందు ముఖ్యము గ ముగ ప్రతిపంట్ల విషయములందు వ్యవసాయ దారులను సహాయము జేయించి వారిని తమ కార్యములకై స్వరాజ్యవేలెటకు ప్రత్యేకముగ నుపయోగించుకొని నుద్దేశము తప్ప నిజముగ ఉపకారబుద్ధి యున్న పని మన దేశపు వ్యవసాయదారు లెవరును భయపడబోరు. పన్నుల బరువుచే క్రుంగిపోవుచుండు రైతున కాబరువు తగ్గునపాయము బర్మెన్ హెడ్డుగారు చేయుదురని అది వ్యవసాయదారులయెడల జేసిన ఉపకారముగను గాని లాభకరముగనా పరాధిలాషతో ఆర్థికోపాయములు పన్ని ఉపకారము జేయుదురని ప్రగల్భములు చెప్పుకొనుట ఎవరినైనను మోసపుచ్చు జాలదు. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వము మదరాసు ప్రభుత్వమును పరిపాలించిన మంత్రివర్గమును నెబాస్ నెబాసని నెనుజవినవారిమితమునను, మన మంత్రిల మిత్రమునను, భారతభూమిలోని అన్ని రాష్ట్రములలోను, అన్ని ప్రభుత్వముల మిత్రమునను ద్వంద్వప్రభుత్వ పరిపాలనావిధానము లోపభూయిష్టమై యున్నదనుట వారి యువనూత్రముననే స్పష్టమగుచున్నది. మన మంత్రిలు పానుగంటి రామారావుగారు సహా. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును సరియైనదిగావలెయు, రాష్ట్రములకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మొసంగవలెననియు కోరియున్నారు. నిజముగ బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వము తమ నాకరులను మదరాసు మంత్రిలయెడల పూర్వపురార్థమును అభిమానముగలవారగుచు లేని ఎల్లరు నేకగ్రీవముగ పనికొరచని అంగీకరించు ద్వంద్వ ప్రభుత్వ పరిపాలనాపద్ధతి నింకను మదరాసు రాజధానిలో నిలిపియుండురా? మా సహాపరులు జప్తి సుపక్షమువా లొక వేళ మోసపోయిన మోసపోవుచున్నామో చెప్పజాలనుగాని ప్రజా ప్రభుత్వమును గోరు ప్రజాసామాన్యము మాత్రము మోసపోరనియే దృఢముగ చెప్పగలను. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వము మిత్ర వాదులగుట తమవలలో జైచికొన ప్రయత్నముజేసి యున్నారు. నిన్నటివరకును మంత్రిలుగ నుండియు బయట నుండియు, ద్వంద్వపరిపాలనను నిరర్థకమని చెప్పినట్టి మాసహాదగులు, మడ్డిమెన్ కమిటీలోని అధిక సంఖ్యాకుల నివేదికను అంగీకరింపనియెడల ఫలము లేదని ఉన్నామింపట్టి మా స్నేహితులు, తమ కోరికలలో నొక్కదాని కైనను లొంగనియట్టి ఈ లాన్లు వారగారి దానశ్రేయ జేసిన జేయుచున్నారా? చేయకుండునయే నా ప్రార్థన. బెంటెన్ గారి శిష్యులు ను జాగరూకులుగా నలయు ననియే హెచ్చరించుచున్నాడు! బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుత్వము స్వరాజ్యప్రణాళిక నంగీకరించుటకు కోరినదిగాదు, ఆలోచించుట సమ గాదు, ప్రజాప్రభుత్వమును ప్రసాదించుటకు గాదు, క్షయనిర్ణయనూత్రమును అమలు జరుపుటకును కోరిన కోరిక గాదు. బర్మెన్ హెడ్డుగారి ఉపనూత్రముపై విలంబముగాని గావించిన వ్యాఖ్యానము మీరు పారచుటకు దురుగాక. యని చేతులు మొనెత్తి ప్రార్థించుచున్నాడు. నేటి పరిస్థితులలో బర్మెన్ హెడ్డుగారి కొకటే ప్రత్యుత్తరముగలదు. గాంధీమహాత్ముడు జెప్పినట్లు భారతభూమి నిరంతరూపకార్యక్రమముయొక్క దయకు లోబడలేదని సూచించుటయే ఆ ప్రత్యుత్తరము. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునందలి రాజనీతిజ్ఞుల హృదయం మువారిప దని నిశ్చయమగు ఒకతార్కాణము నైనను ధారు స్పష్టముగ గనుబరచు సంతకరకు వారి మంత్రివర్గములో చేరక గట్టిగ పరిఘటించుటయే నిత్యసత్యబద్ధము.”

బర్కెనుమోడు ప్రభువు ప్రసంగము

భారతనాయకుల అభిప్రాయములు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, డై. హా. వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి, ఎం. ఆర్. జయకరు, ఎన్. సి. కెల్కర్, డి. బి. మోచర్ల రామచంద్రారావుపంతులు గారు.

దివాను బహదరు మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారు

జూలై 9 వ తేదీని ఏలూరునుండి వ్రాసిన లేఖ

“బర్కెనుమోడు ప్రభువు మేధావియగుటచే నతడు క్రొత్త దానిని ద్రోక్కి స్వతంత్రప్రకటనను చేయునని పెక్కుమంది యూహించిరి. ఇప్పుడాయన చేసిన ప్రకటనమునందు ఢిల్లీ సమస్యలగుర్చి ప్రభుత్వోన్యాయుల తరుమగా నుడువుచుండెడి భావములే గోచరమైనవి. ఈతని ప్రకటన మిటులే యుండగలవని ఆంగ్లేయిండియన్ పత్రిక రిడివరకే చూచాయగా తెలిపినందున ఎవరైనా విశ్రమము నొంద నవసరము లేకపోయినది. మార్చి నెల లో ఢిల్లీలో ప్రభుత్వోన్యాయుల నొక ప్రముఖునిలో నీ విషయమున మాటలాడినపుడు బ్రిటనువారలను వారిడివరకిచ్చి న స్వంతప్రభుత్వది సంస్కరణములను మరల రద్దుపరచుచుండు నటుల మాత్రమే వీరింగుప్రభువు చేయగలిగి యుండవచ్చునోమో గాని అంతకుండు సేమియును చేయజాలడని ఆతడనెను. దానినే యీ ప్రకటనముగూడ గృహపరచినది. పురోగమమునుగూర్చిన నూచనయ్యెందులేదు. ఇదివర కియ్యబడిన సంస్కరణములలో కొన్నిటినిగూడ రద్దుపరచ దలచినటు రిడివరకు యీ ప్రభువు నుడువుచున్నది యిండియా మంత్రి అధికార పూర్వకముగా అట్టి ప్రకటన చేయునని భారతదేశాభివృద్ధికి వ్యతిరేకముల ఆంగ్లేయులను వారి పత్రికలు ను ఆశించుచుండెను గాన అటుల జరుగనందున వారికి ఆశాభంగ ముకలిగినది. అందువలన వారికాగ్రహముగూడ కలిగినది. ఇట్టి ప్రసంగము నిపుడే చేయవలె నను మాటయేమి ఎప్పుడైనను చేయ వచ్చునను ఆత్మహంసరిగానే యున్నది. రాజకీయాభివృద్ధికి సాధన ములను చూపబూనిన యిండియామంత్రి భారతీయుల కోర్కెల పట్లసానుభూతిగల నను చూపజాలకపోయెను. ఈ రెండేండ్లనుండియు భారతీయులు కోరుచున్నవాని కన్నిటికిని నా స్పష్టాస్తి యనియే ప్రత్యుత్తరమొసగెను. “భారతదేశాతీయత యనునదియే భారతదేశమున నివృత్తి కింకను కలుగ లేదు. ముందుసంగతిమాడ వలసియున్నది.” అనిగూడ ఆతడనెను.

ఇపుడేర్పరచబడిన భారత సైనికదళముల పనిని పరిక్షించిన గాని మరల భారత సైనికదళముల సేర్పరుప వీలులేదని మాత్రమే అతడు తెలుపగలిగెను. భారతదేశమునందలి అన్ని రాజకీయ పక్ష ములచేతను ఆమోదింపబడిన విధానమును సిద్ధపరచి ప్రకటించిన చో ఆలోచించెదమని ఆతడనెను. ఇటీవల రెండేండ్లనుండి మత కలహములు చాల హెచ్చుగానుండుటచే అన్ని పక్షములవారును ఆమోదించుట తటస్థింపదను ప్రార్థనముతోనే వారటుల నుడువుట కు సాహసించియుండురు. ఇటులనే వివిధమతములవారు యెల్ల కాలమును కొట్టుకొనుచుండురుగాన వారందరు నొకవిధానము నామోదించుట యెన్నటికిని జరుగదనియే వారిదైర్యము.

కావున అన్ని మతములవారును పక్షములవారును ఐకమత్యమును కుదుర్చుకొనుట ప్రధాన ఆవశ్యకతయైయున్నది. సర్వ పక్షసమ్మతమున విధానము సేర్పరుచుటకు వెంటనే గట్టిప్రయత్నము జరుగవలెను.”

ఎన్. సి. కెల్కర్ గారు

“బర్కెనుమోడు ప్రభువుగూడ ఒక పోటు సాధువలెననే యున్నదిగాని సాహసముమాత్రము లేకపోయినది. దీని వలన వెంటనే అన్ని పక్షములకును యొకపక్షము కలుగుటకు గూడ అవకాశము లేదు”

ఎం. ఆర్ జయకరుగారు

“నేనితివలన నేనినిగూడ ఆశించలేదుగాన నాకు అసంతృప్తిగాని అగ్రహముగాని కలుగలేదు. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి డున్న స్థితిలో నుండిన ఏ ప్రభుత్వమునకును గూడ అనుకూలముగా గాని ప్రతిహేళముగాగాని స్థిరముగ ప్రభుత్వపద్ధతి సేర్పరుపవలెనను యుద్దేశ పెంతుమాత్రము నుండదు. ప్రజాభిప్రాయపటిమనుబట్టి వారియుద్దేశములుగూడ మారుచు నేయుండును, వారికి అంగబలము

బాగుగానుండుటచే ప్రజాభిప్రాయమును సరిగా కనిపెట్టగలరు పెక్కు వత్సరములనుండియు అటులే జరుగుచున్నది. భారతదేశమున మతకలహములవలన ప్రజాశక్తి చాల దుర్బల ముగానున్నది మేము గ్రహింపగలిగితిమి అను నదియే యీ ప్రకటనముయొక్క సారాంశము. ప్రస్తుత విషమస్థితినిబట్టి బ్రిటిషువారు ఔదార్యమును సానుభూతిని చూపెదరని నేనెంత మాత్రమును ఆశించుటలేదు. మనవంతు వచ్చినపుడు మన మెట్టి యాదార్యమును చూపియుండలేదు గాన వారివలన మనమును ఆపేక్షింప నేగూడదు. ఇరుపక్షములవారును మొగమోటుమి లేకుండ నేనీ పనిచేయవలెను. దీనిని గ్రహించి మనము బలమును వృద్ధిచేసుకొనినచో యీ ప్రకటనను మాటలబోగాక క్రియలోనే మంచి ప్రత్యుత్తరము నీయుగలగుదుము.

దైవానుగ్రహమున రేపే మనలో నైకమత్యము కలుగుట తటస్థించినచో ఆ తక్షణమునందే యీ ప్రభువు విషయమై యీ ప్రకటన వంతను రద్దు పరుచుకొను ననుట కెట్టి సంత్యమునులేదు. కావున నిదిభావిప్రభుత్వవిధాననూచనయని గూడదన వీలులేదు. బ్రిటిషువారు తూతూమును భావములను మార్చుచుండురు. వెనుక విద్యావిజ్ఞానభావలనుగలవారు పరిపాలకులుగానుండెదవారు గాన వారు సత్యన్యాయములపైనే ఆధారపడి ఉదారసంకల్పముతో విధానములను సిద్ధముచేసి ఆడిన మాట తప్పకుండవానిని కొనసాగించుచుండిరి. ఇప్పుడట్టివారు లేరు. ఆకాశమంతరించినది. మనకర్తవ్యమునుగూర్చి యీ నెల 15 వ తేదీని కలకత్తానగరమున స్వరాజ్యపక్షమువారి సభజరుగును గాన దానివర్తమానము కొరకు నిరీక్షించుచున్నాము.”

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

“బర్కెనుమోడు రిడింగుప్రభువులు క్రొత్తసంస్కరణములను సిద్ధపరచిరి, వెంటనే ప్రకటించెదరను నడియాశ ప్రజల కధికముగా కలిగినందున యిప్పుడే ప్రకటనవలన నధికమగు నిరాశకలుగుట కారణమైనది. ఐనను నేను దానిని ఆత్మపించెను. దానిలోనున్న గుణములనుగూర్చియే ఆలోచించెదను. స్వరాజ్య పక్షమువారు మంత్రిపదవుల నంగీకరించి ద్వంద్వపరిపాలనమును సాగించుటకు సమ్మతించినచో యేదో కొంతకేడులో మేలుకలుగ వచ్చును. వారందులకు సమ్మతించినచో త్వరలో రాయలుకమిషను ఏర్పరచబడునని యిండియామంత్రియేనుడిచెను. ఇందులకు వారంగీకరింతురో లేదో తెలియదుగాని అంగీకరించు నెడల మాత్రము రాయలుకమిషనులో సభ్యులుగానుండుటకును లేదా సాక్ష్యులుగానుండుటకును సర్వరాజ్యపక్షమువారంగీకరింతురేయూహింపవచ్చును. రాయలుకమిషను విచారణాంశములు సంతృప్తికరముగానుండనిచో వెనుక రిఫారమ్సు కమిటీ ని బహిష్కరించినటుల రాయలుకమిషనుగూడ స్వరాజ్యపక్షమువారు బహిష్కరింపవచ్చును. రిఫారమ్సు కమిటీనిగూర్చి వారి నాయకుడొకడు అర్థాంగికార ప్రశంసను చేయుట తప్ప మరెట్టి ప్రోత్సాహమును స్వరాజ్యపక్షమువారు కనుబరచలేదు. ఎటులైన నేమి యీ విషయమున మాత్రము యిండియామంత్రి స్పష్టముగానే చూపించెను.

డాక్టరు బిసెంటుగారి బిల్లు విషయమున గూడ యిండియామంత్రి నూచన అనుకూలముగానేయున్నది. స్వరాజ్య పక్షమువా రాబిల్లుపట్ల నిదివరకెట్టి ఆమోదమును చూపియుండలేదు. నేనుగూడ ఆబిల్లునందు సంతకముచేసితినిగాని అది యిండియామంత్రివలన ఆమోదింపబడునను నాశమాత్రము నాకుకలుగుటలేదుగాని స్వరాజ్యపక్షమువారు గూడ తోడ్పడినచో సర్వపక్షసమ్మతమును సంతృప్తికరము నగు చట్టమును తయారు చేయవచ్చును.

లిబరలు పక్షమువారిలో మరల నైకమత్యమును కలిగించి మిత్రులను చేరదీయుటకే యిండియా మంత్రి యిటుల నుడిచెననిన ఆత్మహంస హేతుకముగా కావబడలేదు. కాని రిడింగు బర్కెనుమోడులు మాత్రము ఏదోయొకటి నిర్ధారణచేసికొనియే యుండియుండురు. ఐనను యిండియా దొరతనమునకును భారతాసనసభవారికిని పద్ధతిప్రకారము దానిని తెలుపువరకును

దానిని నిర్ధారణ చేయరు అనియే నే నూహించెదను. ఈ యూహయే నిజమైనచో మన కింకను అవకాశము కలిగియే యుండును.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

9-వ తేదీని నెహ్రూగారు పంజాబు మెయిలులో అలహాబాదుకు రాగానే రైలుస్టేషనుల్లో నే మావిలేఖరి వారిని సందర్శించి మాటలాడెను. ఆయన చాల నీరసముగా నున్నారు. అందువలన యిండియా మంత్రి యుపన్యాసమును పూర్తిగా చదువలేదు. 10-వ తేదీ ఉదయమున మావిలేఖరి మరల నెహ్రూగారిని సందర్శింపగా ఆయన యిటుల నుడిచెను.

“నేను వ్యాధిగ్రస్తడనై యున్నందున విస్తారముగా సేమియును చెప్పజాలను. నేను యింకను సాకల్యముగా చదువనే లేదు. నేనేమియును ఆశింపలేదు గాన నాకాశాభంగ గమలేదు గాని కేవలము వాగాడంబరమేగాని లేకమైన సారాంశ మందు లేకుండుటచే నాకుగూడ నాశ్చర్యము కలిగినది. భారతదేశస్థితిని ఆతడు గ్రహింపగలిగెననుట కెడను నిదర్శనముగూడ కనబడలేదు. దేశభంధుదాసుగారు మాభావములను స్పష్టముగా ప్రకటించియున్నారు. “అత్యగ్రహమునకు భంగము కలుగని పద్ధతిని తోడ్పడుట కవకాశము కలిగింపవలెను. ఇతరులవలన నిరోధము కలుగగూడదు. అటులైన మేము సహాయము చేసెదము” అని దాసుగారు నుడిచిరి. దానికి మేమందరమును గూడ సమ్మతించియే యున్నాము. ప్రస్తుతమున్న సంస్కరణములను బర్కెనుమోడు ప్రభువుగూడ నిరసించెను. అందరును నిరసించిరి. అట్టి అవకాశము వీనివలన కలుగ వీలులేదు. “ద్వింద్వ” పాలనమును మీరు నిరసించితిరి. మొదటి మూడేండ్లను మంత్రిలుగా నుండినవారుగూడ నిరసించిరి. నేనును నిరసించితిని ఐనను మీరు విధేయతతో వానిని సాగింపవలెను.” అనునదియే యిండియామంత్రి ప్రకటనలోగల సారాంశము. అందులకు మేమంగీకరింపజాలము. మనదేశమున ఆంగ్లేయుల బలమును వృద్ధిచేయుటయే ప్రయోజనమైనచో మేము సహాయము చేయజాలము. ప్రస్తుతస్థితిని తొలగింపవలెనను గట్టిపట్టుదల కలుగనిచో యీ యేడేండ్లను వృధాగా నిన్నికష్టముల నేల తెచ్చిపెట్టుకొందుము? మేము వీరికి పందలమై సహింపజాలము. బ్రిటిషువారు సద్భావమును చూపవలెను. ప్రస్తుతస్థితి మారవలెను. అంతవరకును మేము వారికి సహాయము చేయజాలము. రెండుపక్షముల వారును క్రియవలన సద్భావమును చూపినచో గాని సహాయ మెటుల సాధ్యమగును? వట్టి మాటలవలన లాభమేమి?

ఇండియా మంత్రికి మనదేశస్థితి సరిగా తెలియదా? లేక మరుపు. హెచ్చా? మాకుమాత్రమెట్టి మరుపు కలుగదు. అమృతసరులో జరిగిన సంగతులును 1919 లోను దరిమిలను జరిగినసంగతులును వంగరాష్ట్ర కరివశాసనమును మనమెటుల మరువగలము? నాలుగు తీయనిమాటలు తాను చెప్పినంతమాత్రముననే మరచిపోదు మనుకొనెనా? లేక యీమధ్య ఖడ్గము పేరెత్తి బెడరించెనుగాన జడిసి లొంగెద మనుకొనెనా? అటుల తలచినచో అది గొప్ప పొరబాటు. మీకు ఆంగ్లేయులపై ద్వేషము లేదు. ఉద్యోగము సమర్థులుగను సంతృప్తులుగను యుండవలెను. ఆంగ్లేయులకొరకు మేము మాతృదేశమునకు కృతఘ్నులము కాజాలము. అన్నవస్త్రములు లేక దీర్ఘకాలమునుండి అటమటించుచున్న భారతీయుల మేలుకంటెను ఆంగ్లేయుల లాభమే ముఖ్యమని మేము తలంపజాలము”.

(ప య నీ రు)

ఏ డు మా న ము లు క రి న సి త్తు

ఘోర విశ్వాసఘాతకునకు విధించబడెను
బొంబాయి, జూలై 11 :— యన్. యం. వాడియా సన్యుకంపెనీ యందలి ప్రధాన పరాచకు బాల్మోర్టీలాల్ బిగ్లాగారిపై రూ. 55813 లను రూ.43,000 ల విలువగల బొంబాయి డైముండు యంత్రములయొక్క 86 వాటాలను అవహరించినందులకు బెబడిన కేసు నేడు మాడప్రెస్సిడెంసీ మేజిస్ట్రేటువద్ద విచారణకు వచ్చెను. రెండు నేరములక్రిందను ముద్దాయి యేడేని మాసములు కఠినశిక్ష ననుభవించుట కు తీర్పు చేయబడెను. కాని రెండు శిక్షలును ఒకేపర్యాయము సేరకు డనుభవించవలయును
అ. ప్రె.)

మదరాసు వార్తలు

హైకోర్టు:—వేసంగి తెలపుల తరువాత, హైకోర్టు ఈ దినమున తిరిగి తెరువబడెను.

జస్తి సుపక్షనాయకత్వము:—నిన్న జరిగిన జస్టి సుపక్షనాయకత్వము పానుగల్లు రాజాగారు, తాత్కాలిక నాయకుడుగ నెన్నికొనబడిరి.

శాసనసభకు నియోజనము:— సర్ పి. టి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారి అన్నకుమారుడగు పి. టి. కుమారస్వామి చెట్టిగారు శాసనసభ సభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారిచే నియోజింపబడెనని తెలియచున్నది.

ఎన్నిక సభలు:—మత్తలపేట వివిజను అభ్యర్థియై మునిలచున్న బుర్రా సత్యనారాయణగారిని బలపరుచుటకై కాంగ్రెసు కిలాఫతు, స్వరాజ్యపక్షముల యాజమాన్యము క్రింద 14వ తేదీన తంబుచెట్టిపిఠిలో నర్లపల్లి యారు కోవిలవద్ద సభ జరుగును. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు డా॥ యు. రామరావు మున్నగువారలు పాల్గొనెదరు.

మరణాలి వివాహము:—పూనమ్మి రోడ్డులో హేమవిలాసమునందు 11 వ తేదీ శనివారమునాడు గొప్ప వివాహము వైభవముగ జరిగినది. రా॥సాహెబు, కె. మాధవ మీనసుగారి కుమార్తెలు దేవకి అమ్మ, కత్తయ్యగార్లను, డా॥ కె. రామమీన ఎం.బి. కె. క్రిష్ణను మీనను, (లాయరు) గార్ల కిచ్చి వివాహము జేసిరి. నగరములో పెద్దలు చాలమంది విచ్చేసిరి.

గవర్నరుగారు:—గవర్నరుగారు పరివారముతో గూడ నేడుదయము స్పెషలు రైలులో ఉదయండులము నుండి వచ్చిరి. నేడు సాయంకాల మెరీఫోగారి సభకు అగ్రతరత వహించెదరు. ఉదయం రామకృష్ణ మిషను పాయింట్లూ గృహప్రవేశోత్సవము జరిపిరి. గవర్నరుగారు మంగళవారము రాత్రి చిత్తూరు బోయెదరు.

స్వరాజ్యపక్షపు సభ:—కలకత్తాలో, జరుగనున్న స్వరాజ్యపక్షపు సభకు శ్రీయుతులు టి. ప్రకాశం పంతులు, గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఆ. కాశ్యపరావు, యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, టి. ఆదినారాయణశ్రేష్ఠి ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు నేటిదినం సాయంకాలము కలకత్తా మెయిలులో కలకత్తాకు ప్రయాణమయ్యెదరు. ప్రకాశం పంతులుగారు కేపు నెల్లూరులో దిగి కేపు సాయంకాలము కలకత్తాకు ప్రయాణమయ్యెదరు.

రామదాసు నాటకము: ఆంధ్రనాటక సమాజము:—నిన్నటిదినము విక్టోరియా పురమండలమున, ఆంధ్రనాటక సమాజమువారు రామదాసు నాటకమును అతివినోదముగ ప్రదర్శించిరి. రామదాసు పాత్రను ధరించిన కామాక్షి సుందరకాశ్రిగారును, తానీపా పాత్రధారులగు పోకల భుజంగ రావునాయుడుగారును ప్రత్యేక ప్రశంసకు పాత్రులు. రామకాశ్రి పాత్రను ధరించిన చెదురుమాడి శేషగిరిరావుగారు హాస్యరసపోషణకు మిగుల తోడ్పడిరి. తక్కువగల పాత్రధారులు గూడ తమతమ విధులను చక్కగ నిర్వహించి, నాటక విజయమునకు తోడ్పడిరి. కలీరు పాత్రధారులగు పి. వి. హరిరావు గారు మునల్పాన ఫణీరునలెనండి, భక్తి పారవశ్యము చక్కగ గనుపరచిరి.

గుత్తి బందిపోటుకేసు అప్పీల్లు (హైకోర్టు)

గుత్తితాలూకా చింతలచెరువు గ్రామమున జరిగిన బంది పోటుకేసులందు హంపయ్య మొదలగు ముద్దాయిలు గావించు కొనిన అప్పీలు, ఈదినమున హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తులు దేవదాసు, వాలసుగార్ల యెదుటకు విచారణకు వచ్చినపుడు, ముద్దాయిలతరపున సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు హాజరై ఒక వారముతోజూల వాయిదా గోరగా, న్యాయమూర్తులు రాజావు సోమవారమునకు నాయిదా జేసిరి.

దేశబంధుస్వారకనిధి

సుమారు నాలుగులక్షలు

ఇంతవరకు కి,90,503 రూపాయలు చేరినవి.

రాకపోకలు:—ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు నేటిదినము రాత్రి కలకత్తా మెయిలులో నెల్లూరు వెళ్లెదరు.

రాకపోకలు:— సర్ టి. దేశికాచారిగారు నేడుదయమువచ్చిరి.

ఉదయపురు రాజాగారి ప్రధాన పాఠోపాధ్యాయుడు నేడు చెన్నపురి వచ్చిరి. నేడురాత్రి రామేశ్వరం పోయిరి.

వేణుగోపాల చెట్టిగారు, ఐ. సి. ఎస్., ఎస్. జి. నెం గోడియను ఐ. సి. యస్. గారు, నిన్నరాత్రి బోయిరి.

డి. బి. టి. విజయరాఘవాచారిగారు, శనివారం రాత్రి తిరుమనాపల్లి వెడలిరి.

సర్. సి. శంకరనాయుడు, గౌ॥ సి. పి. రామస్వామియ్యరు, గౌ॥ మర్నలు బ్యాంకు, గౌ॥ టి. ఇ. మయిరు గారు నేడుదయము వచ్చిరి. డి. బి. ఎం. క్రిష్ణన్ నాయుడు, రా. బి. సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజుగారు, ఆదినారాయణశ్రేష్ఠి, డా॥ యు. రామరావు సి. ఆర్. రెడ్డిగార్లు నిన్న ఉదయం వచ్చిరి. గౌ॥ న్యాయ॥ సర్ సి. జి. స్వేస్వరు గారు నిన్న వచ్చిరి.

నేడు కలకత్తా మెయిలు 1½ అలశ్యముగవచ్చినది.

ప్రాథమికవిద్యావిచారణ సంఘము

సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వము నియమించెను

అలహాబాదు, జూలై 11:— మహమ్మదీయ బాలిక విద్యాభివృద్ధిని, విద్యయందు వెనుకబడియున్న తరగతుల విద్యాభివృద్ధిని సులభపరచి విచారించి రిపోర్టుగావించుటకు సంయుక్తరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము మూగ్లయిస్లెష్టర్లగు వెదర్బీగారి అధ్యక్షతక్రింద నొకప్రాథమిక విద్యావిచారణ సంఘమును నియమించెను. (ఆ. ప్రె.)

“ఆంగ్ల నిరంకుశబలమునకు భారతీయులు తోడ్పడ జాలరు”

బర్మిక్ హెడ్లు యువన్యాసముపై నెహ్రూ గారి యభిప్రాయము

అలహాబాదు, జూలై 11:—పయికిరు పత్రికా ప్రతినిధి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిని సంవర్ధింపగా, బర్మిక్ హెడ్ ప్రభువు యువన్యాసముపై నిటు లభిప్రాయము నిచ్చిరి.

“భారతపాత్రి హైందవసంస్కృతిని తీవ్రశక్తియు గూడ గుర్తించుటకు తెలుపున దా యువన్యాసము దేదీయను లేదు. భారతముపై తమ నిరంకుశాధికారమును మాత్రము బలపఱచునట్టి విషయమున సాంగ్గయులతో మేమెంతమాత్రము సహకార మొనర్పజాలము. భారతదేశ ప్రస్తుతావస్థ భరించుటకుసాధ్య పడునెడల గతించిన యెదు వత్సరములనుండి దేశ మందుచున్న ఘోరబాధ ననుభవించకయే పోవును.

స్వరాజ్యపక్షముయొక్క ముందు గమనికను గూర్చి యిప్పుడేమియు జెప్పజాలరు. ఆ విషయము కలకత్తాలోజరుగు సభయందు నిశ్చయింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

లాహోరులో విద్యుద్దీపములు

లాహోరులో విద్యుద్దీపములు ముట్టల వెలుగును

లాహోరు, జూలై 11:—లాహోరు పురపాలకసంఘమునకు విద్యుచ్ఛక్తిలయముమనకును గల తగాయిదాలో పాలక సంఘము న్యాయశేతన సలహా వనుసరించి వొమ్మును చెల్లించిరి. విద్యుచ్ఛక్తిలయము నాగుగూడ నీ విషయము పంచాయతీలో తీర్పుజేయుటకు వారు పురపాలకసంఘముపక్షమున తీర్పు జెప్పవో మనము తిరిగి యిచ్చిజేయుట కంగీకరించిరి. కావున దీపములు పిగ్గులను వెలుగుచునేయుండును. (ఆ. ప్రె.)

మహాత్ముడు - అరవిందయోగి

మహాత్ముడు లేఖ వ్రాసె నను వార్త వట్టియాహా “వంగరాష్ట్రమున స్వరాజ్యపక్షమునకు నాయకత్వము వహింపనలెనని మహాత్ముడు అరవిందభూషణగారికి లేఖవ్రాసెనని తెలుసు ఆఫ్ యిండియా-ఇంగ్లీషుమును పత్రికలును మరిపెక్కు పత్రికలును గూడ ప్రకటించెను. అరవింద భూషణగారి తమ్ముడగు బరేంద్ర కుమారభూషణగారిని మావిలేఖరి ప్రశ్నించెను. గాంధీమహాత్ముని వద్దనుండి ఆహ్వానము రాలేదు. ముగ్గురు వంగ ప్రముఖులు మాత్రమే ఆహ్వానములను పంపిరి. ఆయన నూలు మరతు నామోదించునని తోచుచుగాన ఆయన కాంగ్రెసులో చేరుట కవకాశ ముపజుచు. ఆయన యంతలో పుదుచ్చేరిని నవలనుటలలేదు. కానివంగరాష్ట్రవాసులందరును ఏకగ్రీవముగా వేషింప ఆయన అంగీకరింపవచ్చును. పుదుచ్చేరిలో గూడ చారులు చాలమంది కారి ఆశ్రమమువద్ద వదలకుండ కావరకాయ మున్నారు. ఆకస్మికముగా చూడబోయిన నారిని గూడ చారు కనిపెట్టుచునే యున్నారు. దీనికి కారణమేమో తెలియదు” అని మావిలేఖరి వ్రాసెను. (బోంబే క్రానికలు)

డెల్హీలో ప్రాథమికవిద్య

పురపాలకసంఘము ప్రణాళికను దయారుచేయుట

డెల్హీ, జూలై 11:—పురపాలకసంఘ ముపాధ్యక్షుడగు మహమ్మద్ అబ్దుల్ హిమానుగారి యధ్యక్షతక్రింద ప్రత్యేకసభగా గూడి పట్టణముందు ప్రారంభోచితవిద్య నేర్పవిషయ ములోంచి, చర్చించి తుద కంగీకరించిరి. చర్చయందు కేంద్ర కాపనసభ్యుడగు ప్యారీలాలుగారు, కర్నలు ప్రాంక్షి మగారు, ఆసఫాల్గారు పాల్గొనిరి.

తీర్మానము నాతేపింపవారు నిర్బంధోచిత ప్రాథమిక విద్య పాలకసంఘముతరపు బడులయందే జరుగవలయునని యభిప్రాయము నిచ్చిరి. ప్రత్యేకవర్గముల యుపయోగముతోఁ జేర్చఁబడిన బడులు పాలకసంఘముయొక్క యభిమానము నంద గూడదు. వీలన వాటివలన వర్గవైషమ్యము లభివృద్ధికిందు యనకాకము గలదు. జాతీయభావాభివృద్ధికి భంగము కలిగించును.

లాలా శ్రీరాముగారు, ప్రత్యేకముగ నడుపు బడులు చాకగా కార్యనిర్వహణము నేయుననియు, నట్టి చాకగా నగు వాటితో నుపయోగించుట లాభదాయక వనియు చెప్పిరి.

లాలా ప్యారీలాలుగా రీప్రయత్నము ప్రత్యేకపాకర్ల ములతోఁ జేర్చడినదనియు, నట్టి దెంతమాత్రము శ్రేయస్కరము గాదనియు, నిది యంగీకరించుటవలన పాలకసంఘము యొక్క గనము పాడుచేయుటయనియు నుడివిరి.

విష్ణువధూగుగారు ప్యారీలాలుగారిని బలపఱచుచు నిది స్వార్థకల్పనను వాంఛించు విషయమని పట్టి బలపఱచుచు, విద్యకొఱకుగూడ నిర్బంధ ముండరాదు అనియు చెప్పిరి.

అప్పు డొకరు-భారతమున స్వరాజ్యములేదు (మొల నవ్వు.)

చెవతెండు చట్టాగారు తీర్మానమును బలపఱచిరి.

టామిజాద్దీసుఖానుగారి విద్యను గొంపుటకు నియమములను నయారునేయుటలో చాల శ్రమదీసికొనిరి. దానిని కొంచె ముకాలము చర్చించి యంగీకరించిరి. ప్యారీలాలుగారు, విష్ణు వధూగుగారు మాత్రము శ్యతీకరించిరి. (ఆ. ప్రె.)

మధుర మునిసిపలు సంఘము

లాజరసాగారిని ఎలెక్టిక్లు యింజినీరుగ నియమించెను

మధుర, జూలై 11:—నిన్నను సమావేశమైన మధుర మునిసిపలు సంఘ సమావేశమందు యి. జి. లాజరసుగారు మధుర ఎలెక్టిక్లికేషను స్కీమునందు ఎలెక్టిక్లు యింజినీరుగ నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

బర్మన్ హేతు ప్రభు ప్రసంగము: అనంతరము

తమ ప్రసంగము మూలమున హిందూ దేశ నిశ్చయమును నడలించజేయ దలచిన యెడల, బర్మన్ హేతు ప్రభువుగారు విఫలమనోరథులయి రని ఎంచవచ్చును. ఒకరిద్దరు దప్ప, ప్రముఖులందఱును యీ ప్రసంగమును తీవ్రముగ ఖండించిరి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు సయితము, మిక్కిలి ఆశాభంగము గనుపరచిరి. మితవాదులను తృప్తిపరచుట కయినను, సద్యఃఫలితమేమియు లేకున్నది. రాయల్ కమిషను సయినను వెంటనే ఏర్పరచిన, కొంత సుముఖత గలిగెడిది. దేశమంతయు సంస్కరణములను చేపట్టి కొనసాగించిన పిమ్మట, రాయల్ కమిషను నియామకముగూర్చి యోచించెదమనుటనలన, బర్మన్ హేతు ప్రభువుగారి పొడిమాట లెట్టి సంతృప్తి గలిగించవలెను. తుదకు మడ్డిమెను కమిటీ మైనారిటీ రిపోర్టు సయినను అంగీకరింపకుండుటచే, అన్ని యాశలును నిష్ఫలము లయ్యెను. ప్రజాకోర్కె లీరితిన భగ్నము లయినను, సర్విసు యవో్యగుల తాభమును పెంపొందించు విషయమై అత్యంత శ్రద్ధ జూపబడుచున్నది. సివిలు సర్విసులవిల్లు శాసనము కాబోవుచున్నది. లీ సర్విసు కమిషను నియామకమున కేమి, వారి సిఫార్సులను శాసనమునందు పొందుపరచుట కేమి అత్యంత శ్రద్ధపహించిన ఇండియా మంత్రి, అంతకన్నను వేయిచెట్లు ముఖ్యమగు ప్రజలకోర్కెలపట్ల యంతటి యుపేక్ష వహించనేలయని, దేశమడుగుచున్నది.

దేశబంధు దాసుగారు మరణాత్పూర్వము, గౌరవప్రదమగు సహకారమునకు సమ్మతజూపిరి. దాసుగారటుల బలికినపుడు, బర్మన్ హేతుగారంగీకరించి, ఇండియా ఇంగ్లండులసఖ్యమును బలపరచి యుండిన మేలుగనుండెడిది. రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదలజేసి, నిర్బంధచట్టములను తొలగించి, ప్రజల స్వయంనిర్ణయాధికారము నంగీకరించి, వారి కోర్కెలను సఫలపరచుట, భావ్యమైయుండెను. అందుకుమారుగ, కొరమాలి నదని సర్వత్ర చాటుబడిన ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును కొనసాగించవలయునని, ప్రజలను బలవంతజెట్టుట, గౌరవప్రదమగు సహకారము గాజాలదు. సంస్కరణములగూర్చి తా మెన్నడును ఉత్సాహము గనుపరచలేదని, బర్మన్ హేతు ప్రభువుగారే అంగీకరించినపుడు, భారతీయుల కెటుల యుత్సాహము గలుగునో తెలియదు. ఈ విధానమువలన దేశమున కిసుమంతయు లాభము లేదని, సంస్కరణములను మనఃస్ఫూర్తిగ కొనసాగించి విశేషానుభవము గణించిన మంత్రులే

మడ్డిమెను కమిటీవారి ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చియుండ వారగుదురు. కలకత్తాయందు జరుగబోవు స్వరాజ్యపక్ష సభయు, కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీసభయు, ప్రజల స్వప్రయత్నదీక్షను బలపరచు గాకయని కోరెదము.

దేశబంధు దాసుగారికి తోడునిడగనుండి బనిచేసిన పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు సరియగు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ఇప్పటి కయినను గౌరవప్రదమగు సహకారమునకు చోటుగలదని, నెహ్రూగారు తెలియజెప్పుచున్నారు. కాని ప్రస్తుత సంస్కరణవిధానము అట్టి సహకారమునకు తావీయదని, వీరి యుద్దేశ్యము. సంస్కరణములను కొనసాగించువద్దతి నాధారముజేసికొని, ఏకతము వారును రాజీపడజాలరు. నెహ్రూగారు పలికినటుల హిందూదేశపరాధీనత నింకను వృద్ధిజేయునిమిత్తము, సంస్కరణములకు తోడ్పడుటకు సాధ్యపడదు.

“హిందూదేశపు ప్రస్తుత పరిస్థితులను సహించుటకు వీలులేదని మేము గ్రహించనియెడల, కడచిన అయిదు సంవత్సరములమనోవేదనను అనుభవించెడివారము గాము. ప్రస్తుతస్థితిలో, ఇంగ్లండు గౌరవప్రదమగు నియమముల ననుసరించి మాతో కలిసి బని చేయనిచో, నిజమగు సహకార ముండజాలదు. సహకారమునకు సద్భావము మూలాధారము. దీనిని ఉభయపక్షములవారును మాటలలో గాక క్రియలలో గనుపరచవలయు” నని నెహ్రూగారు దెలిపిన సంగతులను బర్మన్ హేతు ప్రభువుగారు పరికించుట యుక్తము. మాటలతో భ్రమపెట్టుకాలము గడిచిపోయినది. క్రియలవలన గాని, భారతీయులు తృప్తిజెందబోరు. స్వరాజ్యపక్షమును ఇండియా మంత్రిగారు నిరసించుటవలన, వారికి మరింత బలము గలుగుచు గాని, క్షీణత గలుగజాలదు. రాబోవు ఎన్నికలలో, స్వరాజ్యపక్షమువారధిక జయముగాంచవచ్చునని ఇండియా మంత్రిగారే యాహించిరి. వీరి ప్రసంగము మూలమున, అట్టిఫలితము తప్పక గలుగునని నమ్మవచ్చును. ప్రజల కర్తవ్యము తేటతెల్లమే. లజపతిరాయిగారు దెలిపినటుల, బ్రిటీషు ప్రముఖులు తీరికసమయములం దిచ్చెడి ప్రసంగముల కొర కెదురుజూచెడి స్వభావము మారిపోవలయును. తమ పనులయందే భారతీయులు నిమగ్నులగుట, యవసరము. అట్టితరి, ప్రజలదృఢసంకల్పము ఫలించకుండ నేరును అడ్డగింపజాలరు. ఆంగ్ల దేశ ప్రజలను ప్రబోధించు నిమిత్తము ఇంగ్లండుకు బోయిన సత్యమూర్తిగారు, హిందూపత్రిక కేటల వ్రాసిరి. “నావలెనే యీ దేశమునందు గనుపించిన ప్రతిభారతీయునకును క్రింది విషయము స్పష్టమయినది. హిందూదేశము నిరంతరము బలవంతపెట్టుచున్నగాని, యిక్కడ జేయగలిగినవిని ఏమియు లేదు.” ఇకనయినను రాయభారముల భ్రమను విడనాడి, భారతవర్షపు భావిభాగ్యోదయము భారతీయుల హస్తములందే గలదని గ్రహించుట శ్రేయస్కరము. జరుగవలసిన పనియంతయు హిందూదేశమునందే గలదు. దీనిని నిర్వహింపగల సమర్థులు భారతీయులే. ప్రజలు తమ కర్తవ్యమును నిర్వహించెదరేని, రాత్రికి బిమ్మట పగలునచ్చురీతిని పరాధీనత దొలగి స్వరాజ్యము దానియంతట నదియే లభింపగలదు. బర్మన్ హేతు ప్రభువు ప్రసంగము, భారతీయులలో నన్ని పక్షముల వారిలో నిట్టి విశ్వాసమును పురికొల్పుచో, వారు దేశమునకు పరోక్షముగ మేలుజేసిన

వారగుదురు. కలకత్తాయందు జరుగబోవు స్వరాజ్యపక్ష సభయు, కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీసభయు, ప్రజల స్వప్రయత్నదీక్షను బలపరచు గాకయని కోరెదము.

మద్రాసు కార్పరేషను: విద్యాసంఘపు రిపోర్టు

రాబోవు కార్పరేషను సభలో, విద్యాసంఘపు రిపోర్టు విచారించబడును. చెన్ననగరము నందు విద్యను నిర్బంధముగను, ఉచితము గను గణపుటకు ప్రయత్నము సలుపుచున్నపుడు, విద్యా విధాన మేతీరున నుండవలయునో నిర్ణయించుట సముచితము. పాఠశాలా భవనములు నిరాడంబరముగ నుండవలయుననియు, ఏపాఠశాలయందును మూడుపందల మంది విద్యార్థుల కన్నను నెక్కుడు సంఖ్య యుండగూడదనియు, ప్రధానోపాధ్యాయులను స్కూలుపైసలు పరీక్షయందు తీర్ణులయిన వారినండి ఎన్నుకొనవలయుననియు, వీరిజీతము ఏబది మొదలు అరువది రూపాయలవర కుండవలయుననియు, మిగిలిన యుపాధ్యాయుల జీతములు పల్లికు పాఠశాలలలోని ఉపాధ్యాయుల జీతములను మించగూడదనియు, ప్రతి తరగతిలో నలువదిమంది కన్న నెక్కుడుసంఖ్య యుండగూడదనియు, కార్పరేషనుపాఠశాలల సూపర్వైజరుయొగ్గత ఇప్పటి కన్న సధికముగ నుండవలయుననియు, నీతిమత విద్యనుగణపుట కేర్పాటు లుండవలయుననియు, మున్నగుసూచనలను విచారణసంఘమువారు గావించిరి. నూలుపడుకుటకు, ప్రతి పాఠశాలలోను ఏర్పాటుండవలయునని సలహానిచ్చుట సమంజసముగ నున్నది. చేతిపనులను నేర్పుటకు వీలుండవలయునని గూడ, సూచించబడెను. వైద్యపరీక్ష కవకాశముండవలయునని కోరబడెను. సామి వెంకటాచలం, చెక్రయ్య శెట్టిగార్లు ప్రత్యేకాభిప్రాయమును సూచించుచు, పాఠశాలలను పసారాలలోనుంచిన చాలుననియు, జెంచీలతో నిమిత్తము లేదనియు, క్రైయిండు టీచర్లుండవలయునని విధింప నక్కరలేదనియు, నిర్బంధవిద్యను ప్రారంభింపక పూర్వము ప్రైవేటు పాఠశాలా నిర్వాహకులకు నష్టపరిహార మిచ్చుటకు తగిన ధనమును ముందుగ సంపాదించవలయు ననియు, జాతీయభక్తిని బోధించెడి గీతములను పాఠములను బాలురకు నేర్పవలయుననియు, జీవనమున కక్కరకు వచ్చు వృత్తివిద్యను నేర్పవలయుననియు, వడుకుటను విధిగ నేర్పవలయుననియు గోరిరి. ఈ సూచనలనన్నిటిని, కార్పరేషనుసభవారు దూరదృష్టితో చర్చించి, జాతీయవిద్యాభివృద్ధి కనువగు మార్గమును నిర్ణయింపగోరెదము.

చట్టబద్ధులగు సృపాలురు: నిరంకుశ సంశ్చలు

యూరపుఖండమునందు నూతన పరిణామ మొకటి పొడగట్టుచున్నది. ప్రజాపరిపాలన మొక పంక హద్దు దప్పి బాల్మి విక్రమరాజుము దాల్చుచుండ, వేరొకపంక నిరంకుశ పరిపాలనము తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నది. స్వాతంత్ర్యస్ఫ్రియులు, మొదటి పరిణామము కన్ననుగూడ, రెండవ పరిణామముగూర్చి మిగుల భీతి జూపుచున్నారు. నేషనుపత్రిక వ్రాసిన విషయముల నిండుక పరికింపవచ్చును. ఇటలీయందును, స్పెయిను నందును, సృపాలురు చట్టబద్ధులు. ప్రజాభిప్రాయమును తిరస్కరించి పరిపాలింపదు. మంత్రుల సలహా సతిక

మింపరు. ఇంతవరకును, రాజులనిరంకుశత్వము పెరుగకుండ, రాజ్యాంగమునందు తగిన కట్టదిట్టములు చేయబడెను. కాని, మంత్రులు నిరంకుశులగుచో, నాటంకపరచుటకు మాత్రము తగిన ఏర్పాటు లింతవరకు జరుగలేదు. అట్టి దుస్థితి జనించునని, ఎవరును ఊహించి యుండురు. కాని, ఇట్టి స్థితిని సైన్యము దేశముల నిపు డెదుర్కొనిన సమస్య, మంత్రుల నిరంకుశపాలనమే. చట్టబద్ధ లగు రాజులు, మంత్రులచర్యలతో జోక్యము దీసికొనజాలరు. వారు గావించెడి కార్యములను నిరోధింపజాలరు. ప్రజల సమయమున, జేయదగిన దేమి? ఈ ప్రశ్నకు సులభముగ జవాబు చెప్పవీలుపడదు. అసాధారణ సమయములలో నృపులు జోక్యము కలుగజేసికొని, ప్రజాభీష్టమును నెఱవేర్చుకొన్నచో, విషమస్థితి జనింపవచ్చును. అట్టియధికారము నృపులకులేదని జెప్ప వీలులేదు. ఇట్టిమంత్రులు మునులోనిగారు పశుబలమును ప్రధానసాధనముగ గైకొని, ఫాసిస్టీ పక్షమును బలపరచుచున్నారు. ఇతర పక్షములు పైకిరాకుండ జేయుచున్నారు. పార్లమెంటరీ ప్రభుత్వచిహ్నములొకను నిలిచియున్నను, అసలుక్షణమడుగంటినది. ఎంతకాలమిది నిలుచును? స్వపరిపాలనము ఇట్టి, స్థితిని సృష్టించునని, ఇతర దేశములలో నశించుటకు మార్గ మేర్పడును. భావికాలము మెటులుండునో తెలియకున్నది.

రామమోహన ఆయుర్వేద

ధర్మవైద్యశాలా సంఘము
బెజవాడలో బనిచేయుచున్న వైద్యసంఘపు నవమవార్షికచర్య మా కందినది. ధర్మవైద్యశాల నెలకొల్పబడిన నిట్టిసంఘములను పోషించుభారము ప్రజలపై గలదనిజెప్ప నక్కరలేదు. జీర్ణించిన ఆయుర్వేదమును పునరుద్ధరించుట కెందరు కృషిసలిపినను, లోటు త్వరలో పూర్తియగుట కష్టము. ధర్మవైద్యశాలకును, వైద్యశాలా శాఖకును వచ్చురోగులకు మందు లుచితముగ నీయబడును. బకింగుహం పేటలోగల, వైద్యశాలా భవనమునందు రామమోహన ఆయుర్వేదకళాశాల గలదు. ఈ వైద్యశాల పురవాసులపరము జేయబడెను. కళాశాలా ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు సలుపుచున్న కృషి రిపోర్టునందు కొనియాడబడెను. బెజవాడ మ్యునిసిపలు సంఘమువారును, తాలూకా బోర్డును కళాశాలకు ధనసహాయము జేసియుండిరి. వైద్యశాలయందు జరిగెడి చికిత్స ప్రోత్సాహకరముగ గనుపించుచున్నది. ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపన చిరస్థాయియై, ప్రజాదరణకు పాలగునని నమ్మెదము. దేశీయ వైద్యాభివృద్ధికి, ప్రజలు పూనుకొనుట చేతనే, నేడు ప్రభుత్వమువారుగూడ ఆదరణజూపుట తటస్థించుచున్నది. ఇంతటితో తృప్తిజెందక, ఆయుర్వేద వైద్యము తనతొంటి యాన్నత్యము బడయువరకు, ప్రజలు తమయభిమానమును కార్యరూపము దాల్చు జేసి తదర్థమై కృషిసలుపువారి క్షేమరకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

క్రొత్తనేరము.

అమెరికాలో నొక పాఠశాలలో బైబిలు ఉపదేశములకు విరుద్ధముగ పరిణామసిద్ధాంతము నొక ఉపాధ్యాయుడు బోధించెనట. ఈ పాఠశాల

ప్రభుత్వమువారి ద్రవ్యముచే పోషింపబడుచున్నది. అందుచే, నీ యుపాధ్యాయుని ప్రాసిక్యూటు జేసిరి. కేసు ఫలితమేమగునో యని, అమెరికా ఎదురుజూచుచున్నది. సుప్రసిద్ధులగు బ్రయనుగారు ప్రాసిక్యూటరును నడిపెదరు. ఉపాధ్యాయుని శిక్షించుచో, అమెరికాయందు గొప్పవివాదము చెలరేగక మానదు. మతమునకును, ప్రకృతిశాస్త్రమునకును మధ్య గల ప్రాతవివాదములు మరల పొడచూపక మానవు. అమెరికాయందు కేవల బైబిలు మతమునందు నమ్మకము దొలగిపోవుచున్నది. ప్రకృతిశాస్త్రముల కనుగుణ్యముగ, మత సిద్ధాంతములకు వ్యాఖ్యానము గావించబడుచున్నది. డార్విను పరిణామసిద్ధాంతము, బైబిలువాక్యములకు విరుద్ధముగనున్నను, దానిని నిరాకరించెడి కాలము దాటిబోయినది. స్వప్రియంతయు ఏడు దినములలో ముగిసెనని ఆంగ్లకరింపనివారు శిక్షార్హులగుచో, మిగుల సందిగ్ధస్థితి యుదయించును. క్రైస్తవమతమునకు మూలాధారమయినది, క్రీస్తు జీవితము. ఆ మహామహుని జీవితము ననుసరించుటకు ప్రయత్నించువారు నిజక్రైస్తవులు. సత్యమునం దాదరముగలవారు, నిజమతోధారకులు. అట్టి మార్గమును వదలి, ఇతరవిషయములకై తగువులాడుకొనుట, నిరర్థకము.

ఆంధ్రసభలు

ఆంధ్రసభ లీసంవత్సరము సెప్టెంబరునెలలో, బందరుపురమున జరుగును. జాతీయాదర్శములను నెలకొల్పుటకు చిరకాలమునుండియు పాటుపడుచున్న బందరునగరము, సభలను జయప్రదముగ నిర్వహించునని విశ్వసించవచ్చును. ఆంధ్రదేశము సంపదలై జాతీయవిద్యకు నునికి పట్టయి, జాతీయోద్యమ మారంభమయినది మొదలు, ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలను, నిర్విఘ్నముగ నిర్వహించుచు, దేశసేవకుల కాటపట్టగు బందరుపురమున ఆంధ్రమాతృ దివ్యసందర్శనము లభించునని, ఆంధ్రు లువ్విఘ్నారకమానరు. ఆంధ్రసభలు, ఆంధ్రదేశమధ్యను జరుగును గావున, అన్ని ప్రాంతములనుండియు ప్రతినిధులును ప్రేక్షకులును అధికసంఖ్యలతో వెడతెదరిన నమ్మెదము. ఆహ్వాన సంఘ మేర్పడినది. పను లికముందు చురుకుగ జరుగునని తలంచెదము. తూర్పుకృష్ణాజిల్లా సంఘ ప్రయత్నములకు, మండలవాసులందరును తోడ్పడి స్వయండలగౌరవమును, ఆంధ్రదేశపు ప్రతిష్ఠను కాపాడి, ఆంధ్రసభలను దిగ్విజయముగ నిర్వహింపగోరెదము.

రాండుటేబిలు సమావేశము

దక్షిణాఫ్రికా సమస్యవిషయమై యోచించుటకు రాండుటేబిలు సమావేశము నేర్పఱుపవలయునని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి దివసరకు గోరి యుండిరి. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారిందుకు ఏమని సమాధానము జెప్పిరో, తెలియదు. ఈలోపుగ, నేటాలు ఆర్డినెన్సు మొదలగు నిర్బంధ చట్టములు నిర్మింపబడుచున్నవి. పై మున్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు తెలిసిన సమాచారము ప్రకారము, రాండుటేబిలు సమావేశమునకు డర్బను టౌను కన్సిలువారు సుముఖతజూపినటుల తెలియుచున్నది. మిగిలిన ప్రదేశము లెటుల భావించెనో తెలియదు. రాండుటేబిలు సమావేశము వలన, విశేషలాభముండునని తలంపజాలము. కాని ఇంగ్లండు తన భాగ్యతను విడనాడినపుడు, హిందూదేశమునకు నేరొక మార్గము లేదు. హిందూదేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్న యెడల, ప్రజాభిప్రాయమునకు విలువ యుండును. ప్రస్తుతస్థితిలో, దక్షిణాఫ్రికాకు హిందూదేశమనిన లక్ష్యముండజాలదు.

యుచున్నది. మిగిలిన ప్రదేశము లెటుల భావించెనో తెలియదు. రాండుటేబిలు సమావేశము వలన, విశేషలాభముండునని తలంపజాలము. కాని ఇంగ్లండు తన భాగ్యతను విడనాడినపుడు, హిందూదేశమునకు నేరొక మార్గము లేదు. హిందూదేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్న యెడల, ప్రజాభిప్రాయమునకు విలువ యుండును. ప్రస్తుతస్థితిలో, దక్షిణాఫ్రికాకు హిందూదేశమనిన లక్ష్యముండజాలదు.

ఆయుధశాసనము క్రింద

నిర్బంధము

రివాల్వరు లున్నవని జాన్సీజిల్లా కాంగ్రెసు

కార్యదర్శిని మఱికొందఱను బంధించిరి

జాన్సీ, జూలై 11:—ఆయుధశాసనములోని 19 యను 20 యంశములక్రింద జాన్సీ జాతీయసంఘ కార్యదర్శి యగు పండిత కృష్ణగోపాలశర్మ, వజీర్ముఖ కాంగ్రెసుసభ్యులు, హార్దాయునండి మఱియొకరిని బంధించి, న్యాయాధికారియెదుట నుంచిరి. జాతీయ సభాలయమున దొకరివాల్వరు, శర్మగారి యింటియందొకటి, బంధింపబడు సమయమున జాన్సీవజుకు వారెక్కివచ్చిన బండియందొకటియు దొరకిన ట్టాకోపణ చేయబడినది. కృష్ణగోపాలుగారు లేనప్పుడు వారియిల్లు సోదా చేయబడినది. (అ. ప్రె.)

వర్ణవిభేద చట్టము

అలహాబాదు, జూలై 11:—పయిసీరుపత్రిక కుత్తరము

వ్రాయుచు సర్ చార్లెసు రామ అల్పినుగారు వర్ణవిభేదచట్టము తయారుచేయుటలోనే ఘనతయన్న నాప్రజ్ఞ తన దొక్కనిదే గాదనియు, తొలినందియు సర్ రాబర్టుకారు, లాంగ్వుడ్ జేమ్సుగార్లతో వాలోచించుచుంటిని గాన వారికిగూడ నాఘన తలో పాలున్నదనియు తెలిపిరి.

న్యాయమూర్తి పి. ఆర్. దాసుగారు

స్వస్థతనొందుచున్నారు.

పాట్నా, జూలై 11:—క్రీశేఖరుల దేశబంధు చిత్ర రంజనదాసుగారి సహోదరులగు న్యాయమూర్తి పి. ఆర్. దాసుగారికి కొంచెము ఆస్వస్థతగ నున్నందున మాడు దినములనుండి హైకోర్టునకు వచ్చుటలేదు. వారికి కొంచెము నింపాదిగ నున్నందున సోమవారమునుండి హైకోర్టునకు వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

మైసూరు వ్యవసాయశాఖ

నూతన డైరెక్టరు

జి. హెచ్. క్రుంబేగల్ గారు నియమింపబడిరి

బెంగళూరు, జూలై 11:—మైసూరు దోరేతపపు ఉద్యానవనముల నూపరింపెంటెంటును, ఆర్థిక వృత్తి శాస్త్రవేత్తయగు జి. హెచ్. క్రుంబేగల్, యఫ్. ఆర్. హెచ్. యస్. గారు డాక్టరు కోలుమేన్ గారి స్థానే ఆర్టింగు డైరెక్టరుగ నియమింపబడి రని దోరతపపు ప్రకటనమునలన తెలియుచున్నది. 1925 జూలై 5-న లేదీనుండి కోలుమేనుగారు రెండు సంవత్సరములు నెలపు దీసికొనిరి. (అ. ప్రె.)

క్రీ. శే. గ్వాలియరు మహారాజాగారి

అస్థికలు

ప్రయాగ గొంపోబడెను

అలహాబాదు, జూలై 12:—క్రీశేఖరుల గ్వాలియరు మహారాజాగారి అస్థికలు మోటారుకారులతో జాకానీ, ఓరె, కార్మిద్వారా నిన్న అలహాబాదు గొంపోబడెను. దారిపాడు గునమ స్థానికోద్యోగులు అస్థికలపైనను మోటారుకారుపైనను పూలూలను వేసిరి. (అ. ప్రె.)

క్రైస్తవ మత గ్రంథబోధన

న్యాయస్థానమున విచారణ

ఉపాధ్యాయునిపై యభియోగము

జేబి, జూలై 11:—మెక్లాన్ టెన్సెన్సీగూర్ని (అమెరికను రాజ్యము) ప్రజలందఱును జేపూజింపబడుచున్నది. మతసిద్ధాంతవేత్త లందఱును జూబిల్స్ పు అను ఉపాధ్యాయుడు ప్రభుత్వశాసనములకు విరుద్ధముగ ఉత్తమతగ్రంథ సిద్ధాంతములను బోధించుటకు బదులు పరిణామసిద్ధాంతమును బోధించినందులకు ఆరెనిపై చెచ్చిన యభియోగమునకు న్యాయస్థానమున వినుటకు ముందుగనే స్థలమును జాగ్రత్తబడుకొనిరి. ఫీల్డేబీతరపున దైవముగారు వాదము సల్పుచున్నారు. ఈశాన నములను న్యాయమో అన్యాయమో కనుగొనుట కీ యభియోగము లేవదెను. ప్రభుత్వసహాయముతో నడపబడు పాఠశాలల యందు ప్రభుత్వమునకు శాసనములను జేయుటకెంత యధికారమున్నదో కనుగొన బూనుకొనిరి. దైవముగారు తమవాదమున నెక్కిరేని నుత్తమును అమెరికను రాజకీయములందు ప్రధానముగ జేసెదరను భయము గలుగుచున్నది. క్రైస్తవమతమునకు ప్రతికూలురగువారిలో పోరాడుటకు దేశ మంతటను ఇట్టి శాసనములనే జేయుటకు ప్రయత్నించెదరు. దీనినిజూడ మద్యపాన నిషేధోద్యమము జ్ఞాపకమువచ్చును.

విచారణ నేడు ప్రారంభమైనది. విచారణలో ముఖ్యమగువారి బొమ్మలను నార్తాపత్రికలలో చిత్రముగ ప్రకటించుచున్నారు. విచారణ దైవప్రార్థనతో ప్రారంభమయినది. జనులు పాటులపాడుచు న్యాయస్థానము దగ్గర గుమిగూడిరి. న్యాయాధికారి ఒకచేత నిఘంటువును ఇంకొకచేత మతగ్రంథముతోడను ప్రవేశించెను. తెనిసిన అను భాగమునుండి కొన్ని వాక్యములను జదువుచు ఆ లోకకళ్యాణము, ఆ దయామయుడు, ఆ సత్వాన్వేషి నునకు విచారణయందు ముగియబడు గాకయని (బ్రాథ్రించిరి. రెండేళ్ల ప్రాయముగల బాలుడొకడు ఒక పెట్టెలోనుండి జ్యూరీలపేర్లను దీసెను.

బ్రిటిషు న్యాయపరము

లండను, జూలై 11:— జానునెలలో 110982000 పానుల దిగుమతులు జరిగెను. క్రిందటి నెలకంటె 6708000 పానులు ఎక్కువ అయినది. ఎగుమతులు 58898000 పానులు, 5811000 పానులు తక్కువ.

యువరాజు సంచారము

ఉత్తర రోడిషియా

క్యాన్సర్, జూలై 11:— దక్షిణ రోడిషియాలో యువరాజునకు వేలకొలది ప్రజలు భక్తి గౌరవములను జూపి ఆనందమును కలుగజేసిరి. వారినివిడిచివెళ్లుటకు యువరాజునకు మనసు బుట్టలేదు. చాల విచారముగనుండెను. ఉత్తర రోడిషియాకు బయలుదేరిపోయిరి.

ఇస్లామీయాదగ్గర క్రొత్త

నౌకాశయముము

అంచనాలు

లండన్, జూలై 9:— ఇస్లామీయాలో నిర్మింపబడున నౌకాశయమునకు 46000 పానులు అనునది సర్ స్వామ్యుల్ హోబుగారు అంచనావేసిరి. కరాచీ వైమానికాశయమునకు 285000 పాను లనునది.

ఈజిప్టు ప్రాచ్యదేశములందు వైమానికసంచారమున ఒక్కపైడ్రోజీను అను గాలిని వాడెదరనిది. ఇండియా ఈజిప్టులో కొంత అనుభవముగలిగినగాని పైడ్రోజీనుగాడికి ఎంత అనునది తెలియదనిరి.

స్త్రీపురుష విభేదములు

స్త్రీల కోర్కె

భారతీయుల పరిస్థితులు

లండన్, జూలై 10:— స్త్రీపురుషులకు శాసనములు సమానముగ జేయలేదని స్త్రీలు సమావేశమై చర్చించుటకు మొదలిడిరి. వైవాహికశాసనములు డొమినియనులందు సమానముగ లేవనిరి. బ్రిటిషుస్త్రీలు అన్యదేశీయులను వివాహమాడవలం చినచో అల్లు ప్రకటించుటకు అధికారముండునటుల కామన్సు సభవలె డొమినియనులు శాసనములను జేయునటుల ఏర్పాటు జేయవలెననిరి. బ్రిటిషు కామన్వెలులోనున్న స్త్రీలు దక్షిణ ఆఫ్రికా, మ్యాలేకులో ప్రవేశించుటచే వారిప్రతిపత్తిని గోల్పోయినటుల పాడిగాదనియు ఆఅడ్డంకిని తొలగించవలెననియు తీర్మానించిరి.

ఇండియా తరపున నేను అనునామె ప్రస్తావించెను. ఇండియాలో స్త్రీయవ్యమునుగూర్చి ఆదినండి చెలియజేసెను. ప్రాచ్యస్త్రీల పరిస్థితులను పాశ్చాత్యులు బొత్తుగ తప్పుగ గ్రహించిరి ఆత్యాచీగంగా రనిరి. 1500 సంవత్సరముల పూర్వమునుండి ప్రాచ్యస్త్రీలు ధైర్యవిద్యాసంపన్నురాండ్రుగ నున్నారనిరి. దృష్టాంతములనుగూడ జూపెను. ఈ 200 ఏండ్లనుండి పాశ్చాత్యవాగరకము ప్రాచ్యవాగరకమును అణగద్రొక్కినప్పటి నుండియే పరిస్థితులందు మార్పు గల్గెననిరి. వివాహములు, మరితర విషయములందు పురుషులతో సమానముగ స్త్రీలకుగూడ శాసనములను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇంగ్లండులోను విదేశములందును జేయవలెననిరి.

స్త్రీలుగూడ పురుషులతో సమానముగ పనిచేసిన పురుషులతో బాటే జీతమును సమానముగ నీయవలెననియు వివాహితస్త్రీలు పనిలో ప్రవేశించుటకు అభ్యంతరములను తొలగించవలెననియు, స్త్రీలు స్వేచ్ఛగ పనిచేయుటకు అవకాశము నీయవలెననియు స్త్రీయని యెంచక వారు చేయు పనిస్వభావమును బట్టి రక్షక శాసనములను జేయవలెననిరి.

భారతపరిస్థితులు

జోషీగారు భారత పరిస్థితులను వివరించిరి. స్త్రీలు భూగర్భమున పనిచేయుటను మాన్పించవలెననిరి. గర్భిణీలో నున్నపుడు స్త్రీలను పనిచేయనియకుండ శాసనములను తీక్షణము ప్రవేశపెట్టవలెననిరి. ఇదివరకే ఆలస్యమైనదనిరి. గవలలో స్త్రీలు పనిచేయుగూడదను విషయమును ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ఆలోచించిరి చాట్జీనతి తెల్పెను. కాని పార్లమెంటులో బలము చాలవనిరి. ఇట్టిశాసనములను జేయుటకు ముందు పార్లమెంటులో సభ్యులు సుహృద్భావమువీడ ఆవారపడవలసియున్నదనిరి.

కామన్వెలు సంఘాద్దేశ్యములు

కామన్వెలు లీగు అను సంఘము క్రొత్తగ స్థాపించబడెను. దీనికి కార్యదర్శిని పేషి వాస్తవ్యురాలు కాలిఫోర్నియా అధినివేశ స్త్రీసంఘములతోగూడ స్త్రీల పరిస్థితులను బాగు జేయుట వీరిసంకల్పము. ఇది నెలకొల్పబడి రెండునెలలే అయినది. ఇదియే ప్రథమసమావేశము.

వర్తక పరిస్థితులు

అసిరముగనుండుట

లండన్, జూలై 10:—పెనిన్సులగు ఓరియంటలు బ్యాంకింగు సభలో వర్తక పరిస్థితులు అసిరముగ నున్నవనియు చీనాలో ఆల్లరులు బయలుదేరెననియు అందుచే నూటికి 3 శాతమును తగ్గించి రిజర్వులను పెంచిన బాగుండుననియు అపుడు పారిశ్రామిక విశ్లేషణము గల్గుననియు అపుడు తమ విశేషమునకు తగిన లాభమును బడయగల్గెదరనియు ఇంచితపు ప్రభువు తెలియజేసెదరు.

ప్రతి పరిశోధన

ట్రెనిడాడులో కేంద్రసానము

ప్రతిపంట ఎన్నివిధములుగ పంతునో కనుగొనుటకును ప్రతిపంటదారులకును వర్తకులను (నేతపనిజేయువారలు) సంబంధమును ఎక్కువగ జేయుటకును తక్షణము ట్రెనిడాడులో ప్రతిపంటసంఘమువారు కేంద్ర పరిశోధక సానమును నెలకొల్పుటకు ప్రారంభించుచున్నారు.

ప్రాసర్ గెడ్డిసుగారికి వింఛను

100 పానులు

లండన్, జూలై 10:— ప్రాసర్ పత్రిక్ గెడ్డిసుగారికి 100 పానుల వింఛను నిచ్చిరట.

జర్మనుల భయములు

బాల్టికులో సోవియటుల విజృంభణము

లండన్, జూలై 9:—బాల్టికులో సోవియటులు ఎక్కువ పలుకుబడితో నౌకాదళముతో విజృంభించుచున్నారని జర్మను పత్రికలు భయమును జూపుచున్నవి. ఇంగ్లండు సర్వాంశర్యామి యని చాటుటకు బూనుకొన్నచో రషియనులు గూడ అందులకే బాల్టికు సముద్రమునకు వచ్చుచున్నారనుచున్నారు. సోవియటుల నౌకాదళవిజృంభణము సంతోగా జర్మనులు సరకు జేయుటలేదు. ముందెట్లు ఏమి జగుగనున్నను, బాల్టికు సముద్రములోగాని ఇతరవోల్టగాని రషియా నౌకాదళముతో అతిశయింపగల కత్తితో లేదని తెల్లినఅధికారు లనుచున్నారు.

చీనావార్తలు

(ఆంగ్లపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

పీకింగు, జూలై 13:—బోరిషివికు ప్రచారమును ఎగుర్కొనవలెననియు, వారిలో ఎంతమాత్రము జోక్యము పెట్టుకొనరాదనియు, తమ ప్రాతపద్ధతులనే తమ పూర్వయుద్ధక్రిన త్రోవనే బోవలెననియు పెంకుసేనాని చీనా సేనలకు తలరువు నిచ్చెను. ప్రస్తుతముందు జరుగుచున్న ఆందోళనమును కాంతి పద్ధతులతో జరుపవలెననియు నిదానముతో మెలగవలెననియు పీకింగు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గప్రముఖు లందు ఆచూకాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు లేఖ నందజేసెను.

ఇటలీ పురాతన నస్తు పరిశోధకుడు బోనీగారు చనిపోయిరి.

కీ॥ శే॥ లివరుహ్యాయముగారి ఆస్తి

1000000 పానులున్నది. దీనివీధ 300000 పానుల పన్ను ఈయవలసియుండును.

దానధర్మములకును, ముఖ్యముగ సర్తకమువీధ సంచారము సర్వేడివారి కీయవలెననియు, చిత్రకళాభివృద్ధికిని, ఇయ్యవలెనని ఏర్పాటుజేసిరి.

సోవియటు వర్తకము

ఇంగ్లండునుండి సరకులను దెప్పించుట

లండన్, జూలై 10:—మాస్కోనర్తకమునకు బ్రిటిషు కంపెనీలనుండి 15000000 పానుల సరకులకు రాజ్ విస్కీగారు ఆర్డరు జేసిరట.

ఇందులో వ్యవసాయమునకు, ఫ్యాక్టరీ పరికరములకును 10,000,000 పానులుగూడ జేర్చబడెను.

రిఫుసంకులము

ప్రాంసు తయారగుట

లండన్, జూలై 9:— రిఫుసపై ప్రచండయంద్రమును సాగించెదరని మరాకాలో నావిక్కు సేనాని సర్వసేనాధిపతిగ నియమించుటచే అనుకొనుచున్నారు. ఇది చాల గొప్పయంద్రమునుచున్నారు. అల్జీరియాను జయించుటకు (ఫ్రాంకుకు 40 సంవత్సరములు పట్టెను. తన బాగ్యతలోనున్న మరాకాను కాపాడుటకు అంతికాలము పాటుపడును.

యుద్ధము గలుగుచో

యుద్ధమునకు ప్రజలను తయారుచేయుటకు పెయిన్టీవు గారు యుద్ధములైగ బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరట. యుద్ధము గలుగుచో ఈపర్యాయము తక్షణమే ప్రజలను దేశరక్షణమునకు సంసిద్ధులుగజేయ నిశ్చయించిరట.

మరణవార్తలు

మేజరు జనరలు థామస్ బ్లాంకు స్ట్రీంజి, లెఫ్టినెంటు, నెనరలు సర్ డబ్ల్యూ. లాన్సిలాటు గుట్టిన్నగారు చనిపోయిరి

దర్బన్ టవన్ కవున్సిలు

అసియా సమన్య

రాండుటేబిలు సమావేశము

మరిటిబర్గ జూలై 8:— దక్షిణ ఆఫ్రికా ఇండియా బిటను గలసి ఆసియా సమన్యనుగూర్చి రాండుటేబిలు సమావేశమును జేయవలెనని దర్బన్ టవన్ కవున్సిలువారు నిశ్చయించిరి.

పోలిషు లెప్టినెంటు

నెత్తుకొనిపోవుట

పోలండువారి ఆక్షేపణ

పోలిషులునుండి సందేశము

వార్తా జూలై 11:— పోలిషు లెప్టినెంటు నెత్తుకు పోయినందులకు ఆక్షేపించుచు తీవ్రమగు అసమ్మతిని దెలుపుచు పోలిషు ప్రభుత్వమువారు పోలిషులునుండి సందేశమును పంపిరి. ఆతనిని తక్షణము సరిహద్దునకు గొంపోవలె ననియు ఈవిషయమై విచారణసంఘమును కలకొల్పవలె ననియు గోరిరి.

విదేశాంగ మంత్రినగ్రము వారుగూడ ముఖ్యముగ జూలై 16 తేదీని రషియనులు ఒక పోలండు నైనికని జంపిరని ఆక్షేపించిరి. పాతుడైనప్పు కిక్కుంటుంబడునగు పరిహారము నీయవలెననిరి. సమష్టివిచారణసంఘము నెలకొల్పవలె ననిరి.

స్వతంత్ర

గత మేమునెలలో ఆనెలాఖరుకు “స్వతంత్ర” పత్రిక తిరిగి ప్రచురించగలనని మీపత్రికాభిముఖముగా ప్రచురించినట్లున్నాను. కాని అటుపైన ఆకస్మాత్తుగా అదివరకు “స్వతంత్ర” యుపదేశాధిపతి నా కొనగలగిన కేసరి ముద్రాలయము, ఇచ్చిన మిత్రులు కీర్తికేసుల వలన వారి బంధువులు పుచ్చుకొనుట తటస్థమైనది. అప్పటినుండి ప్రత్యేక ముద్రాలయము సంపాదించుటకుగాను ప్రయత్నములు చేయుచుంటిని. మిత్రులు కొందరు సహాయము చేసిన మని వాదనము చేసియున్నారు. సహాయము నాకందుటకు కొంతకాలము పట్టగలదు. కేసు పత్రిక గుమారు పరునాలుగు మాసాలు సమీపియింటిని. గుమారు పది షేనునందుల గూపాయలు విరాళములరూపముననూ, వీధునందుల ఏబది రూపాయలు వార్షికముల మూలముగాను నాకు చేరవని. ఇంత సహాయము నాకు చేసిన మిత్రులకు నేను నా కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించుచు చున్నాను. అటుపైన “శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు ప్రశంస” యను చిన్నగ్రంథమును వ్రాసియుంటిని. అంగుత్తు ముద్రాలయము చిన్నదగుటచేత “స్వతంత్ర” ఆగవలసివచ్చినది. అటుపైన తిరిగి ప్రారంభింతామనుకుంటుంటే అచ్చాఫీసు మావద్దనుండి పోవుట సంప్రాప్తమైనది. ఈలోటు తీర్చుకొనిగాని పత్రిక నడిపించుటకు వీలులేదు. ఈశ్వరుడు నాకిచ్చిన అనకాశములను న్యాయముగ ఉపయోగించి, తెనుగులో పూనాయందలి మహారాష్ట్రపత్రిక, బందరు జన్మభూమిపత్రిక - వీటివైఖరి, వీటి వాక్ స్వాతంత్ర్యం, ధాటి మనసుకు తెచ్చుకుంటూ, నాకు తోచిన రీతిని, నా శక్తివంతచరణ పత్రిక నడప సాహసించితిని. “స్వతంత్ర” యందలి వ్రాతలు కొన్ని కొన్ని గొప్పక, కంటకంగా నున్నప్పటికీ, మొత్తముమీద ఉన్న నాలుగురోజులూ దారుణ్యంగానే వుందని, ఎవరు ఒప్పుకున్నా ఒప్పుకోకపోయినా, నాకు బాగా తెలుసును. అచ్చాఫీసు లేనికొంత కొంతకాలంలోనైనా తీరగలనని, అంతట “స్వతంత్ర” నరల మిత్రుల వాకిళ్ల వాలగలవనీ మనవిజేయుచున్నాను. వెనుకటిరోజులూ వ్రేలుదుకెళ్ళడం: అంబాకా పత్రిక నడుపుకొంటుండడం - ఈరీతిని కాలక్షేపం చేద్దామని వుంది. ఈశ్వరకటాక్ష మేమో చెప్పజాలను. ఎవరినెద్ద వాగ్దానం నేను పుచ్చుకొని పత్రిక పంపణ తో పాటు నో అట్టివారు, నేను పొరబడినా, కొంచెం జ్ఞాపకంచేస్తే, “శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు ప్రశంస” యిచ్చుకుంటాను. ఇంతేగాక జ్ఞాపకం వుంచుకొని పత్రిక పునః ప్రారంభించగానే పంపించుకుంటాను.

భవిషిషాటి సత్యనారాయణ,
రాజమహేంద్రవరము.

ఒకపద్మనాయక వీరుని మరణవార్త

కొన్ని నెలలనుండియు, విశాఖపట్నంజిల్లా బొబ్బిలికి దగ్గరగానున్న విజయరావుపురం అను గ్రామమునకు చేరువనున్న అడవిలో ఒకపెద్దపురి, పెక్కు జనమును చంపుచు, క్రమక్రమముగా గ్రామములోనికికూడ ప్రవేశించి, జనలను బాధించుచుండెను. దానిని చంపుటకై చాలమంది వేటగాండ్లు ప్రయత్నించి భయపడి వెనుదిరిగిరి. అప్పుడు ప్రజలమొర వినజాలక ప్రభుత్వమువారు ఆపుని చంపినవారికి రూ 500 లు బహుమతి యిచ్చెద మని ప్రకటించిరి. కాని, ఎవ్వరును ప్రాణములకాశపడి సాహసించలేరి.

ఈవార్త శూరాశ్రేణులను, పరోపకారములను, పద్మనాయక చరిత్రలును, శ్రీ బొబ్బిలి పురాధికుని మేనమామయ్య, ఇదివరకు వేనకువేలు నన్యమృగములను గడలేర్చి, వారి యనుభవమంతయు, పుస్తకరూపమున నచ్చొత్తించి వారియొక్క సామర్థ్యమును వెల్లడించినవారును, ఆంధ్రభాషాభిమానులును, గ్రంథకర్తలును అయిన బొబ్బిలివాస్తవ్యులగు, శ్రీ చెలికాని నారాయణరావుగారు విని జనహింస తేయుచున్న పులిని వధించుటకై గతనెల 24 వ తేదీని బయలుదేరిరి. వారితోకూడ నున్నవారు 10 మంది కంటే నెక్కువలేదు. పగలు, చెట్టుచెనికూడ మాటు కట్టలేదు. ‘సాహసము, సాహసము, అని యెందరుచెప్పినను వినక, పులి కెదురుగా బోయిరి. ‘పులి తల పైకెత్తి నారాయణరావుగారిని జూచెను. చుంకరించెను. పైబడ నుంకించెను. ఇంతలో తుపాకితో గురిజూచుటయు, గురి తప్పకుండ పులిపై నారాయణరావుగారు వేయుటయు జరిగెను. చెబ్బతిన్న వెంటనే రక్తము జల్లుకొనుచు పరుగెత్తెను. సాధారణముగా చెబ్బతిన్న జంతువును వెదకుటకై మరునాడు బయలుదేరుట వేటధర్మము. లేనియెడల, వెంటనే యింకొకసారి తుపాకియొనను శ్రేయ్యవలెను.

ఈసంగతి నారాయణరావుగారి తనవేట అనుపుస్తకమున వ్రాసియున్నారు.

పులి చెబ్బతిననదిగదా పడిపోవునని సంతోషముతో తోడివేటగాండ్లు వద్దన్నను వినక వెంటనే పులిజాడనుబట్టి తుపాకి సర్దుకొనుచు నారాయణరావుగారు బయలుదేరిరి. కొంతదూరముపోయినపిదప పులికొనయూపిరితో పాదపడుచు నారాయణరావుగారికి తటాకున కన్నడెను. అప్పుడు పులి నారాయణరావుగారికి 10 గజములుదూరమే దూరమండెను. నారాయణరావుగారు తుపాకిభుజమునకెత్తుకొనకుండనే పులివచ్చినారాయణరావుగారి పైబడి తలపైకొట్టెను. తలపై యెండతగలకుండ చెట్టుకొన్న తోపీ క్రిందపడెను. వెంటనే పులికుడిచేతిబట్టపై నోటితోపట్టి రెండుముక్కులగుట్టు కొరికెను. తోడివేటగాండ్లు నారాయణరావుగారికేకలు వినిపించుకొనక పరుగెత్తిరి. నారాయణరావుగారు గాబరాపడిరి. ఎడమచేతితో తుపాకిపట్టుకొని మడవతో పులి పట్లు విరుగునట్లు పొడిచి వెనుకకు ద్రోసిరి. పులి వెనుకకుపడి మరణించెను. నారాయణరావుగారును సత్తులి తప్పి వెనుకకు బడిపోయిరి. అప్పుడు తోడివాళ్లు వచ్చి బసలోనికిఁ దీసికొనిపోయిరి. మరునాడు అనగా 25 తేదీని మాపద్మనాయకసోదరుడు సంతోషముతో ప్రాణములువిడిచెను. అట్టిసాహసముతో పులినిచంపి తెలివితక్కువచే తనప్రాణములను పోగొట్టుకొనుట యెంతయు విచారణీయము.

శ్రీ నారాయణరావుగారి అకాలమరణమునకు మేమెంతయు విచారించుచు, వారియాత్మకు శాంతిగోరుచు మాసానుభూతిని వారి కుటుంబమునకుఁ దెల్పుచున్నాము.

చెలికాని సత్యనారాయణ.

వెంటనాగులవల్లు.

అడినన్ కంపెనివారి

రిలైయన్సు టైసికీ

బ్రిటిష్ వారిచే తయారుచేయబడినది. 12 మాసములవరకు గ్యారంటి యివ్వబడును. ప్రస్తుత బజారు ధరలనుబట్టి చూచి ఇది చౌకయైనది. లూకాస్ లాంపు, లూకాస్ బెల్, కారియర్, వెనుక రిఫ్లెక్టరు, పంపు, పరికరములు మొదలగు వాటితో సహా నికరధర రూ. 95-0-0

Addison & Co., Ltd.
Mount Road, Madras.

వాతావరణస్థితి

1925 సం|| జూలై నెల 13-వ తేదీ సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మున్సిపల్ కలెక్టరేట్లలో	మున్సిపల్ కలెక్టరేట్లలో	మున్సిపల్ కలెక్టరేట్లలో	మున్సిపల్ కలెక్టరేట్లలో	మున్సిపల్ కలెక్టరేట్లలో
మున్సిపల్ కలెక్టరేట్లలో	మున్సిపల్ కలెక్టరేట్లలో	మున్సిపల్ కలెక్టరేట్లలో	మున్సిపల్ కలెక్టరేట్లలో	మున్సిపల్ కలెక్టరేట్లలో	మున్సిపల్ కలెక్టరేట్లలో
గోపాలపురం	85.7	79.0	...	9.84	44.96
విశాఖపట్టణము	81.5	77.0	0.15	2.42	87.09
కాకినాడ	82.4	76.8	0.56	8.58	89.09
మచిలీపట్టణము	85.9	78.8	...	5.89	41.59
కర్నూలు	85.0	74.9	0.06	2.94	26.01
బళ్లారి	87.9	75.1	0.08	0.28	20.51
కడప	93.0	76.2	0.18	1.54	81.28
నెల్లూరు	97.8	79.1	0.01	2.41	87.98
మద్రాసు	100.8	75.5	0.68	0.92	50.74
కడలూరు	97.5	82.6	...	1.85	52.94
నేలము	95.9	76.5	...	4.88	89.80
కోయంబట్టూరు	85.7	71.7	0.04	1.19	22.29
తిరుమనాపల్లి	98.8	82.0	...	3.66	88.18
నాగపట్టణము	96.9	80.5	...	0.78	54.98
మధుర	98.1	80.7	...	2.52	88.58
పాంబన్	87.8	78.9	...	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	1.64	28.84
తిరువేండూరు	88.0	75.3	0.24	9.11	64.51
కొచ్చిక్	84.4	74.6	0.48	30.60	114.61
కాలికట్టు	84.4	72.6	0.86	38.74	117.16
మంగళూరు	85.8	72.7	1.31	48.06	125.68
బెంగళూరు	80.8	66.8	0.04	2.07	85.87
మోకార	66.9	62.0	4.12	42.28	125.46
కొడెకనాట్	67.7	52.0	0.08	8.90	62.18

సర్కారులు:—కాకినాడలో 0.56, విశాఖపట్టణములో 0.15 వర్షించెను. మేఘములు ఒకమోస్తరుగనున్నవి. మచిలీపట్టణములో ఆర్ద్రత తక్కువ. గరిష్ఠశీతోష్ణస్థితి 7 నుండి 8 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్టర్:—కడపలో 0.18 వర్షించెను. తక్కినచోట్ల చినుకులుపడెను. మేఘములు దట్టముగలేవు. కర్నూలులో 7 తక్కినచోట్ల 2 $\frac{1}{2}$ నుండి 3 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు గరిష్ఠశీతోష్ణస్థితి తక్కువ.

కర్నూటకము:—మద్రాసులో 0.68 $\frac{1}{2}$ వర్షించెను నెల్లూరులో. చినుకులుపడెను. మేఘములు ఒకమోస్తరుగనున్నవి. కడలూరులో ఆర్ద్రత తక్కువ ఇచ్చట కనీసపు శీతోష్ణస్థితి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసులో గరిష్ఠశీతోష్ణస్థితి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ: కనీసపు శీతోష్ణస్థితి 3 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు తక్కువ. వర్షపాతము పడవటితీరమునే పడవచ్చును. తక్కినచోట్ల స్థానిక చినుకులు పడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

మానస్సోల్లా సినిమాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
వెలసలభము! (పోస్టుఖర్చుప్రత్యేకము) గుణాధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగడి పైత్యకాకల కీమత్రలు దివ్యాన్వితము. అక్షర్లము, అరుచి, ఆపురింతులు, అస్మిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, నేళ్లు, అస్థులు మొదలగువానియందు గలిగడి నోవ్యలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవారినోవ్యలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరవని. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:— (1073)
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆడపిల్ల మగపిల్ల వాడగుట

విచిత్ర సరికామము

కావ్యాన్ని నోపిలు కథ

‘బొంబాయి క్రానికల్స్’ కావ్యాన్ని నోపిలు విలేజిరి బా ను 18వ తేదీన యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

ఇట్లాను ప్రభుత్వ ముచ్చస్థిలిలోనున్న గోజులలో స్త్రీ పురుషాంగములు పుట్టుకనుండియు నుండి కొంతకాలమునకు పు రుషాంగములుగ నభివృద్ధియొనలుట మహమ్మదీయ శివగర్వము కనిపెట్టెరని చదివేయుంటిమి. అట్టివారిని యీవైద్యకాస్త్రజ్ఞులు ‘ఖూన్సీ ముష్కీ’ అని పిలిచెడివారు. శరీరావయవములలో నిట్టి వి చిత్రములుండుట యెట్లొ నే నూహింపజాలక పోతిని. ఎక్కడను చూడలేదు. కాని యీవివయవాలన్నియును నిన్నజరిగిన ఒక సంగతితో స్పష్టమయ్యెను.

శేపు “నేను మగవాడినగుదునా లేక ఆడవానిగా పడి యుండవలసిన కర్మమేనా” యని సమాధిహనాం జూను 18 వ తేదీ రాత్రి యంతయును నిద్రలేక కూర్చొనియుండెను. సయా మీహనాము కిప్పును 21 యేండ్లు. ఆటేలియాపట్టణములో బా లిపాపకాలకు ప్రధానోపాధ్యాయునిగ నుండెను. ఆమె 14 యేండ్ల నుండియును శరీరమువీడ పు రు షా న కు ం డు అంగములు పెరుగుచున్నట్లుల కనుగొనెను. ఆమెను యిట్లొ తలచెదలలు బలవంతపెట్టినను పెండ్లి జేసికొనలేదు. కారణము ఆమె తాను స్త్రీ కాదనుకొనుటలేదే. పగలు రాత్రిమీద ఆమె యీవృద్ధి తోనేయుండెను.

“నాగతియేమికానున్నది? నేను బ్రహ్మచర్యముతో మండవలసినదేనా?” అను భావములు ఆమెను నులిమివేయు చుండెను. ఆమె క్లాసులో చదువుకొను ఆడదికాదనియు పు రుషాని కేక్తి గర్భియున్నట్లును కనిపెట్టి ఆమె నీలనేత్రమును చక్కని చూపును జూచి ఆమె మగవాడన్నట్లుల ప్రేమను గను పరచుచుండిరి. ఈ ఆడపిల్లలమోహము నామె తీరస్కరింపవలసి యుండెను. ఇకను యువకులు ఆమె ఆడదనకొని తే మ ను పెండ్లి జేసికొనవలసినవని నమ్ముచుండిరి. ఆమె కాదనుచుండెను. ఇట్లుండుట యెన్నార్లు, మగవాడనని తైటపెట్టుకొనవలెనని తే లంపు గట్టిపెట్టెను. ఆమె చిన్నతనమునుండియును బాల్యంలో నే కలిసియుండివారితోనే అడుకొనుచు మగపిల్లవాని వలెనే యుంటుండెను. కాస్త్రమీసము గడ్డము పొడుచుకొని వచ్చు సరికి ఆమెకు మరింత కష్టముగ నుండెను. బాగా తైరముజే యించుకొని ఘేనుపొడరు జేసుకొని చక్కగా ఆడదానిగడ్డను వలె జేయించుకొనేది. కాని గొంతు మారుచుండెను. దాచుకొ నుటయెట్లు? అందరికిని ఆమె ‘మగతనము’ బైటికి కనుబడు చుండెను. స్త్రాంబూలుకు నెలపు మీద రేపు ఘోతుండునగా ఆ మె యీ సంగతిని యిట్లొ దెల్పు స రికి అం ద రకును ఆశ్చర్యము గలిగెను. తల్లి వైద్యునకు జూపింపవలసిన దిగ జెప్పెను. ఇదివరకొకసారి ఆమెకు రొమ్ము పెరుగుటలేదని డాక్టర్లకు చూపించిరి. కాని అప్పుడు డాక్టర్లు బలహీనముచేత నట్లున్నదని చెప్పిరి. వారి యింటివైద్యు డిప్పుడు పరీక్షజేసి మగవాడని నిర్ధారణజేసెను. కాని యింతటితో చాలదు. ‘ఆడదాని సిగ్గును విడిచి మగవాళ్ల పవిత్రసంఘములోనికి కాలు తెట్టుటకు’ ముందు ఆమె 18 వ తేదీ ఉదయమున సుప్రసిద్ధు లగు వైద్యుల కమిషను యెదుట హాజరై పరీక్ష జరుగవలెను. అందుచేతనే ఆమె ఆరాత్రి నిద్రలేకుండెను.

ఆమెను పూర్తిగ పరీక్షజేసిరి. డాక్టరులు మగవాడని సర్టిఫికేటు నిచ్చిరి. ఆకుపత్రిలోని సయామీహనాం, సయాం శేయిస్త్రీల సంఘములోనుండి తైటబడెను. పురుషుని దుస్తులు ధరించి జూమా ప్రార్థనలపై ఆమె జీవితములో మొదటిసారి హామీకుబోయెను. ఇప్పుడు సయాంబే తన జీవితచరిత్రను పత్రి కలకు దెల్పుచున్నాడు. ఆయనపట్లము ప్రదురింపబడుచున్నది. ఆమెను వైద్యులు పరీక్షజేసినప్పు డున్న డాక్టరు బనీంబీమరు పాషాగారు కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందగూడ నిట్టికేసు తనకు వచ్చెననియు యిప్పటికిని స్త్రీ పురుషుడైన ఆఫాలో తన దగ్గర నుండెననియు జెప్పిరి.

ఈ చిత్రమేమో చూడవని అందరను సయాంబే చుట్టును మూరుచున్నారు. యువకులు వచ్చి స్త్రీల రహస్య ములును, స్వభావములును, ఇవ్వకులును ముఖ్యముగ తట్టినవి చెప్పినయెడల చక్కగ భార్యతో కాపురము జేయుచు గుంట లలో పడకుండుమని చెప్పవలసినదిగ కోరుచున్నారు. ఆడపిల్లలు నచ్చి యువకులకుండు డాంభికము యీయనకుండ దలంచు నెంచి ఆయనచుట్టును మూగిరి. తమలో నెవ్వరినైన భార్యగా జేపట్టు మని వారసుగ నుద్ఘోషింప నుండిరి. ఇందులో ఒకపిల్లవానిన

తేఖ అందరకును తెలిసినదిగూడెను. చక్కనిపిల్ల భాగ్యవతు రాలు, బాగా చదువుకొన్నది, పెద్దకుటుంబము. బిడ్డ తేమాతు యీయనకు భార్యనగుదునని చెప్పెనున్నది. ఆమె యువకు లందరన్న నిష్టములేదు. వారు తననుగాక తన డబ్బును జూచి మోహింతురని ఆమె తలంపు. ఆడవాండ్రకు కరువై కుటుంబ సౌఖ్యము తరుగుగ నుండు నిక్కాలయనం దిట్టి సంబంధము వచ్చు టచే సయాంబే అదృష్టవంతుడే. ఆయనతో సుఖదుఃఖములలో పాల్గొనుటకు ఆయనమే రావచ్చును.

ఇచట సయాంబే స్త్రీ పురుషులకు సమన్వయము గురు ర్చుటకు తోడ్పడెను. స్త్రీ పురుషుల కొకరినొకరు చూచిన అనుమానము. నీకు నమ్మకము లేదంటే నీకులేదని తగవులాడు కొనుచుండురు. ఆయన అప్పుడే రెండు తెగలవారిని భ్రాతృ భావముతో నొక హెచ్చరిక జేసెను. నిన్నటినరకును సోదరి మణులుగ నున్నవారి కిట్లు వ్రాసెను:

“మగవాళ్లతో పోట్లాటలు పెట్టుకొనవద్దు. మగవాళ్లతో పోట్లాటలు పెట్టుకొనకుండుట చాల కష్టమని నాకు దెలి యును”

శేపటినుండి సోదరులకు వారి కిట్లు చెప్పెను:—

“చిన్నపిల్లలను వారి జీవితములను పాతివ్రత్యమును చెడ గొట్టి మోసపుచ్చకుడు”

వాటనుపత్రిక ఒకచిత్రమైన తేఖనమును ప్రచురించెను. దానికి పైన ‘స్త్రీలకు క్రొత్తస్త్రీ’ యను కీర్తిక పెట్టబడెను. ఆబొమ్మలో ఒకవృద్ధస్త్రీ డాక్టరును జూచి ఆశ్చర్యముతో “నాయనా, డాక్టరువో! నన్నుగూడ పరీక్షజేయుము. నేను గూడా మగవాడినయ్యెట్లున్నాను. నీ అల్లాడి నగుదును” అని అడుగుచున్నట్లు వేయబడెను.

వరసాతము

సిన్హ, జూలై 12:—బంగాళాభూతమందలి వాయు కోణము సముద్రతీరముదాటి వాయవ్యముగా బోవుచున్నది ఉత్కళమందు కేంద్రముగలదు. మట్టుపట్ల మెండుగవర్షించెను. ద్వీపకల్పముందు వర్షము బలముగనే యున్నది. దక్షిణబర్మా, అ స్సాము, బెంగాలు, బీహారు, ఉత్కళము, ప్రాచీనయుక్తరాష్ట్రము, మధ్యయిండియా, తూర్పుమధ్యరాష్ట్రము, కొంకణము హైదరాబాదు, మదరాసు దక్కనులందు వర్షము సర్వత్రసా భారణముగగరిగెను. ఉత్తరబర్మా, పశ్చిమసంయుక్తరాష్ట్ర ములందు, తూర్పుపంజాబు, తూర్పురాజపుత్రస్థానము, మళ యాలము, బొంబాయి, దక్కను, మైసూరు, మదరాసుదక్కను తీరమందు వర్షము అచ్చటచ్చటగరిగెను. కాశ్మీరము, పశ్చిమో త్రవరగణాలందు స్వల్పముగ వర్షముగరిగెను.

మార్చెను 8, బొంబాయి 1. క్యాపూర్, 2. సినిగడ, 1. గోవాది, డార్జిలింగ్ 1½, జెన్నాబు 1, మిడ్నాపూర్, అం గుల్ 2, పూనే 8, కలకం 4, సంబాల్ పూర్, బైబాసా, హ జారిబాన 1. డాల్హునగంజి 1½, జాకన్ 2, వసోన్ 2, నూ త్నా 2, సియోని 1, చంద్ర 1½, బగవత్ పూర్ 8, కల్లికోట 1, నిజాంబాదు 1½, కనంకొండ 1, మెర్గాలందు 2 అం శ ములవానగరిగెను.

నూచన:—దేశమధ్యభాగమందును, బొంబాయియం దును వర్ష మెక్కువగ గరియవచ్చును. ఉత్కళమందు వర్షపాత ముతరగను. (అ. నె)

రైస్ మిల్లు వేలము రాజమండ్రి పి|| డి|| ము|| కోర్టువారి 1924 స|| అసలు నెం 118 దావా

వాదులు: బాలనాగు వీరాస్వామి వగైరా ఎదిరి

ప్రతివాదులు: గంధి బంగారాజు వగైరా మ|| రా|| శ్రీ|| రాజమండ్రి ప్రెస్వింత్ డిస్ట్రిక్టు మన సబ్జిక్టువారి ఉత్తరువుప్రకారం వారి ప్రతివాదుల తొలూకు రాజమండ్రిగ్రామంలోని శ్రీ లక్ష్మీనరసింహ రైస్ మిల్లు కారా ఆఫీస్ కోర్టుపింపవద్ద 1925 స|| జూలై నెం 20 వ తేదీని వధ్యాపన్నము 1 గంటకు ప్రారంభించి వేలముజేయబడును. వేలపువరతులు ఈదిగువ సంతకముచేసినవారివల్ల తెలియగలవు.

రాజమండ్రి } చి. నారాయణమూర్తి, 12-7-1925 } వకీలు, కమీషనరు.

జాతీయ పక్షములం దైక్యత

మదరాసునందు ప్రయత్నములు

జాతీయపక్షమువారి పరతులు

వివిధరాజకీయ జాతీయ పక్షములం దైక్యతకొరకు ప్రయత్నించుటకుగాను శ్రీమాన్ ఎన్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారి నూచనపైన రాయపేట స్వదేశీమిత్రుల పత్రికాభవనములందు నిన్న నొక ఇష్టాగోష్ఠినభ జరిగెను. డి. బి. టి. రంగాచారి, ఎం. ఎల్. పి. ఎస్. శ్రీ ని వా స అ య్యం గా రు టి. ప్ర కా శం పం తు లు, జే శో ధా రక కాశీవాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులు, ఆర్. కె. వణ్సుఖం చెట్టి ఎం. ఎల్. ఎ., సామి వెంకటాచలంశెట్టి ఎం. ఎల్. సి., వి. చక్రరయ్య, కె. ఎం. పాణిగ్రాహి, రా|| బి|| సి. వి. ఎస్. సరసింహరాజు ఎం. ఎల్. సి., కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి ఎం. ఎల్. సి., ఎ. రంగనాథమొదలియ్యారు ఎం. ఎల్. సి., మూసా నేటు ఎం. ఎల్. సి., ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు ఎం. ఎల్. సి., బులుసు సాంబమూర్తి, అయ్యుడేవర కాశేశ్వరరావుపంతులు గా. హరిసర్వోత్తమరావు, టి. ఆదినారాయణశెట్టి ఎం.ఎల్.సి, రా|| బి|| డి. కంఠసామిశెట్టి, డా|| యు. రామారావు ఎం. ఎల్. సి., ఎం. కె. ఆచార్య ఎం. ఎల్. సి., గార్ల మొదలగు వారును ఇంకను చాలమంది ప్రభులును హాజరైరి. చర్చ లన్నియు ఇష్టాగోష్ఠిగా జరిగెనే కాని ఎట్టి తీర్మానములు జరుగలేదు.

సభయందు మొత్తముమీద మూడు ముఖ్యవిషయములు చర్చించబడెనట. అందులో మొదటిది కాంగ్రెసు సభ్యత్వా తలను గురించినది. ప్రస్తుతము నూలుచందాను తొలగించి పూర్వము వలె డబ్బుచందా నుంచవలసినదనియు అట్లుచేయుచో, చాల మందికి సభ్యులుగజేరుట కాక్షేపణయొందననియు ఒక భారత కానసభ్యుడు నుడివెనట. నూలుచందాపద్ధతిని కొంతకాలము పరీక్షించి చూచి, అది ఎక్కుమంది కనుకూలముగ లేదని తెలిసి కొంటిమిగాన దానిని తొలగించి పూర్వపుచందానే ఏర్పరుపవల సినదని మరియొక మదరాసు కానసభ్యుడు నుడివెన. నూలు చందాపద్ధతి ఇంకను సరిగా పరీక్షింపబడిలేదనియును ఇంకను కొంతకాలము పరీక్షించుటచితమనియు కొందరు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు నుడివిరి. హాజరై వారిలో చాలమంది, నూలుచందా ను. 20 వేలనుండి ఏనాల్లావేలగజములకో తగ్గించు టుచిత మను నభిప్రాయమును వెల్లడిచిరి.

రెండవవిషయము కాంగ్రెసు ఆచర్యసిద్ధాంతమును గురించి కాంగ్రెసు క్రీడును సభలో చదివిరి. ఎవరును, క్రీడన కెట్టి ఆక్షేపణను దెలుపలేదు. కాంగ్రెసుసభ, అన్ని రాజకీయ కక్ష లును గలసి, రాజకీయవిషయముల చర్చించు కేంద్రస్థానముగ మాత్రమే యుండవలెననియు, కాంగ్రెసునందలి వేర్వేరు కక్షలు తమతమ కార్యక్రమములను సాగించుకొనును ఎన్నికలందు తమ తమ ప్రతినిధులను నిలిపి పోటీజేయుటకు వీలుండవలెననియు ఒక భారత కానసభ్యుడు నుడివెను. కాంగ్రెసునందు స్వరా జ్యపక్షమువారధికసంఖ్యాకులు గాన, కాంగ్రెసు తరపున, స్వరాజ్యపక్షమువారు ఎన్నికలందు పోటీజేయవచ్చునని కొంత మంది స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు నుడివిరి. వెనుకటి ఎన్నికలలో స్వరాజ్యపక్షమువారు కాంగ్రెసు తీర్మానము నెదిర్చి, ఎన్నిక లందు పోటీజేసినదియు, అదేవిధముగ నిప్పుడిరవత్తుములుగూడ తమ ప్రతినిధులను నిలిపి ఎన్నికలందు పోటీజేయ గోరవచ్చు ననియు ఒక సుప్రసిద్ధ పత్రికా ప్రచారకుడు నుడివెను.

కాంగ్రెసులోజేరి, అధికారపదవుల సంగీకరింబును గు రించి తరువాత చర్చజరిగెను. అధికారపదవుల సంగీకరింబుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారేమాత్రమును అంగీకరింపలేదు. జాతీయ వాద స్వతంత్రసభ్యులు, అధికారపదవుల సంగీకరించి, కాంగ్రె సువారి నిర్ణయముల ప్రకారము పరిపాలనమును సాగించుచు కాంగ్రెసువారి క్రమశిక్షణయొందుండుటకు అంగీకారమును దెలు పుచు నుత్సాహముగ మాటలాడిరి.

జాతీయవాదుల పరతులు

నిన్నటి చర్చలచే మంచి ఫలితములు గలుగు చిహ్న ములు గానించుచున్నవి. ఈదినమున జాతీయపక్ష ప్రభులు, కాంగ్రెసులోజేరి, పనిజేయుటకు కొన్ని పరతులు స్వరాజ్య పక్షమువారికి దేయజేసినది చెబుచున్నది. ఈపరతులు చాల విశాలముగ నున్నవని తప్ప అంతకంటే నిశ్చితముగ దెలు పుటకు వివరములు దెలియాలలేదు. ఈపరతులను స్వరాజ్యపక్ష వారు విచారించిన తరువాత, విశమత్వమును జేకూర్చుటకుగాను ముందుముందు ఇంకను సభలు జరుగునని తెలియుచున్నది.

ప్రారంభవిద్య-ఆంగ్లభాష

ప్రారంభవిద్యయందు స్వభావము ప్రధానస్థానముండ వలయునని వేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. ఆంగ్లదేశమునందు ఆంగ్ల భాషయే ప్రారంభతరగతులలో ప్రధానభాషగా నుండును.

భారతదేశమునందు ప్రధానభాషలకు సంస్కృతము చట్టిభాష. మహమ్మదీయ, క్రైస్తవ బాలరకు సంస్కృతము అంతగా ముఖ్యము కాకపోయినను హిందూ బాలరకైనను సంస్కృత భాషాపరిచయము అత్యవసరము. ప్రారంభ తరగతులలో సంస్కృతభాషను ప్రత్యేకభాషగాగాని లేక కనీసము ఆంగ్లమునకు సహకారిగాగాని, ప్రవేశపెట్టక తప్పదు. సంస్కృత భాషాపాఠశాలమును గోరు విద్యార్థి ప్రారంభ తరగతులలోనే సంస్కృతమును సక్రమముగా చదువ నారంభించ వలసియున్నది. ఇట్లుగానే మహమ్మదీయ బాలరకు అరబ్బీ, పార్సీలు కావచ్చును. కాన సంస్కృతము, అరబ్బీల వంటి రెండవ భాషను ప్రారంభ తరగతులలోనే ప్రవేశపెట్టవలసి వచ్చుచున్నది.

అఖిల భారతదేశమునకు వ్యావహారికభాష లేక రాజ కీయ భాషయొకటి యవసరమైయున్నది. అట్టియవసరమును గడపుటకు హిందీ భాష యుపకరించునని జనసామాన్యము అంగీకరించి యున్నది. కాన ప్రారంభవిద్యలో హిందీ భాషకు చివర ౨వ తరగతులలో నైనను స్థాన మియ్యకతప్పదు. హిందీ భాషాపరిచయములేనిది ప్రారంభవిద్య పూరికానేరదు.

మొత్తముమీద ప్రారంభవిద్యలో పైన పేర్కొనబడిన ౧ స్వభాష (ఆంగ్లము) ౨ సంస్కృతము, లేక అరబ్బీ 1 స్వ వహారిక భాష 'హిందీ' ఈమూడుభాషలును అవసరములైయు న్నువి. ప్రారంభ తరగతులలోని విద్యార్థిపై మూడుభాషలను చిన్నవయస్సునందు అభ్యసించుట కష్టతరమైనను భారతదేశపు పరిస్థితుల ననుసరించి అట్లు చేయకతప్పదు. పైమూడుభాషల లో అన్యోన్యము సంబంధమును, పరిచయమును గలదుగాన ఈ త్రిభాషా పాఠమును మనము అంగీకరింపవచ్చును.

ఇట్టి పరిస్థితులలో ఆంగ్లభాషయను వాల్సభాషనుకూడ ప్రారంభ తరగతులలో ప్రవేశపెట్టుట కేవలము అనుభూతియను నని మృత్యో జనమును అయియున్నది. ఆంగ్లభాష మనకు విశేషభాష. భాషాచట్టము, అన్వయము, వర్ణకమము మొదలగువిషయములలో భారతదేశపు భాషలకును ఆంగ్లమునకును సంబంధము లేదు. కాన ప్రారంభతరగతులలోని బాలునకు సులభసాధ్యముకాదు.

పైన పేర్కొనబడిన భాషాత్రయమును తగ్గించి ఆంగ్ల మును ప్రారంభతరగతులలో భోధించరాదాయని కొందరు తలంచుచున్నారు. అట్లుచేయుచు నున్నారు. పైభాషాత్రయమును తగ్గింపవచ్చునా లేదాయనువిషయ మటుండనిండు; ఆంగ్లభాషకు ప్రారంభతరగతులలో నెట్టిప్రసక్తియును లేదు. ఇది ప్రపంచభాషలలో నొకటియని మన మందరమును ఒప్పుకొనక తప్పదు. దీనికి సరియైన స్థానములు యావనవిద్య (The high school) కాలేజీవిద్య (College) అయియున్నది.

ఆంగ్లభాష 3 విధములగు యవకలకు అవసరము. ౧ సారస్వతములయందు దభిరుచిని చూపుయువకులు; వీరిసంఖ్య తక్కువగా నుండును. వీరు మహాకవి కాళిదాసుయొక్క కావ్యములను ఆనందించుచు పేక్సియర్ యొక్క సర్వనలను ఆనందింప గోరుదురు. ఇట్టి వానస్తవ్యము యావనతరగతులలోగాని బయల్పడుదు.

౨. విజ్ఞానములయందు చొరవగల మనస్సులు కొన్ని యుండును. వీరికి సంస్కృతము తర్వాత ఆంగ్లభాషాపరిచయ మత్యవసరము. ఆంగ్లభాషయందు విజ్ఞానంపుగనులుగలవు. ఆయా విజ్ఞానముల నభ్యసించుచు బాలురకు ఆయా విజ్ఞానములకు సంబంధించిన పరిభాషయను గ్రంథ పరిచయమును ఒసంగినది జాలును. ఇదియును యావనతరగతులలోనివిషయమే వీరే సంస్కృత, ఆంగ్ల, ఆంగ్లభాషలలో పాండిత్యము సంపాదించి సమస్తవిజ్ఞానమును ఆంగ్లములోనికి తరగ్గుమాగాని, స్వతంత్రముగాగాని గ్రంథరచన చేయవలసియుండును.

౩. విదేశములలో వర్తకవ్యాపారములు చేయువారికిని, విదేశములలో గౌరవకీయవ్యవహారములు జరుపువారికిని కొంత ఆంగ్లభాషాపరిచయ మవసరము.

ప్రారంభతరగతులలో ఒకటి రెండు భాషలలో ప్రవేశము కలిగి తరగతులను ముగిసి యు న బలపడిన వయస్సు ముదిరిన యువకునకు ఆంగ్ల భాషను తన కవసరముగరీతిగా నభ్యసించుట కష్టమైనపనికాదు. ప్రారంభతరగతులలో విద్యను పొందించువిద్యార్థి ఆంగ్లభాషా పరిచయమును (ప్రస్తుత ప్రభుత్వపు అవసరములనుబట్టి) కోరవ

యొడల ప్రత్యేకముగా ఒక మాసములలో ఆంగ్లభాషయందు వ్యావ హారికజ్ఞానమును సులభముగా సంపాదించవచ్చును.

విద్యాపథ్యములలో కొంత స్వాతంత్ర్యముగల కొన్ని జాతీయపాఠశాలలకూడ ఆంగ్లపాఠశాలలతోపాటు ప్రారంభ తరగతులలో ఆంగ్లభాషను ప్రవేశపెట్టుచున్నవి. ఇది కోర నీయము. తల్లిదండ్రుల కోరికలమీద, నిట్లు చేయుచున్నా మను చున్నారు. జాతీయపాఠశాలలను ఆంగ్లపాఠశాలలకు పోషక పాఠశాలలనుగా (feeder-schools) తల్లిదండ్రు లుపయోగించు కొన దలచినచో అట్టి బాలురకొరకు జాతీయపాఠశాల లున్న శింపబడియుండ లేదు. మహాత్మాగమలనుచేసి కేవలము విద్యా విధానముకొరకే జాతీయపాఠశాలలలోనికి వచ్చిన యుపాధ్యాయులును, పాలకవర్గములును, తల్లిదండ్రులును దీనిని గురించి యాలోచించి సవరింపకొందురు గాక

బ్రహ్మాండం నరసింహం.

నచ్చనిచో! సామ్యవాదులు చేయబడును!!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న స్ఫుటము, భావస్ఫుటము, గ్రహస్ఫుటము, అష్టకవర్గ, పోడశం వర్గ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కుమాంశములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము ప్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇమడ్చబడినవి. ఇది యింటిజ్యోతిషగ్రంథము. వెల 200. మొదటిభాగము రు 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,

కళింగోట, విశాఖపట్నంజిల్లా

బలహీనము, వశముల బలహీనము

రక్తశోఠి
Deschiens' syrup

1228

మొదలగు వాటి.

వీరపుడు ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణపడియు, 30,000 బైడ్యులబియ్యకొనియు వాడు. దెప్పిచ్చు, పాండ్

అను మొదలగు, గమనించుము. ఎక్కడను లెక్కను.

To be had of all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co, 174, Broadway, Madras.

అభ్యుదయము

అమోఘమై ననుందు సక్రమముగా 800 పుటలుగా వేయబడినది. శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున స్వోపయోగమున కై తయారుచేయబడినది.

దాని ఉపయోగమును గుర్తించి స్వల్పధర్మ విక్రయమునకుకూడ పెట్టినాము. మూత్రవ్యాధులలో బాగాపనిచేయును. డయ టిటిస్ అనే బహుమూత్రవ్యాధిని పోగొట్టి, మూత్రములోనుండే తీపిపదార్థమును తీసివేయును. వేడిని, దగ్గును, క్షయరోగ మును పోగొట్టును. ఘోరము లన్నిటియందు చాలా మంచిది. ఔషధయోగములందుకూడ ఉపయోగించుకోవచ్చును. గొప్పగొప్పవారు మెచ్చియున్నారు. అనుపానవిశేషములచే నన్ని వ్యాధులను గడుపును. ఒకసారి వాడిమాడండి మీకే తెలుస్తుంది. ఉపయోగించువిధము మందుతో పంపబడును. ఎక్కువగా కొనేవారికి ప్రత్యేకపుకట్టు. కులం 1 కి 5-0-0.

అడ్రసు:— మేనేజరు, ఆర్వరసాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణాజిల్లా)

లోకాయహర కస్తూరిమాత్రలు

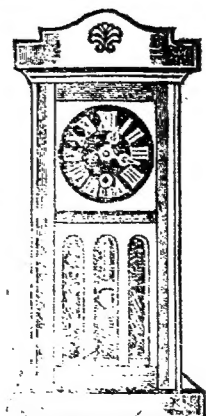
విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకనేప చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయా, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుకూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకాయహర కస్తూరిమాత్రలు)చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వా, ముసలీవారు, వాగు వీరనరేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశిరోములు, సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయిడ్చు, ఆకలిలేకుండుట, వలబద్ధము, జీర్ణించినశ్శేములు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు శ్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇక్ష్వాంధుంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణమగును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోష్టఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పోష్టఖర్చుతో రు. 1-8-0. 12 బుడ్లు రు. 2-18-0. 25 బుడ్లు రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుదు.

ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఎల్లరకును ఉపయోగకరమగు మాడరన్ రెగులేటరు అను గడియారము?

యా గడియారములు జర్మనీదేశమునుండి తెప్పించబడి అతి సుందరమైన వాల్నెట్ కేసు అను అందమైనమానుతో చేయబడి, కాలమునకు సరియైనగంటను చూపును. యీలాటిగడియారములు, అనేకులు ఉపయోగించి, యోగ్యతాపత్రికలను యిచ్చియున్నారు. ప్రతియింట యుండును. కచ్చే రిలలోను యుంచుట అవశ్యము. ధర 1 కి రు. 7-0-0.

విలాసము:— కష్టను వాచికంపెనీ, తపాలుపెట్టె 265 మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

భీమవరము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ కావితేఖరి)

జూలై 9:—నిన్న సాయంకాలము 8 గం॥ లకు భీమవరము తాలూకాలోని అగ్రాహారముగాను, ఉపాధ్యక్షులుగాను స్వీకరించిన శ్రీయుతులు పెద్దన్న బాపిరాజుగారిని చెంగల సర్వసారాయాచార్యుగారిని అధ్యక్షులుగాను రాయ (కందుకూరి) సర్పిలు ఓటర్లు రాయకుండు గ్రామములో సభ జరిపి అభ్యుదయవేదికను ఏర్పాటు చేసినది. సభకు శ్రీయుతులు అయ్యవర కాశీశ్వరరావుగారు ప్రత్యేకముగా నాహాయమానులై దయచేసి అగ్రాహారమును వహించిరి. భీమవరమునుండి శ్రీయుతులు, భీమిపాటి నారాయణరావుగారు, పాలకోడెటి పీఠాజుగారు, నిడమర్రెడ్డి నారాయణరావుగారు, తాలూకా బోర్డు ఆఫీసు గుమాస్తాలు, తదితర ఉద్యోగిగణులు దయచేసిరి. సభ సరిగ్గా 8 గంటలకు ప్రారంభమయెను. అధ్యక్షుని ఎన్నికానంతరము శ్రీయుత కాశీశ్వరరావుగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసములో తాలూకాబోర్డులు, మ్యూనిసిపాలిటీలు, వాటిలో చేయగల పనులను గురించి వివరముగా చెప్పిరి.

“క్రొత్త కౌన్సిల్లను నెట్టుటకు ముందు, తాలూకాబోర్డులు మ్యూనిసిపాలిటీలు సభలు నెట్టుటకు, విద్యాశాఖలో సవరణలు చేసిరి. మంత్రిగారు విద్యాశాఖ డైరెక్టరును సైయధికారిని, వారికి సభ్యులైనందుగా చదువుకొనుటకు ఓటర్లు, తాలూకాబోర్డులు, మ్యూనిసిపాలిటీలు వగైరాలలో క్రొత్తగా మార్పులు జరిగినపుడెల్ల 15 సం॥ వరకు మంత్రిక సభ్యులను నియమించు యధికారముగలదు. ఆయధికారమును తమ యుద్ధోగమును బలపరచుకొనుటకు యుపయోగించుచున్నారు. అమెరికా, జర్మనీ మొదలగు ప్రజాసభ్యులలో క్రిమినలు, కోర్టులు, కైర్లు, పోలీసువగైరా అంతయు ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడు ప్రతినిధులకే అధికారముండును. మనదేశముననే లెక్కలేనన్ని ప్రభులకును ఉద్యోగియుల మీద నధికారము లేకపోవుట కడు కోపనీయును. ఈమధ్య మొదలై రామచంద్రరావుగారు కౌన్సిల్లుగా రాజంగ్రహణలో సంబంధము లేకుండగా ఎన్నికలుండవలెనని ప్రతికటించి ప్రాసియ్యిరి. కాని రాజంగ్రహణ కక్షలు లేనిచో సభ్యులందరూ ఏకీభవించి పనిచేయుటకు ఆచర్యములుండవు. అట్టి కక్షలన్నిటిలోను కౌన్సిల్ ముఖ్యము కౌన్సిల్ అనగా ప్రజాసేవయే పరమావధిగా నెంచునది. అట్టి సంస్థకు పరిపాలనా స్థానిక సంస్థలలో సభ్యులుగానున్నచో ప్రజల లాభమునకోరి వారిపురోభివృద్ధికై పాడుబడుదురు. అందుచే మీరందరూ గాంధీమహాత్ముని నిర్మాతకార్యక్రమమునకొనసాగించి స్థానిక సంస్థలద్వారా అమలులో పెట్టుటకు ప్రయత్నింపుటే హెచ్చరించిరి.

అనంతరము శ్రీయుత గోపందాచార్యులుగారు తాలూకాబోర్డులోని సభ్యులు చేయవలసిన విధులను గురించియు, వారి కున్న సామాజికములగురించియు విపులముగాచెప్పిరి. వారు ముఖ్యముగా ఈతాలూకాలో మాతనముగా చేయవలసిన వృత్తిపన్నునుగురించియు అది పనులచేయు విధానమునుగురించియు, వీరసాదలందరూ దానివలన పడుచున్నవిను వివరించి ఎట్లయినను ఆపన్నులను వచ్చు లాభము తక్కువయినను నష్టము ప్రజాకష్టము ఎక్కువగనుక తీసివేయవలసిన దని నుడివీరి.

నిడుమర్రెడ్డి నారాయణరావుగారు భీమిపాటి నారాయణరావుగారు తాలూకాబోర్డు మొదలగు చేయవలసిన పనిని గురించి మాట్లాడిరి. నారాయణరావుగారు నిర్మాతకార్యక్రమమును కొనసాగించవలయుననియు అందుముఖ్యముగా అప్పలశ్యతను తొలగించు ప్రయత్నములు చేయుదుననియు కంకణము కట్టుకొన్న యాబోర్డుసభ్యులు తమకులోబడియున్న యూనియనులలో ఒక్కరినయినను మాలనుసభ్యునిగా నియమించుకుంటు వలన అందరకును ఓర్పులే అని చెప్పిరి.

శ్రీయుత బాపిరాజుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లు నుడివీరి.

తా. బో. అధ్యక్షుడుచేయవలసిన పనులు చాలఉన్నవి. కాని ఎంతవరకుచేయగలనో చెప్పజాలను. ఇదివరలో సభ్యులుగానున్న కాలములో స్కూళ్లలో రాట్నము పెట్టి పనిచేయించుటకు తీర్మానించినప్పటికిని రెండుసంవత్సరములలో రాట్నము లేనివగా సప్లయచేయలేదు. ఇదంతయును అధ్యక్షునిచే లోప

ము. నేను సాధ్యమైనంతవరకు కృషిచేసి రాట్నములు కాలకొల్పెను. ఇకను ఉచితవిద్యను గురించి ఆలోచింతము. నిర్బంధముచేయవలెనన్నచో భీమవరము ఒక్క గ్రామమునకేరూ 20 వేలు అవసరమయినది. అందుచే తాలూకాఅంతటాను పెట్టుట అసంభవమని నిర్బంధప్రాథమికవిద్యప్రవేశపెట్టలేదు. ఇదివరలో ఉండిన ఉపాధ్యాయులసభజరిగినపుడు వారు నాతో తామందరూ తప్పక ఖర్చుననే ధరించెదమని వాదనముచేసిరి. కాని అట్లుచేయుట లేదు. ఇప్పుడయినను ఆ వాదన ను నెరవేర్చి తమ బాలకందము ఖర్చు కట్టిరిమనగని కోరుచున్నాను. గోవిందాచార్యులుగారు చెప్పిన వృత్తిపన్నుపయమై ఇదివరలో చాల ఆలోచించి రివిల్యూషన్లు చేసి ఈపన్ను సమంజసమని వేసితిమి. కాని అది పనుల చేయుట, చేయుటలో కొంచె మన్యాయము జరుగుచున్నమాట వాస్తవము. కాని మాసభ్యులందరి సహాయముతోను అట్టి అన్యాయము జరుగకుండునట్లు చేయగలనని నమ్ముకము. గ్రామములలో మనసబుకర్ణములకు విరోధులకు ఎక్కువ పన్ను కట్టుచున్నమాట వాస్తవమే కాని ఆజాబితాల నాయాసీర్కామెంబర్లకు పంపి వారి యామాదము బడసినగాని పనులు చేయదలచుకొనలేదు. అన్యాయమని తోచినయెడ వృత్తిపన్ను చెల్లించువారిని అప్పీలు చేసుకొనవలసినదనుచే మరికొంత డబ్బు ఖర్చుచున్నది. అందుచే ఇకముందునుంచి ఇట్టి అన్యాయములుండకుండునట్లు చేసెదను.

శ్రీయుత సర్వసారాయాచార్యుగారు బాపిరాజుగారిలో నేతీభావమును వెల్లించిరి.

అధ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసముందు తాము లేజవాడలో చేయుచున్న విధానమును ముందు తాలూకాబోర్డులు చేయవలసిన కార్యక్రమమును వివరించిరి.

తాలూకాబోర్డులలో అధ్యక్షులు అధికారమంతయు తమకే కావలయునని ఆశించక సమకాలికులుగా నేర్పరచి ఒక్కొక్క శాఖ ఒక్కొక్క కమిటీ కల్పించుటకు పని బాగుగాజరుగుటకు వీలుండును. ఆయుర్వేదము మొదలగు మనశాస్త్రములు వృద్ధిపరచుటకుగాను ప్రోత్సహించవలెను. అధ్యక్షులు కాంగ్రెసులో చేరినవారైన మూలపాస్తాద్ద ఖద్దర్కట్టిన నువ్వోగము పోవునే మోయని భయపడక ధైర్యముతో కాంగ్రెసుసంస్థలో సభ్యులై ఖద్దరు నేకట్టుదురు. అన్నిటికన్నను ముఖ్యమైనవియము పంచమల సభివృద్ధిలోనికి తీసికొనివచ్చుట మనపాతకాలలో వారిని తేర్చించుటకుము కొన్ని అభ్యంతరము లుండును కాని మనము వానినన్నిటిని త్రోసివేసి మన విద్యుత్ కర్మమును నెలవేర్చుకొనవలెను. స్వరాజ్య పార్టీని స్థాపించి కాంగ్రెసును మరికొంత బలము కలిగించుటకు ప్రయత్నముచేసిన శ్రీ చిత్తరంజనదాసు ఆత్మమన సంకరను ఈ కార్యములకు పురోహితులుగాకొని ప్రార్థించుచు తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి.

అనంతరము ఫలాహారములతో సభ జయప్రదముగా సాగెను.

విడుకొలుపు

భీమవరములో గడచిన 6 సంవత్సరములనుంచి సము అసిస్టెంట్ సర్జనుగానున్న శ్రీయుత శిఖామణిగారిని గుంటూరు నకు మార్చిన సందర్భమున నేటిసాయంకాల మొక విందు పురవండిమున జరిగెను. సభ్యులెల్లరును విచ్చేసిరి. ఫలాహారాంతరము శ్రీ శిఖామణిగారి గుణగోములను గురించి రాయసం వెంకట్రామయ్య పంతులుగారు చెలవలిరావుపంతులుగారు వగైరా ముచ్చటించిరి. శిఖామణిగారు దానికి తగిన ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు తమకు ఈ తాలూకాలో చాలమంది స్నేహితు లుండిరియు వారిని విడచివెళ్లుటకు కష్టముగా నున్నదనియు నుడివీరి. కాని ఉద్యోగములోనున్న వారందరికిని అట్టి మార్పులు తప్పనివనటచే కష్టముతో వెళ్లుచున్నామనిరి. వీరు మంచివారు. ప్రజలయెడ ఆందును పంచములన్న నెక్కుడు సానుభూతి చూపువారు. ఆసుపత్రిలో ఎల్లప్పుడును పంచములే ఎక్కువగా మందులకు వచ్చుచుండెడివారు. స్నేహితులన్న వీరికి ప్రేమ యధికము. అర్ధరాత్రియైనను వినుపులేక వైద్యసహాయము చేసెడివారు. తమ వృత్తియందు వారికున్న పట్టుల వీరికొద్దిమందికో వుండును. వీరు వెళ్లిపోవుటచే ఈ తాలూకాకు నష్టము కలిగినది.

సక్సన్ దంతచూర్ణము:—పల్లె న్యాయులను పోగొట్టుటకు ఇదియే మంచి ఔషధము. 1 డజను రూ॥ 1-4-0.

టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, నెం. 1, అలంగా త్రవ్వబడి, తిరువల్లక్కేటి, మదరాసు

నంద్యాల (స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

గోరక్షణ సభ

జూలై 9:—మహానందిశ్వర స్వామివారి గోరక్షణశాలలో తత్సంఘమునకు సంబంధించిన గోరక్షణ యధావిధిగా ఆషాఢ శుక్ల ౧౫ నాడు (౬-౭-౨౫) జరిగినది. ఇప్పటి కారుసంవత్సరములుగా గోరక్షణ జరుగుచున్నది. అదినం సాయంకాలము ౬ గంటలకు దేవాలయమునందు సభ జరిగినది. పండిత బంగి ఆళ్లమారు రామశాస్త్రిల వార్తావ్యుత్తర వహించిరి. పురప్రముఖులందరూ విజయము చేసి యుండిరి. మహమ్మదీయ సభ్యులును కొందరుండిరి. బ్రహ్మశ్రీ శ్రీ మహానందయ్యగారు ఆరవసంవత్సరపు నివేదికమును శ్రుతపరచిరి. గతసంవత్సరారంభమున ఆవులు దూడలు ౬౫ ఉండినవి. నివేదికపు సంవత్సరమున వచ్చిన ఆవులు ౭. పుట్టినదూడలు ౧౦ వెరసి ౧౭. సంవత్సరములో అనుమతులు తక్కువ యగుటచేత ఇందులో కొన్నిటిని మహానందిశ్వర అల్లినగరమున కొట్టుములు వేసి సంత్రీంచుచున్నారు. పెద్దపులులు రెండు ఆవులను తినిపోయినవి. ఇటీవల ఈ ప్రాంతముల ప్రబలిన ముసరువ్యాధి పడు నేడిటిని నోట పెట్టుకొనినది. ఈవార్తలు వినివారు చాల దుఃఖించిరి. ప్రస్తుతము నిలవ ౫౫ ఆవులు దూడలు కలవు. ఇంతటి సంసారమును సంత్రీంచుటకు కడచిన యేడాదిని రు ౧౯౯-౧౦-౯ లు వ్యయము పెట్టినారు. వనూలు తక్కువ. రు ౧౯౧౦-౫-౫ లు మాత్రము చేరినది. యాము రు ౫౩౩-౪-౧౦ లు, మ్యూనిసిపాలిటీవారు రు ౧౫౦-౦-౦ లు, తాలూకాబోర్డు వారు రు ౫౦-౦-౦ లు విరాళము లిచ్చినారు. నంద్యాల వర్తక సంఘమువారు ఇదివరలో సంత్రీరమునకు రు ౫౦౦-౬౦౦ లు ఇచ్చుచుండువారట. ఏలూకో యీ సంవత్సర మియలేదు. నాటిసాయంకాల ముపన్యసించిన వారెల్లరును వర్తకసంఘము వారిట్టి నిర్దయ చేయరాదని నొక్కిచెప్పిరి. వారు ర్వలో తమ ధర్మమును నిర్వహించుటని ప్రజలు విశ్వసించుచున్నారు. వ్యక్తుల కేవలము చిన్న భేదాభిప్రాయము లున్నచో నయ్యవి దేవకార్య చేకకార్య సత్కార్యముల కడ్డము తామోషని హరిసర్వోత్తమరావుగా రుపన్యసించుచు చెప్పిన వాక్యములు మన భారత జాతిలోని సత్పురుషులెల్లరును ఎల్లసందర్భములయందును జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను.

ఈగోరక్షణశాల కోసం రు ౫౩౩ వులకును అమోఘమయిన నేవ చేయుచున్నది. నంద్యాల పురములో రూపాయ కొక్కవడి యావుపాలుదొరకుట దుసాధ్యము. ఇట్టిచోట వీ గోరక్షణశాల ఆరమాసములలో ౧౦, ౧౫ గరకు పాలుపోసినది. ఇందులో ౬౦౬౩ గురు శిశుస్త్రీలు. మిగిలినవారు రోగులు. జాతిమత భేదములుగాని అంశము భేదములుగాని పాటించబడుటలేదు. మహమ్మదీయులెందరికో యీశాల శరణుమరుచున్నది. వెంకటేశ్వర, గజలక్ష్మి, విష్ణు, నాగేశ్వర, సాంబశివేశ్వర, మహానందిశ్వర స్వామిగారిలను, ఇతర భక్తులును ఇంటి దానములకు కర్తలు. గోమహాత్మ్యమును గరించియు గోరక్షణను గరించియు నాటి సాయంకాలము ౭. రామసుబ్బయ్యగారు, ఓబయ్యగారు, హరిసర్వోత్తమరావుగారు, వకీలు శ్రీనివాసరావుగారు, మంచి యుపన్యాసములు గావించిరి. అధ్యక్షులవారుచిత్తలతో సభను ముగించిరి. అర్చన మంగళహారతులతో సుత్సవము పరిపూరియయినది.

దేశబంధుదాసు

నంద్యాల తాలూకాబోర్డువారు 80-6-25 తేదిని సమావేశమయి ఏకగ్రీవముగా ఈక్రింది తీర్మానమును ఆమోదించిరి. “నంద్యాల తాలూకాబోర్డు సభ్యులు సమావేశమయి చిత్తరంజన దాసుగారి యకాల మరణమునకు తమకు గలిగిన మహాస్పదయ సంతాపమును వెల్లబుచ్చుచున్నారు. నష్టము పొందినవారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలియజేయుచున్నారు.

శ్రీ పాండురంగసినిమా-వీలూరు

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు నిర్యాణము కలకత్తాలో జరుపుబడిన అంత్యక్రియలు వగైరా వివరముగా ఈ నెల 13, 14, 15, తారీఖులలో చూపబడును. ఇందులో ఆగ్రహారదేశములో స్వానలి అను ఫిలుము 5-వ ఇన్స్టాల్ మెంటు కూడ చూపబడును. గుత్తా వెంకయ్యచౌదరి.

నరసాపురం

(స్వీయవిలేజింగ్)

లేటు దేశబంధు దాసు

జూలై 10:—మా నరసాపురం తాలూకాబోర్డువారు క్రిందటి మావేళములో యీ దిగువ తీర్మానమును ఏకగ్రీవముగా అందరు నిలువబడి సంగ్రహముగా ఆమోదించినారని తెలియ పరచుటకు సంతసించుచున్నాను.

కలకత్తా నిటి మేయరును హిందూదేశభక్తగ్రామణ్యులలో నొకరును అను సి. ఆర్. దాసుగారి ఆకాలమరణవార్తను వినుటకు యీబోర్డువారు చాలా దుఃఖించుచున్నారు. తమ వృద్ధయ పూర్వకమైన సానుభూతి నీకష్టసమయమున యీ బోర్డువారు దాసుగారి కుటుంబమునకున్న కలకత్తా కార్పొరేషనునకున్న తెలియపరచుచున్నారు.

పల్లెటి గ్రామములలో ఆసుపత్రులు

ఈ విషయమును గూర్చి వెనుక నేను ఒకటి రెండు పర్యాయములు మీ పత్రికలో వ్రాసియున్నాను. గవర్నమెంటువారు కొంత డబ్బు తాలూకాబోర్డువారు కొంత డబ్బును వేసుకొని ఒక్కొక్కతాలూకాలో ఆధుమము రెండేసి చొప్పున ఆసుపత్రులను పెట్టుటకు తీర్మానించబడినది. మా తాలూకాబోర్డు మట్టుకు మచ్చపురి దొడ్డిపట్ట గ్రామములలో ఇట్టి ఆసుపత్రుల నుంచుటకు ఏర్పరచిరి. అయితే యీ గ్రామములను యేర్పాటుచేయుటలో మెంబర్లలో కొంత కలహము సంభవించినది. కొందరు మెంబర్లు దొడ్డిపట్టలో నుంచుటకు మరి కొందరు ఎలమంచిలిలో నుంచుటకును పట్టుపట్టిరి. తుదకు వైన వ్రాసిన ప్రకారము దొడ్డిపట్ట మచ్చపురియను నిశ్చయింపబడినవి. ఇప్పుడు యీ గ్రామములలో ఆసుపత్రుల నుంచుటకు ఉత్తరాలు జారీచేయబడినవని విన్నాను. అందుకు ఇద్దరు ఎం. ఎస్. సి. ప్యాసు అయినవారిని మాడ నియమించి రని విన్నాను. అయితే పట్టుపట్ట ఎలమంచిలి గ్రామము మిగిలిపోయినది. ఇంతకు పూర్వము మా తాలూకాలో రెండు గ్రామములలో ఆయుర్వేదికు ఆసుపత్రుల నుంచుటకు మా తాలూకాబోర్డువారిచే తీర్మానింపబడినది. అందులో ఒకదానిని మొగల్తురలో ఇదివరకే స్థాపించిరి. ఆ ఆసుపత్రి స్థాపనీయముగా పనిచేయుచు ప్రజల కెంతో ఉపయోగముగా నున్నదని వినుచున్నాను.

ఇంకొక ఆయుర్వేదిక్ ఆసుపత్రి మాతాలూకాబోర్డువారిచే కాంక్ష నుచేయబడియున్నది. దానిని ఎలమంచిలి గ్రామములో పెట్టిన సమంజసముగా నుండునని నేనుహించుచున్నాను. ఇందుకు ఎలమంచిలివారి కభ్యంతరముండవని అనుకుంటున్నాను. ఇట్లు తాలూకాలో రెండు ఆసుపత్రు (ఇంగ్లీషు) ఆసుపత్రులున్న రెండు ఆయుర్వేదిక్ ఆసుపత్రులున్న సమానముగా పనిచేయుచున్న ఏదో ప్రజలకు హెచ్చు ఉపయోగ మొకేటివల్ల డబ్బు తక్కువ వ్యయముగలనో యీసంగతులను కనుగొనుటకు వీలగును. అందువల్ల ఎలమంచిలి గ్రామములో కాంక్షను కాబడియున్న రెండవ ఆయుర్వేదిక్ ఆసుపత్రిని మాతాలూకాబోర్డువారు ఉంచుదురగాక యని కోరుచున్నాను.

నర్సారావుపేట

(ఒకవిలేజింగ్)

స్థానికసంఘములు

జూలై 10:—పురపాలక సంఘముయొక్కయు, స్థానిక సంఘముయొక్కయు యొన్ని కలు జరుగుచున్నవి. ప్రజలలోను నాయకులలో నాందోళన మెక్కువైనది.

ప్రస్తుత స్థానికసంఘాధ్యక్షులు శ్రీయుత చిలకలెఝ కొట్టిశ్రీరావుగారు. వీరిస్థానము ఖాళీయగుట మిక్కిలి పరిహమున నున్నది. వీరు న్యాయవాదులలో నీయూత్తిలో నగ్ర గణ్యులు, పలుకుబడి గలవారలు, కాంగ్రెసు పక్షాభిమానులును. వీరికి ప్రత్యేక శ్రీయుత టెల్లంకొండ రాఘవరావుగారియు నీరోజు వారు నామినేషన్ ప్రక్రియ నిచ్చిరనియు తెలియచున్నది. వీరు సుప్రసిద్ధ సహాయ నిరాకరణవాదులని యెల్లరకు విదితమే. వీరు స్వరాజ్యపక్షమున నిలుచుచున్నారు. వీరు కొంత కాలమువఱకు దీనికి విముఖత వహించియు ప్రజలకోర్కె సమ్యక్తించినట్లు తెలియుచున్నది. తదితర భాగములందును స్వరాజ్య పక్షాభ్యర్థులనే నిలువబెట్టుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

అభ్యాత్మరామాయణము

శ్రీ యుత శంకరమంచి లక్ష్మీనారాయణస్వామిగారిదివర కభ్యాత్మరామాయణము పురాణముగ న్యసింపజుంతు మొదలగు చెప్పుచున్నట్లు వెనుకటి లేఖలో వ్రాసియుంటిని. నిన్నటితో నాపురాణము పూరియైనది. రామ పట్టాభిషేక కాలమున పురజనులు వారి నర్హ విధముల సత్కరించిరి.

దిలక్ష్మి ఇన్నురెన్ను కంపెనీ

లిమిటెడ్., లాహోరు

శ్రీయుత ఎల్. లజపతిరాయగారు, చేర్యేక్

మొదటి సారి రమనందం జరిగిన పనియొక్క వివరములపట్టిక, వచ్చిన ప్రపోజల్స్ మొత్తము రూ. 37,500.00 జూరీచేయబడిన పాలీసీ మొత్తము రూ. 28,000.00 1.6-25 వరకువచ్చిన ప్రపోజల్స్ (అనగా } రూ. 42,000.00 18 నెలలకు.

హిందూదేశపు లైఫ్ అసూరన్సు కంపెనీలో కూడ యంత ఆమోదమున పని జరిగియుండలేదు.

ది లక్ష్మి గోల్డ్ ఫాటనీ పరిపూర్ణమైన స్క్రీను లాభము లకు, బోనసుకు పూచీచెప్పెను. మీరు జీవముతో మాత్రముండిన అన్నియు నిజమని మీకు తెలియను.

మీరు త్వరలో మరణించినను లేక దీర్ఘ కాలమువరకు జీవముతో నున్నను మీకు లాభముగలదు.

20 సం॥ రమలలోగా మరణించిన లక్ష్మి కంపెనీ యీ దిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించును.

- 1. నిచ్చెదమరి రూ॥గా చెప్పిన మొత్తము.
- 2. మొదటి సం॥ రమ చెల్లించిన (పీమియమునకు) తప్పక తిరుగుకొనియున్న 1000 కి సం॥ 1 కి రూ॥ 300 చొప్పున బోనసు పూచీగా చెల్లించబడును.
- 20 సం॥ రమలకు వేగా జీవముతో నున్న:—1, పూచీ యివ్వబడిన వారు రూ॥ 1000 చెల్లించబడును.

- 2. మరణాంతరము రూ॥ 1000ల పాలీసీ యివ్వబడును. వారి వారి ఇష్టప్రకారము నడచుకొనుటకు వీలుగలదు. దీనివివరములు తెలుసుకొనుటకు మీరు మీయు ఖర్చు పెట్ట నవసరములేదు. విచారణతో మీకుగల మరణభయమును జయించుటకు వీలుగలదు.

కె. సంతానం, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

లోకల్ ఆడ్రెస్ జరు, 16 నుంపురాన చెట్టిపేడి, మద్రాసు.

వేపచెట్టుయొక్క

మంచిగుణములు కలిగిన

టాయిలెట్ అందు ఔషధ

సంబంధమైన వస్తువులు

మగ్గోసబ్బు:—కార్పొరేట్ ఇతర ఔషధసంబంధమైన సబ్బులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయుదు. మిక్కిలి కున్నితముగా వాసనచెప్పుబడినది. 8 బిళ్ళు గలపెట్టె 1 కి భర రూ॥ 0.12-0. మగ్గోస్రెయిన్ దంతచార్మము:—లేత పుల్లలతో దంతభావముచేయుట అందరికిని తెలిసినవిషయమే. ప్రస్తుత మగ్గోస్రెయిన్ దంతచార్మమును చేర్చి దంతభావము శ్రేష్ఠిగానుట చాలమంచిది. వేపచెట్టుయొక్క మంచిగుణములన్నియు నిందులోగలవు. బుడ్డి 1 0.6-0; చిన్న పాట్లము 1 కి 0.2-0 మగ్గో సాబాయిలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకు దోహదు నకు తగినవిండి. చర్మ 1 కి రూ॥ 0.10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0.8-0 హిందూదేశపుపత్రికము, భవముచే తయారుచేయబడినది.

SRI KRISHNA BROTHER, 323, Thambu Chetty Street, MADRAS & Mr. V. V. KRISHNA IYER Palghat

మదనకామేశ్వరి లేహ్యము

బలహీనుల పాలిటి కల్పనృతము—మేహము.

నిక్కాక, నిస్పత్తి, శుక్లవృక్షము, అతిమృతము మొదలగు వాటిని వాడించి మంచి బలమును, కీర్తివృద్ధిని పొందగ కత్తిరి, సంతానప్రాప్తిని గడిగియు బుగ్గ ప్రసాదము చేయు డబ్బీలుచాలును. 20 తులసాలిబిళ్ళ రూ॥ 1-4-0

పాలగుంధి లేహ్యము—రక్తమధ్దిక శ్రేష్ఠమయినది. సగామేహము, మేహసాహెలు, మచ్చలు, ఇతర చర్మరోగములు కీర్ణశోషణ, మొదలగువాటిని వాడించును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20 రు॥ డబ్బీ రూ॥ 1-4-0 వి. పి. ఖర్చులు శేరు.

పి. కె. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం

8 తెరిదేపి. (నెల్లూరు)

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ జూలై నెల 13-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

దనియాల బా 1-కి రూ॥ 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వఱకు		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుకుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రూ॥ 18 0 0		15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 15 8 0		17 0 0
డిబ్బి ,, డిటా ,, 16 0 0		18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0		9 0 0
సువ్వులు ,, ,, 20 0 0		24 0 0

2. పన్నధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 12 8 0		13 8 0
నెనగలు ,, డిటా ,, 11 12 0		12 4 0
పెసలు ,, డిటా ,, 14 0 0		15 0 0
మినుములు ,, డిటా ,, 15 4 0		16 8 0
ఉలవలు ,, ర 164 ,, 8 8 0		9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వులనూనె బా 1-కి ,, 154 0 0		155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0		25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా1కి ,, 55 0 0		60 0 5
ఇతర ప్రదేశము ,, ,, 50 0 0		58 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగబా1-కి రూ॥ 186 మిక్సన్ నూనె 182 0 0		
ఆముదము బా 1-కి ,, 128 0 0		180 0 5

4. చిల్ల రవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి ,, 105 0 0		
కూరపసుపు ,, ,, 45 0 0		50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి ,, 100 0 0		110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రూ॥ 50,50		
కాళహ స్తిపాయకట్టు ,, ,, 70,75		
బెల్లము బా 1-కి రూ॥ 35 0 0		45 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,, 40 0 0		60 8 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి ,, 30 0 0		31 0 0
చదరం ,, 30 0 0		32 0 0
రవుండు ,, 30 0 0		40 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులంకు ,, 71 0 0		74 8 0
బంగారము, తులము 1-కి ,, 21 10 0		21 12 0
సవరము 1-కి ,, ,, 18 7 8		
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 258 0 0		256 0 0
రాగి డిటా ,, 285 0 0		288 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పా॥ గలవి 80 8 0		80 12 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు		72 0 0
తొట్టికృష్ణము డిటా ,, ,,		
సింహం డిటా ,, ,,		
గూరం డిటా ,, 70 0 0		

8. దూది

బో వెట్టుబాదన 1-కి రూ॥ 800 0 0		
ఎల్నూరు దూది ,, ,, 240 0 0		

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి ,, 7 4 0		
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,, 4 12 0		
పుష్కారు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,, 7 4 0		
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,, 7 4 0		
నూళ్ యేనుగ నెం 20 ,, 9 8 0		
జపాన్ నెం 20 ,, 9 8 0		
,, నెం 40 ఏ లేటిలు అయ్యనూ ,, 12 0 0		
పద్మాక్ష నెం 24½ ,, 10 0 0		
14½ క్విలక్ పక్షి ,, 7 6 0		
నెం 20 చెన్ని సింహం యీటె ,, 10 8 0		
నెం 22 ,, ,, 10 12 0		
నెం 12½ చెన్ని చర్మము ,, 8 8 0		
నెం 14½ ,, ,, 8 12 0		
నెం 12½ అలెన్సు ,, 7 6 0		
నెం 12½ కొయిలుపట్టి ,, 7 8 0		
నెం 22½ రంగవిశాస ,, 9 14 0		

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బీ తో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్ర తియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

సరస్వతీ పవర్ ప్రిన్స్ రాజమండ్రి

నూతనయంత్రములు!

మేలురకము ఆచ్చపమలకు నవ్వుకమగు తావు

నూతన పరికరములు!!

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

లెటరు పాడులు
కవర్లు
క్యాపబుక్కులు

రసిద్దు బుక్కులు
శుభ లేఖలు
ఆఫ్ టోను బ్లాకులు

ఫలరంగుల వాల్ పేషర్లు
చక్కగా సరసమగుధరలకు
సకాలమున ముద్రింపబడును.

గ్రంథములలోని కుషయుక్తము లగు బొమ్మలు అనగా ఎంగ్రేవింగుననులు చక్కగా తయారు చేయబడును.

కామినియా నూనె
వెంట్రుక లే అందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు

వెంట్రుకలు దువ్విసపుడు ఊడకమున్నే త్వర
పడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగ
పాడగును అట్లుకాకుండ నేడే కామి
యా నూనెను వాడి సత్వరముగా
శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకలకే
జాడ్యమున్నను మాన్పి ఈ దివ్యౌషధము
వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు
చేయును ఒక పరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు.
మీ శిరోజముల నతి శుభ్రపరచును బుడ్డివెల
1 రూపాయి. 3 బుడ్ల ఖరీదు రూ 2-10-0.
వీశీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటో దిల్ బహారు

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటో దిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0

1/2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుమాలునందు

చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటో దిల్ బహారు మందునరకులను ప్రతిచోటను విక్రయింప
బడును. లేకున్న సోల్ ఏజెంట్లుగ:-

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామఠ్, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

మనోహర తైలము

గౌరీశంకర్ సోప్ ఇండస్ట్రీయల్ వర్క్స్ వారి
చే తయారు చేయబడు సీతైలము పార్శ్వపునోష్ణలు,
తలనోష్ణలు, కండ్లుమంటలు, నీరుకారుట, పుసులు
దుర్మోసములు మొదలగు సర్వశిరోశ్లేతవ్యాధు
లను నిర్మూలముచేయుచు మంచి సువాసనగలిగి
యుండును. మెదడును చల్లబరచి మృదుకలను పెం
చును. శరీరమునకు చరిమిన సకల చర్మవ్యాధులు
నశించును.

(రిజిస్టరు చేయబడినది.)

గొల్లపూడి బదర్న,

సోల్ ఏజెంట్సు, బంగోలు.

వ్యాపారస్థులకు మంచి కమిషన్ యివ్వబడును.

అందరితోను శాంతముగా నుండిన
మీరు తప్పక నిమగ్నముగా
నుండెదరు

అయితే నిమగ్నమైనమనస్సు లేనప్పుడు శాంతముగా
నుండుట అసాధ్యము. కలతలుగల మనస్సు ఉండిన స్వేచ్ఛకూడ
నుండదు.

శాంతమైన మనస్సు గలిగియుండుటకు సుప్రసిద్ధమైన
మా ఆతంక నిగ్రహ మత్రము వాడుడు. అది తప్పక గుణమి
ను. ఇంతేగాక నరమలబలహీనత, మెదడు అలసిపోవుట, ఆశీ
ర్థము మొదలగువ్యాధులు కూడ గూఢమును. 32 మాత్రలు గల
బుడ్డి ధర ర్పు 1 మాత్రమే. పూర్తివివరములు గల మాత్రా
టలాగునకై వ్రాయుడు.

ఆతంక నిగ్రహ పార్సె

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.